

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวบุศยา ไชยเวช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND INTENTION TO
PSEUDO ORTHODONTICS AMONG SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Miss Butsaya Chaiyawech

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Science

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความตั้งใจจัดฟัน
ตามแพทย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย

นางสาวบุศยา ไชยเวช

สาขาวิชา

พยาบาลศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. ศจีมาจ ฦ วิเชียร)

บุศยา ไชยเวช: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND INTENTION TO PSEUDO ORTHODONTICS AMONG SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ. ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศศ. ดร. นรลักษ์ณ์ เอื้อกิจ, 138 หน้า.

วัยรุ่นในปัจจุบันกำลังนิยมจัดฟันตามแฟชั่นมากขึ้น เนื่องจากวัยรุ่นหันมาเพื่อความสวยงามทันสมัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อวัยรุ่นถึงขั้นเสียชีวิตได้ วัตถุประสงค์ของการวิจัยความสัมพันธ์เชิงทำนายนี้ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุ 12-15 ปี จำนวน 450 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามเจตคติ แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และแบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน หาค่าความเที่ยงโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .81, .92 และ .71 ตามลำดับ (ยกเว้นแบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งมีข้อคำถามเพียง 1 ข้อ) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

ผลการวิจัยสรุปดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่นอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 78.15$, $SD = 33.97$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 21.02$, $SD = 14.46$) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 40.26$, $SD = 12.28$) และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.06$, $SD = 0.24$)

2. เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ($r = .22$ และ $.20$ ตามลำดับ) ส่วนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ($r = -.09$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คิดเป็นร้อยละ 6 และพยากรณ์ได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.4 (Canonical correlation = .245)

สาขาวิชา.....พยาบาลศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ปีการศึกษา....2554.....

ลายมือชื่อ อ. ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

##5277585136: MAJOR NURSING SCIENCE

KEYWORDS: PSEUDO ORTHODONTICS/ ATTITUDE/ SUBJECTIVE NORMS/
PERCEIVED BEHAVIORAL CONTROL/ ADOLESCENTS

BUTSAYA CHAIYAWECH: RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS
AND INTENTION TO PSEUDO ORTHODONTICS AMONG SECONDARY
SCHOOL STUDENTS. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. NORALUK UA-KIT, Ph. D.,
138 pp.

Now a day the Pseudo Orthodontics of adolescence increases, Due to the major objective is beautiful and fashionable that the main factor are problem and effect are adolescent until dead. The purpose of this predictive correlational research was to study the factors of discriminants efficiency intention to Pseudo Orthodontics among secondary school students. Four hundred and fifty secondary school students aged 12-15 years old, were recruited from a simple random sampling in the secondary public school, office of the Basic Commission, Ministry of Education. The instruments used for data collection were the demographic data, the attitude, the subjective norms, the perceived behavioral control and the intention questionnaires. All questionnaires were tested for content validities by five panel of experts, and the reliabilities were .81, .92 and .71, respectively (except the intention questionnaire, that had only one item). The data were analyzed by using descriptive statistics, Pearson’s product moment correlation, and discriminants analysis.

The results were revealed that:

1. The mean score of attitudes was a low level ($\bar{X} = 78.15$, $SD = 33.97$). The mean score of subjective norms was a low level ($\bar{X} = 21.02$, $SD = 14.46$). The mean score of perceived behavioral control was a low level ($\bar{X} = 40.26$, $SD = 12.28$). The mean score of intention to Pseudo Orthodontics was a low level ($\bar{X} = 1.06$, $SD = 0.24$).
2. The attitude, and the subjective norms were positively related to the intention to Pseudo Orthodontics among secondary school students. ($r = .22$ and $.20$ respectively). The perceived behavioral control was negatively related to the intention to Pseudo Orthodontics among secondary school students. ($r = -.09$, $p < .05$).
3. The attitude, the subjective norms, and the perceived behavioral control were significantly discriminants efficiency explained 6 % and predicting corrected about 70.4 % (Canonical correlation = $.245$, $p < .05$).

Field of Study:Nursing Science..... Student’s Signature:
Academic Year:2554..... Advisor’s Signature:

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทขณ์ เอื้อกิจ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการเสนอแนะ ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และข้อคิดเห็นตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจยิ่งในความกรุณาที่ได้รับ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ ที่ให้ความกรุณาเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งเพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ศจีมาจ ณ วิเชียร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาเสนอแนะเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนถูกต้องมากยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่มีค่าอนันต์ให้ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านของโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร รวม 6 โรงเรียน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการศึกษาวิจัยนี้ ที่ท่านได้อำนวยความสะดวก และให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนเสร็จสิ้น รวมถึงนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทุกคนที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการศึกษารั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้มอบทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณโรงพยาบาลรามาริบัติ ที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ การที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ ด้วยกำลังใจที่ผู้วิจัยได้รับอย่างเสมอมาจาก คุณนวลอนงค์ สันเต รวมถึงทุกคนในครอบครัว ที่ได้ให้การสนับสนุนในทุกด้าน และขอขอบคุณกัลยาณมิตรร่วมสถาบันทุกท่านที่ร่วมสร้างประสบการณ์ที่ดีด้วยกัน ณ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ ไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
คำถามการวิจัย.....	7
แนวคิดเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน.....	12
การจัดฟันตามแฟชั่น.....	29
บทบาทพยาบาลอนามัย โรงเรียนที่เกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบของการ จัดฟันตามแฟชั่น.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผลการวิจัย.....	71
ข้อจำกัดในการทำวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	80
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	81
รายการอ้างอิง.....	83
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	90
ภาคผนวก ข จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จดหมายขอความร่วมมือในการ ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	92
ภาคผนวก ค เอกสารการพิจารณาจริยธรรม เอกสารการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง และตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	103
ภาคผนวก ง สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	119
ภาคผนวก จ ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม.....	126
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	138

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ลักษณะตัวเลือกและการให้คะแนนของตัวแปร.....	48
2 แสดงค่าความตรงตามเนื้อหาและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของกรอนบาค ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากกลุ่มตรวจสอบคุณภาพ.....	53
3 ตารางเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในแต่ละโรงเรียน ตามวันและเวลา.....	55
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ กับประสบการณ์การจัดฟันตามแพชั่น.....	59
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ประสบการณ์การจัดฟันตามตามแพชั่นกับรายได้ที่นักเรียนได้รับต่อเดือนจาก ผู้ปกครอง.....	60
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ประสบการณ์การจัดฟันตามตามแพชั่นกับรายได้ที่ผู้ปกครองได้รับต่อเดือน	61
7 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟัน ตามแพชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.....	62
8 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น (นักเรียนกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแพชั่น (n= 422) และกลุ่มที่ตั้งใจจัดฟัน ตามแพชั่น (n = 28).....	63
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแพชั่นของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น.....	64
10 แสดงค่าสถิติต่างๆของตัวแปรต้นที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่ม ความตั้งใจจัดฟันตามแพชั่นของของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.....	65
11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง ของตัวแปรต้นที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่ม ความตั้งใจจัดฟันตามแพชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.....	66
12 แสดงค่าร้อยละความถูกต้องในการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มความตั้งใจจัดฟัน ตามแพชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.....	67

ตารางที่	หน้า	
13	แสดงค่าเฉลี่ยรายชื่อของความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับผลของการกระทำ พฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (b) การประเมินผลของการกระทำพฤติกรรม การจัดฟันตามแฟชั่น (e) และเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น.....	127
14	แสดงค่าเฉลี่ยรายชื่อของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อ การกระทำการจัดฟันตามแฟชั่น (NB) แรงจูงใจให้วัยรุ่นกระทำตามกลุ่มอ้างอิง (MC) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น.....	129
15	แสดงค่าเฉลี่ยรายชื่อของความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับการควบคุมการ กระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (C _k) การรับรู้การควบคุมการกระทำ พฤติกรรมจัดฟันตามแฟชั่น (P _k) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของ วัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น.....	131
16	ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของคอนบราคของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากกลุ่มตรวจสอบคุณภาพ.....	133

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	โครงสร้างพื้นฐานทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน..... 14

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นกำลังเป็นที่นิยม เนื่องจากวัยรุ่นทำเพื่อเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ ช่วยปรับให้รูปลักษณะของใบหน้าและการยิ้มแลดูดีขึ้น (ธีระวัฒน์ โชติกเสถียร, 2550) ซึ่งไม่ใช่เป็นการจัดฟันเพื่อการรักษาแต่เป็นการพยายามใส่เครื่องมือที่เลียนแบบการจัดฟันแบบติดแน่นที่ทันตแพทย์ใช้รักษา และเพื่อความสวยงามหรือความโก้เก๋ ทันสมัย พบการจัดฟันตามแฟชั่นในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2547 และได้มีการออกกฎหมายเป็นระยะๆ เพื่อดำเนินการลงโทษผู้ประกอบการจัดฟันตามแฟชั่นแต่ปัญหาการจัดฟันตามแฟชั่นนี้ก็ยังไม่หมดไป อีกทั้งยังมีการพัฒนารูปแบบการจัดฟันตามแฟชั่นที่มากขึ้น จนปี พ.ศ. 2550 ถือได้ว่าเป็นช่วงที่การจัดฟันตามแฟชั่นมีความแพร่หลายอย่างมาก และในปัจจุบันการจัดฟันตามแฟชั่นก็ยังเป็นที่นิยมสำหรับเด็กวัยรุ่น (ธงชัย วชิร โรจน์ไพศาล, 2553)

จากการสำรวจ พบว่า วัยรุ่นเริ่มมีจัดฟันตามแฟชั่นตั้งแต่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 12 - 15 ปี ซึ่งจากการศึกษาของ ธงชัย วชิร โรจน์ไพศาล (2553) พบว่านักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) อายุ 11-16 ปี มีการจัดฟันตามแฟชั่นในปัจจุบัน ร้อยละ 54.6 ส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคกลาง ร้อยละ 3.4 มีนักเรียนที่ยังคงใส่เครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่นไว้จำนวน ร้อยละ 14.6 ระยะเวลาใส่ฟันไม่เกิน 12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 88 และใส่นานมากกว่า 12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 12 เหตุผลที่ยังใส่ฟันใหญ่ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 53.1) เห็นว่ามีความสวยงาม เท่ห์ ทันสมัย และเห็นว่าไม่มีอันตรายแต่อย่างใด จำนวน 30 คน (ร้อยละ 45.5) นอกจากนี้นักเรียนจำนวน 10 คน (ร้อยละ 15.2) ยังคงยืนยันว่าจะไม่ถอดเครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่นออก จนกลายเป็นแฟชั่นในหมู่วัยรุ่น สอดคล้องกับ สุวรรณิ ลักษณะพรลาก (2548) และประทีป พันธุมนิช (2550) ที่กล่าวถึงการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นยุคปัจจุบันได้กลายเป็นแฟชั่นอย่างหนึ่งของเด็กวัยรุ่น โดยเฉพาะเมื่อมีการแพร่ภาพดารานักร้อง พิธีกรหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงสังคมใส่เหล็กจัดฟันให้เห็นตามสื่อต่างๆ ทำให้ภาพลักษณ์ของการใส่เหล็กจัดฟันในอดีตเปลี่ยนแปลงไป (สุวรรณิ ลักษณะพรลาก, 2548 และประทีป พันธุมนิช, 2550; อ่างถึงโน อังสนา ฤทธิอยู่, 2553) จากการสำรวจนักเรียนโรงเรียนศรีบุญยานนท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 2,500 คน พบมีนักเรียนจัดฟันทั้งหมด 97 คน ในจำนวนนี้จัดฟัน

ตามแฟชั่น 7 คนคิดเป็นร้อยละ 7.2 เป็นนักเรียนชั้น ม.1 และ ม.2 ซึ่งเสียค่าใช้จ่ายในการจัดฟัน 600-700 บาท (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552) การจัดฟันตามแฟชั่นอาจทำให้เสียชีวิตได้ จากข่าวการเสียชีวิตจากการจัดฟันตามแฟชั่นเนื่องจากติดเชื้อในกระแสเลือดที่รุนแรงของนักเรียนอายุ 14 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ราย (ไทยรัฐ, 16 กันยายน 2552) และการศึกษาของ สาธิตา สวัสดิ์ (2548) ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาแฟชั่นเหล็กจัดฟันพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 50 คนเคยจัดฟันตามแฟชั่นแล้ว 3 คนคิดเป็นร้อยละ 6 ทำให้เกิดเป็นปัญหากระแสนิยมหรือแฟชั่นของวัยรุ่นขึ้น ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความนิยมจัดฟันตามแฟชั่นในหมู่วัยรุ่นไทยเป็นที่นิยมมากขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การจัดฟันของวัยรุ่นมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) จัดฟันเพื่อรักษาความผิดปกติของฟันที่ต้องได้รับการแก้ไข และ 2) จัดฟันเพื่อสนองความต้องการของจิตใจและการดำรงชีวิตในสังคม และในความหมายที่สองเป็นเหตุผลที่ทำให้วัยรุ่นมีการจัดฟันตามแฟชั่นมากขึ้นทั้งที่ไม่มีความผิดปกติของช่องปากและฟันแต่อย่างใด (สุปาณี สุนทรโลหะนะกุล สุกัญญา เขียรประสิทธิ์ และประณิต ส่งสกุล, 2547; อ่างถึงใน อังสนา ฤทธิอยู่, 2553) แต่การจัดฟันตามแฟชั่นด้วยเหตุผลนี้เพื่อต้องการให้ลักษณะรูปร่างหน้าดีขึ้นซึ่งเป็นเหตุผลเดียวกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ Emeria, Anne, Martin, and Emill (2004) ที่พบว่า เด็กมากกว่าร้อยละ 85 จัดฟันตามแฟชั่นเพราะต้องการให้รูปร่างหน้าตาดีขึ้น

ปัจจุบันการจัดฟันตามแฟชั่น มีหลายรูปแบบแตกต่างกันไป แบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ 1) ลวดร้อยลูกบิด 2) จัดฟันตามแฟชั่นแบบติดแน่น และ 3) จัดฟันตามแฟชั่นแบบถอดได้ จากการศึกษาพบว่า กระแสนิยมการจัดฟันตามแฟชั่นได้เกิดขึ้นที่ประเทศไทยเมื่อปลายปี พ.ศ. 2547 โดยเป็นการจัดฟันตามแฟชั่นที่เป็นลวดร้อยลูกบิดมีวางขายกระจายทั่วไปในกรุงเทพมหานคร และตามเมืองใหญ่ๆ ซึ่งวัยรุ่นสามารถไปใช้บริการได้ง่ายมากขึ้น ตามสถานที่ต่างๆ คือ บริเวณถนนพหลโยธิน 22 ตรงข้ามเซ็นทรัล หน้าห้าง Big C รามคำแหง พันธุ์ทิพย์งามวงศ์วาน ด้านหลังน้อมจิตต์พลาซ่า ตรงข้ามคาร์ฟูร์ พระรามสี่ ข้างเดอะมอลล์ บางกะปิ ตลาดจตุจักร ตลาดสำโรงวังหลัง อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552) บางแห่งมีวัยรุ่นมาใช้บริการตลอดเวลาแม้จะเป็นเวลากลางวันก็มีวัยรุ่นโคดเรียนมารับบริการ สำนักข่าวต่างประเทศ เช่น เอพี และซีบีเอส เป็นต้น ได้มีการนำเสนอข่าวเรื่องนี้ออกไปอย่างกว้างขวาง เนื่องจากไม่พบการจัดฟันตามแฟชั่นในต่างประเทศมาก่อนซึ่งในต่างประเทศจะมีเฉพาะการจัดฟันที่เป็นการรักษาทางทันตกรรมเท่านั้น ประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่พบการจัดฟันตามแฟชั่นโดยหมอเถื่อน นอกจากนี้ยังมีรายงานเรื่องจัดฟันตามแฟชั่นในประเทศไทยลงในวารสารทางทันตแพทย์จัดฟันของโลก (World Journal of Orthodontics) ในปี พ.ศ. 2548 หัวข้อเรื่อง Braces as a “fashion statement”

in the land of smile ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดฟันตามแฟชั่นน่าจะเป็นค่านิยมที่ผิดปกติของวัยรุ่นไทย แม้ว่ากระแสเรื่องจัดฟันตามแฟชั่นที่เป็นลวดร้อยลูกบิดได้ลดน้อยลงไปจากมาตรการต่างๆ ที่หน่วยงานราชการประสานงานกันดำเนินงาน แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2550 กระแสนิยมในเรื่องจัดฟันตามแฟชั่น ได้เกิดขึ้นอีก โดยเปลี่ยนไปจากการใช้ลวดร้อยลูกบิดไปเป็นการใช้เครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่นที่เลียนแบบใกล้เคียงกับเครื่องมือที่ทันตแพทย์ใช้มากขึ้น มีทั้งการใส่เครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่นแบบติดแน่น และเครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่นแบบถอดได้ และอันตรายที่เพิ่มขึ้นด้วย จากการสำรวจของทีมคุ้มครองผู้บริโภคทางทันตกรรมทันตแพทยสภาในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2551 พบว่าสถานการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นในประเทศไทยมีความรุนแรงและมีรูปแบบที่พัฒนามากขึ้น

ผลกระทบที่เกิดจากการจัดฟันตามแฟชั่นมีความรุนแรงอย่างมากจะเห็นได้จากข่าวการเสียชีวิตของเด็กวัยรุ่นที่จัดฟันตามแฟชั่น เนื่องจากติดเชื้อในกระแสเลือดที่รุนแรงของนักเรียนอายุ 14 ปี จำนวน 1 ราย (ไทยรัฐ, 16 กันยายน 2552) อันตรายและผลกระทบที่เกิดขึ้นมีทั้งผลกระทบระยะสั้นและระยะยาวเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการทำงานกระทั่งใส่เครื่องมือไว้ในปาก ผลกระทบระยะสั้นได้แก่ ลวดจัดฟันที่ใช้อาจจะมีแรงกระทำต่อฟันทำให้ฟันเคลื่อนที่ไปจากตำแหน่งเดิม เนื่องจากการปรับแต่งลวดโดยผู้ที่ไม่มีความชำนาญเพียงพอ จะทำให้เกิดแรงกดไปที่ตัวฟันให้มีอาการปวดฟันที่เคลื่อนไปจากเดิมหรือเคลื่อนไปในทิศทางที่ไม่เหมาะสม และถ้าลวดกดฟันมากเกินไปจะปวดฟันมาก แรงกดที่มากจนเกินไปอาจทำให้ฟันซี่นั้นเสียชีวิต (กลายเป็นฟันตาย) เปลี่ยนเป็นสีคล้ำหรือรากฟันละลายไป และถ้าไม่ได้รับการรักษารากฟันอย่างทันท่วงที ก็อาจจะต้องลงท้ายด้วยการถอนฟันซี่นั้นทิ้งไป เครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่นที่ใส่ในปากมักจะมีการยึดที่ไม่แน่นพอเพราะขั้นตอนการทำผิดวิธี ทำให้มีโอกาสที่แบ็คเก็ทอาจหลุดลงคอหรือปิดหลอดลมทำให้เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ โดยเฉพาะลวดร้อยลูกบิดซึ่งจะยึดไว้ไม่แน่น หลุดได้ง่ายมาก ปลายลวดที่พันรอบฟันมักจะเก็บไม่สนิท อาจแทงเหงือกหรือกระพุ้งแก้มเป็นแผลตลอดเวลาทำให้มีโอกาสดูดโรครต่างๆ ได้ง่าย เช่น ไวรัสตับอักเสบบี วัณโรค ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ คอติบ โปลิโอ เป็นต้น (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552)

ผลกระทบระยะยาว ได้แก่ ลวดจัดฟันตามแฟชั่นมีสารปนเปื้อนที่เป็นโลหะหนักต่างๆ เช่น สารตะกั่ว พลวง ซีลีเนียม โครเมียม และสารหนู เป็นต้น เมื่อได้รับเข้าสู่ร่างกายอย่างต่อเนื่องจะทำอันตรายต่อเซลล์ของเนื้อเยื่อต่างๆ สารตะกั่วเข้าสู่ร่างกายจะจับยึดอยู่กับเม็ดเลือดแดง หมุนเวียนไปกับกระแสเลือดกระจายไปทั่วร่างกายสู่เนื้อเยื่อส่วนต่างๆ โดยสะสมที่ไตมากที่สุด ทำให้หลอดไตทำงานผิดปกติ นอกจากนี้ ตะกั่วยังมีผลต่อดับ หัวใจและเส้นเลือด ภาวะเจริญพันธุ์ โครโมโซม และ

เป็นสารชักนำให้เกิดโรคมะเร็งและความพิการแต่กำเนิดอีกด้วย และยังทำให้เคลือบฟันบางลง ความแข็งแรงของตัวฟันลดลง เสียวฟันและเกิดฟันผุได้ง่ายขึ้น (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552)

จากแนวคิด/ทฤษฎี ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นตอนต้นอายุระหว่าง 12-15 ปีซึ่งอยู่ในช่วงพัฒนาการที่เรียกว่า “วัยแห่งพายุบุแคม” มีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์อย่างรวดเร็วและรุนแรง คือ มีความรุนแรง อ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย มีการควบคุมอารมณ์ไม่ดีพอ มีลักษณะเปิดเผยตรงไปตรงมา และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะอารมณ์ที่สำคัญ ได้แก่ ความกลัว ความกังวลใจ ความโกรธ ความรัก ความอิจฉาริษยา และความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น (วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2545) วัยนี้ จะหวนกลับมาสนใจและรู้สึกเกี่ยวกับตนเองมากขึ้น (Self consciousness) จะรู้สึกไวต่อสายตาคนอื่นมอง ต่อคำวิพากวิจารณ์ ทำให้ การทักถึงรูปร่างหน้าตา จากผู้อื่นวัยรุ่นจะมีความหวงกังวลต่อลักษณะของตนแม้แต่เรื่องเล็กน้อย เช่น สิวบนใบหน้า ส่วนสูงของตนเองที่ไม่เท่าเพื่อน เป็นต้น จะใช้เวลาสำรวจตัวเอง หรือใช้ช่วงเวลาแฉ่งตัวนานกว่าปกติได้ ความคิดของวัยรุ่นพัฒนาเปลี่ยนไปจากรูปธรรมเป็นนามธรรม จะคิดเชิงเหตุผล Piaget (1958) เรียกความคิดของวัยนี้ว่า formal operation กล่าวคือจะคิดเชิงเหตุผล แต่ตามที่ตนเห็นชอบ หรือตามอย่างเพื่อนมากกว่าความเป็นจริงที่ควรจะเป็น มีจินตนาการได้ลึกซึ้งขึ้น (Charles, 1978) ในวัยนี้เพื่อนมีอิทธิพลต่อชีวิตอย่างมาก เขาจะทำตามเพื่อน และปฏิบัติตนคล้ายหมู่เพื่อน เช่น การแต่งตัว ภาษา คำพูด กริยา ตลอดจนการรับค่านิยม และทัศนคติ ซึ่งอาจแตกต่างไปจากที่เขาเคยได้รับมาจากพ่อแม่ อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่ ผู้ปกครองของตน หรือทำให้เกิดปัญหาทางสังคมได้บ่อยๆ และการแสดงออกของวัยรุ่นจะมีลักษณะเฉพาะแต่ละสมัยซึ่งแสดงให้เห็น โดยเฉพาะแฟชั่นและการแสดงออก เช่น การแต่งตัว ดนตรี จังหวะการเดินรำทำเพลง กีฬา เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริบทวัยรุ่นในเขตเมือง เช่น กรุงเทพมหานคร มีโอกาสเข้าถึงแหล่งการจัดฟันตามแฟชั่นได้ง่ายเนื่องจาก มีแหล่งหรือข้อมูลการจัดฟันตามแฟชั่นที่สะดวกสามารถเข้าไปรับบริการได้ง่าย

จากการศึกษาเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่นส่วนใหญ่พบในสาขาศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์เกี่ยวกับแฟชั่น และศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ป่วยแผนกจัดฟันเท่านั้น ส่วนในศาสตร์ทางการแพทย์บาลยังไม่มีการศึกษามาก่อน แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีหลายงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมในวัยรุ่นมีทั้งพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมเสี่ยง (รุจา ภูโพลย์ และคณะ, 2547) ได้แก่ พฤติกรรมการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การสวมหมวกนิรภัย การดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ พฤติกรรมทางเพศ ซึ่งเป็นทั้งพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพและพฤติกรรมเสี่ยง โดยได้นำทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1988) มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมของวัยรุ่นได้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ด้วยเหตุผล

ดังกล่าวข้างต้นจึงประยุกต์ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1985) มาศึกษาความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นในบริบทของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครเพื่อเป็นองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเจตคติการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น

ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1985) เป็นทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ที่อธิบายความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในบุคคล ด้านความคิด การประเมิน และอิทธิพลจากการรับรู้ภายนอกหรือภายในบุคคลที่มีผลต่อการทำพฤติกรรมต่างๆ ทำให้เข้าใจพฤติกรรม และสาเหตุของพฤติกรรมอย่างเป็นระบบและชัดเจนมากขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการจัดฟันตามแฟชั่น คือ ความตั้งใจ ซึ่งความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นเป็นปัจจัยช่วยตัดสินใจของบุคคลเกี่ยวกับการวางแผนที่จะทำการจัดฟันตามแฟชั่นในอนาคต และเป็นตัวทำนายถึงความสำเร็จในการจัดฟันตามแฟชั่นของบุคคล ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แนวคิดทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior) ของ Ajzen (1985, 1988) ที่เสนอว่า ความตั้งใจจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม โดยความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ เจตคติ (Attitude) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norms) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control) ซึ่งหากบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการจัดฟันตามแฟชั่น และเชื่อว่าบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับเขายอมรับให้เขาจัดฟันตามแฟชั่น และบุคคลนั้นเชื่อว่าเขามีทรัพยากร มีความสามารถ และมีโอกาสที่เพียงพอในการจัดฟันตามแฟชั่นบุคคลนั้นก็จะมี ความตั้งใจที่หนักแน่นในการจัดฟันตามแฟชั่น และสามารถจัดฟันตามแฟชั่นได้สำเร็จ

ความตั้งใจกระทำพฤติกรรม (Behavioral intention) หมายถึง การรับรู้โอกาสของการกระทำพฤติกรรมนั้นในอนาคต ยิ่งบุคคลนั้นมีความตั้งใจที่จะพยายามกระทำพฤติกรรมนั้นมาก บุคคลนั้นยังมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นมากเช่นกัน ความตั้งใจของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น หมายถึง การที่วัยรุ่นมีความพยายามและตั้งใจที่จะจัดฟันตามแฟชั่น โดยความตั้งใจ มีความสัมพันธ์กับ เจตคติ (Attitude) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norms) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control) ดังนี้

เจตคติ (Attitude) เป็นการประเมินทางบวกหรือทางลบของบุคคลต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยได้รับอิทธิพลจากความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมและการประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมนั้นของบุคคล (Ajzen and Fishbein, 1985) เจตคติของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่นมี 2 แบบ คือ เจตคติทางบวกและเจตคติทางลบต่อการจัดฟันตามแฟชั่น เจตคติทางบวกต่อการจัดฟันตามแฟชั่น คือ วัยรุ่นเชื่อในผลดีของการจัดฟันจนกลายเป็นแฟชั่นว่าทำแล้วทำให้ ดูสวยงาม โดดเด่น และทันสมัย ร้อยละ 64.1 (ภูวดีศ โภษลธิทธิกุล และ สุเชียร

อัมพรศิริรัตน์, 2545) ส่วนวัยรุ่นที่มีเจตคติทางลบต่อการจัดฟันตามแฟชั่น คือ วัยรุ่นเชื่อในผลเสียของการจัดฟันตามแฟชั่นว่าทำแล้วทำให้เกิดการติดเชื้อในช่องปาก และเสียชีวิตได้ (อังสนา ฤทธิอยู่, 2553)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norms) ตามแนวคิดของ Ajzen และ Fishbein (1985) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าคนอื่นๆ ที่มีความสำคัญและเป็นแรงจูงใจสำหรับเขา คิดว่าเขาควรกระทำ (Should) หรือไม่ควร (Should not) กระทำพฤติกรรมนั้นๆ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการจัดฟันตามแฟชั่นคือ ความเชื่อของวัยรุ่นว่าคนอื่นๆ นั้นมีความสำคัญและเป็นแรงจูงใจสำหรับวัยรุ่น (เช่น คนรัก เพื่อน พ่อแม่) คิดว่าวัยรุ่นควรทำการจัดฟันตามแฟชั่นหรือไม่ควรทำการจัดฟันตามแฟชั่น จากการศึกษาอิทธิพลที่มีต่อการจัดฟันตามแฟชั่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของ กวาดิส โกศลอิทธิกุล และ สุเชียร อัมพรศิริรัตน์ (2545) พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นร้อยละ 45.9 ทั้งนี้วัยรุ่นเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนกลุ่มเดียวกัน เชื่อเพื่อนมาก และเพื่อนมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม มีการพยายามเลียนแบบกัน เพื่อให้เกิดเป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มขึ้น

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ (Ajzen, 1985) การรับรู้การควบคุมการจัดฟันตามแฟชั่นหมายถึง การรับรู้ของวัยรุ่นว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะทำการจัดฟันตามแฟชั่นจากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพของ อังสนา ฤทธิอยู่ (2553) เรื่อง การจัดฟันแฟชั่น: บริบทเชิงสัญญาของวัยรุ่นไทย จำนวน 20 คน พบว่าวัยรุ่นรับรู้ว่าการจัดฟันตามแฟชั่นสามารถทำได้ง่ายและสะดวกจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนหรือเอื้อให้วัยรุ่นจัดฟันตามแฟชั่นมากขึ้น

บทบาทของพยาบาลเด็กและวัยรุ่น ในเรื่องการจัดฟันตามแฟชั่น มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาโดยเฉพาะพยาบาลอนามัยโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทในการเป็นผู้ส่งเสริม ประเมินภาวะสุขภาพ ให้การรักษาเบื้องต้น ให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพ ให้ความรู้/เผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพแก่นักเรียน ในโรงเรียนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพิ่มความตระหนักรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่นที่ถูกต้องและเหมาะสม การตรวจสุขภาพปากและฟันเป็นประจำอย่างน้อยทุก 6 เดือน จัดทำบันทึกสุขภาพ จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพช่องปากและการจัดฟันตามแฟชั่น มีการประสานงานและส่งต่อ ซึ่งเป็นการป้องกันระดับปฐมภูมิ (Primary prevention) โดยการนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวมให้ความรู้โดยเน้นทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลผ่านสื่อที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม เช่น จัดทำโปสเตอร์ วิซีดี มีการอธิบายผ่านสื่อถึงอันตรายและผลกระทบของการจัดฟันตามแฟชั่นเพื่อให้กลุ่มวัยรุ่นได้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของตัวแปรต้น ได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

คำถามการวิจัย

1. เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างไร
2. เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ อย่างไร
3. เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ อย่างไร

แนวคิดเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย

การจัดฟันตามแฟชั่นเป็นการจัดฟันแบบปลอมๆ ที่เป็นการพยายามใส่หรือติดเครื่องมือที่เลียนแบบการจัดฟันแบบติดแน่นที่ทันตแพทย์ใช้ในการรักษาผู้ป่วยไว้บริเวณฟัน ได้แก่ ลวดร้อยลูกบิด ลวดจัดฟัน ยางรัดฟัน และแบร็กเก็ต ซึ่งไม่ใช่การรักษาทางทันตกรรมใดๆ โดยที่ผู้ให้บริการเป็นบุคคลที่ไม่ใช่ทันตแพทย์ มีจุดประสงค์ในการใส่เพื่อความสวยงาม หรือความโก้เก๋ ทันสมัยที่นิยมทำกันมากในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งอันตรายและผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการทำมีทั้งผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาวจนสามารถทำให้เสียชีวิตได้ นำมาซึ่งปัญหาสุขภาพของบุคคลรอบครัว และสังคมของประเทศ

ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของ Ajzen (1985, 1988, 1991) เป็นทฤษฎีที่ใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคล และช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคล

โดยทฤษฎีนี้พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory of Reasoned Action หรือ TRA) ของ Ajzen และ Fishbein ซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม การป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ มีจุดมุ่งหมายที่อธิบายการกระทำพฤติกรรมของบุคคล โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เฉพาะเจาะจง เพื่อผลในขั้นสุดท้าย คือ ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทฤษฎีนี้มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า มนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ มนุษย์พิจารณาผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของตน ก่อนลงมือทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง สาระสำคัญของทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนกล่าวว่า พฤติกรรมส่วนมากของบุคคลจะอยู่ภายใต้การควบคุมของความตั้งใจของบุคคลที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้นๆ และความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ เจตคติ (Attitude) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norms) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control)

เจตคติของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น มี 2 แบบ คือ เจตคติทางบวกและเจตคติทางลบ ต่อการจัดฟันตามแฟชั่น เจตคติทางบวกต่อการจัดฟันตามแฟชั่น คือ วัยรุ่นเชื่อในผลดีของการจัดฟันจนกลายเป็นแฟชั่นว่าทำแล้วทำให้ ดูสวยงาม โก้เก๋ และทันสมัย ร้อยละ 64.1 (ภูวติศ โกลลอิทธิกุล และ สุเชียร อัมพรสิริรัตน์, 2545) ส่วนวัยรุ่นที่มีเจตคติทางลบต่อการจัดฟันตามแฟชั่น คือ วัยรุ่นเชื่อในผลเสียของการจัดฟันตามแฟชั่นว่าทำแล้วทำให้เกิดการติดเชื้อในช่องปาก และเสียชีวิตได้ (อังสนา ฤทธิอยู่, 2553)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการจัดฟันตามแฟชั่นคือ ความเชื่อของวัยรุ่นว่า คนๆ นั้นมีความสำคัญและเป็นแรงจูงใจสำหรับวัยรุ่น (เช่น คนรัก เพื่อน พ่อแม่) คิดว่าวัยรุ่นควรทำการจัดฟันตามแฟชั่นหรือไม่ควรทำการจัดฟันตามแฟชั่น จากการศึกษาอิทธิพลที่มีต่อการจัดฟันจนกลายเป็นแฟชั่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของ ภูวติศ โกลลอิทธิกุล และ สุเชียร อัมพรสิริรัตน์(2545) พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการทำการจัดฟันจนกลายเป็นแฟชั่นร้อยละ 45.9 ทั้งนี้วัยรุ่นเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนกลุ่มเดียวกัน เชื่อเพื่อนมาก และเพื่อนมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม มีการพยายามเลียนแบบกัน เพื่อให้เกิดเป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มขึ้น

การรับรู้การควบคุมต่อการจัดฟันตามแฟชั่น คือ การรับรู้ของวัยรุ่นว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะจัดฟันตามแฟชั่น จากการศึกษาของ อังสนา ฤทธิอยู่ (2553) ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง การจัดฟันแฟชั่น: บริบทเชิงสัญลักษณ์ของวัยรุ่นไทย จำนวน 20 คน พบว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าการจัดฟันตามแฟชั่นทำได้ง่ายและสะดวก ก็จะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนหรือเอื้อให้วัยรุ่นจัดฟันตามแฟชั่นได้มาก

จากทฤษฎีและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

1. เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2. การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

3. เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร อายุ 12-15 ปี
ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

ตัวแปรตาม คือ ความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น หมายถึง การที่วัยรุ่นพยายามจะจัดหรือไม่จัดฟันตามแฟชั่นในอนาคต ประเมินได้จากแบบสอบถามความตั้งใจต่อการจัดฟันตามแฟชั่นซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงสร้างขึ้นจากแบบสอบถามความตั้งใจของ Ajzen และ Fishbein (1980) และจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) และทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) จำนวน 1 ข้อ โดยใช้มาตรวัด 2 ระดับ ไม่ใช่ – ใช่

เจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น หมายถึง ความเชื่อของวัยรุ่นที่มีต่อการจัดฟันตามแฟชั่นทางบวกหรือทางลบซึ่งได้มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการจัดฟันตามแฟชั่นและประเมินผลของการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น ประเมินได้จากแบบสอบถามเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) และทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) ประกอบด้วย มาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ ใช้มาตรวัด 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง – เห็นด้วยอย่างยิ่ง และมาตรวัดการประเมินผลของการกระทำ ใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ ไม่ดีเลย - ดีมาก

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการจัดฟันตามแฟชั่น หมายถึง ความเชื่อของวัยรุ่นที่มีต่อคนอื่น (พ่อแม่, คนรัก, เพื่อน) ที่วัยรุ่นให้ความสำคัญ โดยการรับรู้ว่าคุณคนอื่นคิดว่าวัยรุ่นควรหรือไม่ควรจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งได้มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลอื่นที่วัยรุ่นให้ความสำคัญและคนอื่นเป็นแรงจูงใจให้วัยรุ่นคล้อยตาม ประเมินได้จากแบบสอบถามการคล้อยตาม

กลุ่มอ้างอิงในการประเมินความรู้สึกรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อคนอื่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) และทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) ประกอบด้วย มาตรการวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ ไม่ควรทำอย่างยิ่ง – ควรทำอย่างยิ่ง และมาตรวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด – มากที่สุด

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อการจัดฟันตามแฟชั่น หมายถึง ความเชื่อของวัยรุ่นว่าเป็นการยากหรือง่ายที่วัยรุ่นจะควบคุมตนเองให้จัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งได้มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น โดยมีปัจจัยส่งเสริมหรือขัดขวาง แบ่งเป็น 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยภายใน หมายถึง วัยรุ่นรับรู้ว่าคุณเองควรหรือไม่ควรจัดฟันตามแฟชั่น และความสามารถในการจัดฟันตามแฟชั่นทุกครั้ง
2. ปัจจัยภายนอก หมายถึง วัยรุ่นรับรู้ว่าคุณเองจะทำตามหรือไม่ทำตามกลุ่มอ้างอิงและโอกาสในการจัดฟันตามแฟชั่นทุกครั้ง

ประเมินจากแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมในการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างจากทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1988) ประกอบด้วย มาตรการวัดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม ใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ ยากมาก – ง่ายมาก และมาตรวัดการรับรู้การควบคุมใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ เป็นไปไม่ได้เลย - เป็นไปได้อย่างยิ่ง

วัยรุ่น หมายถึง นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุ 12-15 ปีที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ทั้งเพศชายและเพศหญิง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับพยาบาลอนามัยโรงเรียนและบุคลากรทางสาธารณสุขวางแผนสุขภาพเชิงรุกเพื่อป้องกันและส่งเสริมกลุ่มวัยรุ่นที่มีโอกาสที่จะจัดฟันตามแฟชั่น ให้ตระหนักถึงอันตรายและผลกระทบ ของการจัดฟันตามแฟชั่น และลดอันตรายที่เกิดจากการจัดฟันตามแฟชั่นได้
2. เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยทางการแพทย์ในการพัฒนาโปรแกรมป้องกันการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นที่สามารถเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อป้องกันการจัดฟันตามแฟชั่นและส่งเสริมการดูแลสุขภาพช่องปากได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของตัวแปรต้น ได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประยุกต์ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (The Theory of Planned Behavior) ของ Ajzen (1988) และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปเป็นเนื้อหาสาระที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior)
 - 1.1 ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน
 - 1.2 สาระสำคัญของทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน
 - 1.3 ความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่น
 - 1.4 เจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น
 - 1.5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการจัดฟันตามแฟชั่น
 - 1.6 การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อการจัดฟันตามแฟชั่น
2. การจัดฟันตามแฟชั่น
 - 2.1 ความหมาย
 - 2.2 วิวัฒนาการการจัดฟันตามแฟชั่นในประเทศไทย
 - 2.3 แหล่งซื้อขายวัสดุจัดฟันตามแฟชั่น
 - 2.4 รูปแบบของการจัดฟันตามแฟชั่น
 - 2.5 การดูแลทำความสะอาดเครื่องมือของผู้ให้บริการ
 - 2.6 ผลกระทบของการจัดฟันตามแฟชั่นต่อสุขภาพ
 - 2.7 ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดฟันตามแฟชั่น
 - 2.8 การรักษาการจัดฟันตามแฟชั่น
3. บทบาทพยาบาลอนามัย โรงเรียนที่เกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบของการจัดฟันตามแฟชั่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior)

1.1 ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน

เป็นทฤษฎีที่ใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคล และพฤติกรรมกลุ่ม โดยทฤษฎีนี้พัฒนา มาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory of Reasoned Action) ของ Ajzen และ Fishbein (1980) ที่พัฒนาขึ้นเพื่อทำนายพฤติกรรมของบุคคลจากความตั้งใจ โดยมีข้อสมมติฐานว่าโดยปกติ แล้วมนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลข้อมูลต่างๆที่ได้รับจะนำมาใช้เป็นประโยชน์อย่างมีระบบ ต่อมาปี ค.ศ. 1985 Ajzen ได้ปรับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลให้สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมที่อาจไม่ได้อยู่ใน การควบคุมของบุคคลอย่างเต็มที่ (Incomplete volitional control) กล่าวคือ เป็นพฤติกรรมที่บุคคล ประสบปัญหาในการควบคุม ทำให้บุคคลไม่สามารถตัดสินใจได้แน่นอนว่าจะทำหรือไม่ทำต้อง อาศัยโอกาสหรือทรัพยากรอื่นๆ เช่น เงิน เวลา ทักษะ ประสิทธิภาพ การร่วมมือจากบุคคลอื่น เป็นต้น แล้วเรียกทฤษฎีนี้ว่า ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน ซึ่งโครงสร้างของทฤษฎีนี้มี ลักษณะคล้ายกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ความแตกต่างที่สำคัญของทฤษฎีนี้กับทฤษฎีการ กระทำด้วยเหตุผลอยู่ที่ปัจจัยการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control)

Ajzen (1985) เห็นว่าการจะบรรลุถึงเป้าหมายของพฤติกรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับความ ตั้งใจหรือความต้องการของบุคคลเพียงอย่างเดียว ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ไม่ใช่สิ่งจูงใจอื่นๆ อีกด้วย เช่น โอกาสและทรัพยากรที่จำเป็น ซึ่งสามารถขยายความได้ว่า ถ้าบุคคลมีโอกาสมีการ สนับสนุนด้านทรัพยากร และมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม เขาก็ควรทำพฤติกรรมนั้นๆ ได้ สำเร็จ

1.1.1 การควบคุมความตั้งใจ (Volitional control)

Ajzen (1988) เห็นว่า การมองการควบคุมของบุคคลว่าเป็นเส้นต่อเนื่อง ในทางสุดโต่งทางหนึ่งเป็นพฤติกรรมที่บุคคลประสบปัญหาในการควบคุมได้น้อยมาก ดังนั้น บุคคลจึงควรพิจารณาถึงหน่วยของพฤติกรรม - เป้าหมาย (Behavioral – goal unit) และพิจารณาถึง ความตั้งใจว่าเป็นแบบของการกระทำที่จะบรรลุถึงเป้าหมายของพฤติกรรม (Behavioral goals) (นรลักษณ์ เอื้อกิจ, 2553)

1.1.2 ปัจจัยควบคุม (Control factors)

Ajzen (1988) ได้อธิบายถึงปัจจัยควบคุมโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ

1) ปัจจัยภายใน ได้แก่

1.1) ข้อมูล ทักษะ และความสามารถ บุคคลที่มีความตั้งใจจะทำ พฤติกรรมบางอย่างหลังจากได้พยายามแล้วพบว่า เขาไม่สามารถทำสิ่งนั้นได้เพราะขาดข้อมูล ทักษะ

หรือความสามารถ เช่น การที่ไม่สามารถเปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองของบุคคลอื่นให้มีทัศนะเดียวกับตนเพราะขาดทักษะทางด้านภาษา การขาดความรู้ทางด้านคำนวณทำให้ไม่สามารถสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้แก่เด็ก การขาดความชำนาญด้านเครื่องกลทำให้ไม่สามารถซ่อมเครื่องบันทึกเสียงได้ หรือการที่จะมีบุตรก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยความสามารถมากกว่าจะขึ้นกับความตั้งใจเพียงอย่างเดียว (Ajzen, 1988) และการลืมนี่เป็นปัจจัยภายในที่สำคัญเช่นกันที่ทำให้คนไม่ได้ทำสิ่งที่เขาตั้งใจไว้ เช่น คนที่ลืมนำใบประกาศนียบัตรตามที่ตั้งใจไว้ (Ajzen, 1988) ในบางพฤติกรรมอาจพบว่าทักษะมีความสำคัญมากกว่าความพยายาม เช่น การพิมพ์ดีด การขับรถแข่ง เป็นต้น

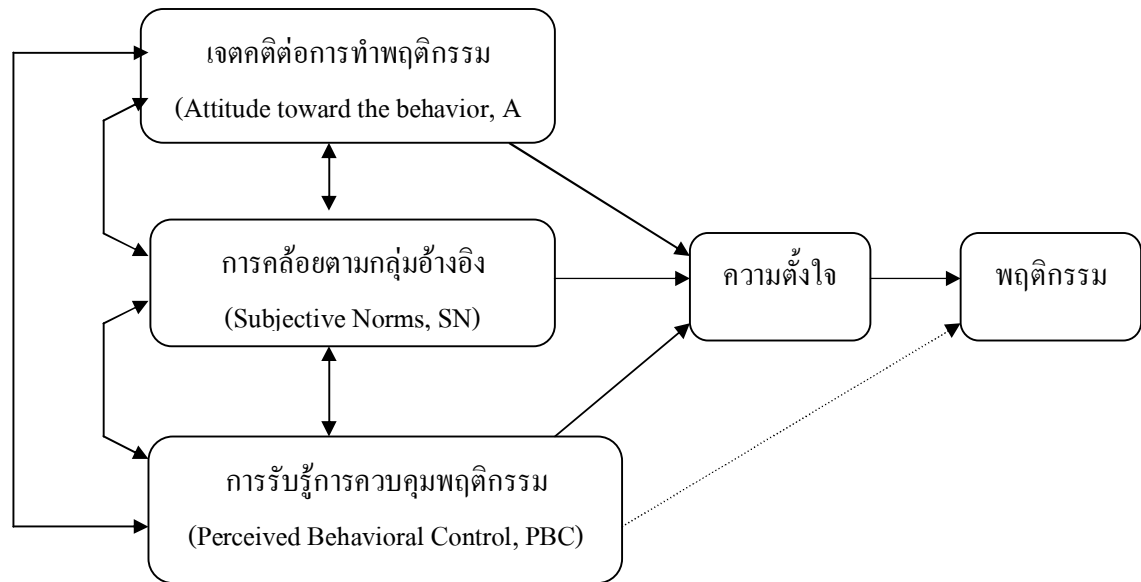
1.2) อารมณ์และการจำเป็นต้องทำพฤติกรรมหลายอย่างบุคคลใช้จิตใจในการควบคุมได้ยาก เช่น ในบางครั้งพบว่าบุคคลไม่สามารถหยุดการคิด หรือฝันเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น การพูดติดอ่าง การกระตุกที่ตา การระงับการกระทำรุนแรงขณะโกรธ เป็นต้น

2) ปัจจัยภายนอก จะมีอิทธิพลในการกำหนดว่าสถานการณ์ใดส่งเสริมหรือขัดขวางการทำพฤติกรรม

2.1) เวลาและโอกาส บุคคลขาดโอกาสที่จะทำพฤติกรรมที่ตั้งใจไว้เนื่องด้วยเหตุผลต่างๆ กัน การขาดโอกาสเพียงครั้งเดียวอาจไม่ทำให้เขาเปลี่ยนความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมนั้นโดยสิ้นเชิง เขาอาจเลือกทำในโอกาสต่อไป

2.2) การขึ้นกับผู้อื่น บุคคลไม่สามารถทำพฤติกรรมอย่างที่ตั้งใจไว้เพราะการกระทำพฤติกรรมนั้นยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เช่น การเลิกสูบบุหรี่ ต้องอาศัยความร่วมมือจากครอบครัวด้วย

กล่าวโดยสรุป การขาดโอกาสและการได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น มักจะนำไปสู่การเปลี่ยนความตั้งใจในการทำพฤติกรรมเพียงชั่วคราวเท่านั้น

ภาพที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1988, 1991)

จากภาพที่ 1 ประกอบการอธิบายสาระสำคัญของทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนดังนี้

1.2 สาระสำคัญของทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน

1) ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนคล้ายกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่กำหนดว่า ปัจจัยหลัก (Central factor) ในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล คือ ความตั้งใจกระทำพฤติกรรม (Behavioral intention หรือ I) หรือความตั้งใจ โดยความตั้งใจในทฤษฎีนี้หมายถึงความตั้งใจที่จะพยายามกระทำพฤติกรรมนั้น ความตั้งใจเป็นปัจจัยการจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ความตั้งใจจะเป็นตัวชี้ว่า บุคคลได้ทุ่มเทความพยายามมากน้อยเพียงใดที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ยิ่งบุคคลมีความตั้งใจแน่วแน่และพยายามมากเพียงใด ความเป็นไปได้ที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมก็มีมากเท่านั้น

2) ความตั้งใจ หรือความตั้งใจกระทำพฤติกรรม (Intention or behavioral intention) ขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 3 ตัว คือเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ซึ่งคล้ายกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen and Fishbein) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

2.1) เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the behavior หรือ AB) เป็นการประเมินทางบวกหรือลบของการกระทำนั้นๆ จัดได้ว่า AB เป็นปัจจัยส่วนบุคคล และได้รับอิทธิพลหรือถูกกำหนดจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบหรือผลการกระทำ

(Behavioral beliefs หรือ b) และการประเมินผลกรรมหรือผลของการกระทำ (Evaluation of consequences หรือ e)

2.2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms หรือ SN) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าบุคคลอื่นๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้นๆ

SN (Subjective Norms) ขึ้นอยู่กับผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Beliefs หรือ NB) ซึ่งหมายถึงความเชื่อที่ว่าบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในกลุ่มอ้างอิงประสงค์จะให้ตนทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply หรือ MC) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า ตนต้องทำตามกลุ่มอ้างอิงแต่ละกลุ่มต้องการให้ตนทำเพียงไร กลุ่มอ้างอิงในที่นี้หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น

2.3) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ

Perceived behavioral control ขึ้นอยู่กับผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม (Control beliefs หรือ C) และการรับรู้การควบคุม (Perceived powers หรือ P) ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีทรัพยากรหรือโอกาสที่จำเป็นในการทำพฤติกรรม ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมนี้ได้รับอิทธิพลจาก

- (1) ประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นๆ ในอดีต
- (2) ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับบอกเล่าจากผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น
- (3) การสังเกตจากประสบการณ์ของเพื่อนและคนคุ้นเคย
- (4) มีตัวแปรที่เพิ่มหรือลดจากการรับรู้ความยากในการทำพฤติกรรมนั้น

ส่วนการรับรู้การควบคุม หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า มีปัจจัยควบคุมบางอย่างที่สามารถเอื้ออำนวยหรือขัดขวางการกระทำพฤติกรรมนั้น

3) ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมในการทำนายความตั้งใจทำพฤติกรรม และความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของความตั้งใจ และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมในการทำนายพฤติกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้จากพฤติกรรมหนึ่งไปสู่พฤติกรรมหนึ่งและจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง นั่นคือความตั้งใจกระทำพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยเจตคติต่อพฤติกรรม ส่วนในบางพฤติกรรมความตั้งใจอาจได้รับอิทธิพลจากเจตคติต่อพฤติกรรม และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมแต่บางพฤติกรรมความตั้งใจอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสามได้เช่นกัน

4) กฎเกณฑ์ทั่วไปมีว่า หาก AB SN เป็นบวกเพียงไร และ PBC เป็นบวกด้วย บุคคลก็ควร มี Intention ที่หนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมมากเท่านั้น ส่งผลให้การทำนายพฤติกรรม มีความแม่นยำมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับพฤติกรรมเป้าหมายว่าเป็นพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ หรือพฤติกรรมเสี่ยงด้วย Ajzen (1988) เห็นว่า PBC มีความหมายในแง่แรงจูงใจสำหรับความตั้งใจ บุคคลที่เชื่อว่าเขาไม่มีทรัพยากรหรือโอกาสที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ มักจะไม่มี ความตั้งใจหนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมนั้น แม้ว่า AB เป็นบวกและเชื่อว่า คนที่มีความสำคัญสำหรับเขายอมรับให้เขาทำ พฤติกรรมนั้นก็ตาม ดังนั้นในกรณีเช่นนี้ PBC จะเป็นตัวร่วมกับ AB และ SN ในการมีอิทธิพลต่อ I (ลูกศรที่มาจาก AB, SN และไปในภาพที่ 1 ถือเป็นภาคที่ 1 ของทฤษฎี)

5) PBC อาจสัมพันธ์กับพฤติกรรมโดยตรง โดยไม่ผ่าน I โดยเฉพาะในกรณีที่ บุคคลมี PBC ตรงกับความเป็นจริง (ลูกศรเส้นไขว้ปลาในภาพที่ 1 ถือเป็นภาคที่ 2 ของทฤษฎี)

6) ในบางกรณี PBC อาจไม่ได้สะท้อนถึงความสามารถในการควบคุมอย่างแท้จริง ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่บุคคลนั้นมีข้อมูลน้อยเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ข้อกำหนดในการทำพฤติกรรม หรือทรัพยากรที่เปลี่ยนแปลงไป หรือกรณีที่มีตัวแปรใหม่ที่ไม่คุ้นเคยเกิดขึ้นในสถานการณ์ ภายใต้อิทธิพลเหล่านี้ การวัด PBC อาจเพิ่มความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรมได้น้อย

7) บทบาทของความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ทฤษฎีจำแนกความเชื่อเป็น 3 ชนิด คือ

7.1) ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral beliefs) ซึ่งมีอิทธิพลต่อ AB เป็นความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ หากบุคคลมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ ผลกระทบทางบวก เขาก็มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ขณะที่บุคคลซึ่งเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นนำไปสู่ ผลกระทบทางลบ เขาก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น

7.2) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative beliefs) ซึ่งเป็นตัวกำหนด SN ความเชื่อที่ว่าบุคคลหรือกลุ่มคนเฉพาะคิดว่าเขาควรทำหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น หากบุคคลเชื่อว่าคนอื่นที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาควรทำพฤติกรรมนั้น บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะทำ พฤติกรรมนั้น ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลเชื่อว่าคนอื่นที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาไม่ควร ทำพฤติกรรมนั้น เขาก็มีแนวโน้มที่จะไม่ทำพฤติกรรมนั้น

7.3) ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม (Control beliefs) เป็นพื้นฐานของ PBC เป็น ความเชื่อเกี่ยวกับการมีทรัพยากรและโอกาสมาก และมีอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางน้อยเพียงไร เขาก็ ควรจะรับรู้ว่าเขาสามารถควบคุมพฤติกรรมได้มากเพียงนั้น

พฤติกรรม (Behavior)

การที่เข้าใจพฤติกรรมได้จะต้องทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ เหล่านี้ (Ajzen and Fishbein, 1980)

1. พฤติกรรมและผล (Behavior versus outcome)

ในการศึกษาพฤติกรรมที่เราสนใจนั้น เราจะต้องกำหนดให้เห็นชัดเจนว่าจะศึกษาพฤติกรรมหรือผล เพราะทั้งสองอย่างนี้มีความแตกต่างกัน พฤติกรรมคือสิ่งที่บุคคลลงมือกระทำเอง แต่ผลอาจเกิดจากการกระทำของบุคคลส่วนหนึ่ง และเกิดจากปัจจัยอื่นๆ อีกส่วนหนึ่ง พฤติกรรมหลายๆ พฤติกรรมที่ต่างกัน อาจนำไปสู่ผลกรรมที่เหมือนกัน เช่น การเลิกสูบบุหรี่ อาจเกิดจากพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การหยุดสูบบุหรี่ในปริมาณที่น้อยลง การรับประทานนิโคตินทดแทน หรือการออกกำลังกายโดยการวิ่งทุกๆ วัน เป็นต้น

2. การกระทำเดี่ยวกับประเภทพฤติกรรม (Single action versus behavioral categories)

2.1 การกระทำเดี่ยว (Single action) หมายถึง พฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงที่บุคคลกระทำ ซึ่งการนิยามการกระทำนั้นต้องให้มีความชัดเจนเพียงพอที่ผู้สังเกตจะสังเกตได้ การกระทำบางอย่างสังเกตได้ง่าย เช่น การซื้อบุหรี่มารีโบบิล แต่การกระทำบางอย่างสังเกตได้ยาก เช่น การอ่านคำเตือนเกี่ยวกับสุขภาพบนซองบุหรี่

2.2 ประเภทพฤติกรรม (Behavioral categories) หมายถึง กลุ่มของการกระทำหลายๆ อย่าง ซึ่งเราไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมได้โดยตรง ต้องสังเกตจากการกระทำเดี่ยวทั้งหลาย เช่น การควบคุมอาหาร ต้องสังเกตจากพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้ คือ การรับประทานอาหาร การดื่มเครื่องดื่ม หรือการรับประทานยาลดความอ้วน ในการประเมินประเภทพฤติกรรมจะต้องกำหนดการกระทำเดี่ยวให้ครอบคลุมประเภทพฤติกรรมที่ศึกษาให้มากที่สุด

3. องค์ประกอบของพฤติกรรม (Behavioral element)

การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายจำเป็นต้องคำนึงถึง

3.1 การกระทำ (Action) จะต้องกำหนดว่าเป็นการกระทำอย่างเดี่ยว เช่น การให้ลูกกินอาหาร การสูบบุหรี่ เป็นต้น หรือเป็นกลุ่มการกระทำ เช่น การออกกำลังกาย ซึ่งอาจประกอบด้วยการกระทำย่อยๆ หลายการกระทำ เป็นต้นว่า การว่ายน้ำ การเล่นเทนนิส การวิ่ง การกระโดดเชือก หรือ การเล่นฟุตบอล

3.2 เป้าหมาย (Target) หมายถึง เป้าหมายของการกระทำ เช่น การเลิกสูบบุหรี่ อาจกำหนดเป้าหมายให้เป็นบุหรี่ซอง

3.3 บริบท (Context) หมายถึง สถานการณ์ หรือ สถานที่ที่พฤติกรรมเป้าหมายจะเกิดขึ้น เช่น การเลิกสูบบุหรี่ทั้งที่บ้านและที่ทำงาน

3.4 เวลา (Time) หมายถึง เวลาที่พฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้น เช่น การเลิกสูบบุหรี่ทั้งขณะทำงานและไม่ทำงาน

ในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย จะกำหนดให้มีความจำเพาะมากน้อยเพียงใดก็ได้ เพียงแต่การวัดตัวแปรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ก็ต้องวัดในระดับความจำเพาะที่สอดคล้องกัน ถ้าความจำเพาะของพฤติกรรมมีมาก การวัดพฤติกรรมก็มีความแม่นยำตรงมากขึ้น (Ajzen and Fishbein, 1980)

ความตั้งใจหรือความตั้งใจกระทำพฤติกรรม (Intention or behavioral intention)

Ajzen และ Fishbein (1980) ให้ความหมายของคำว่า ความตั้งใจ หรือความตั้งใจกระทำพฤติกรรม หมายถึง ความเป็นไปได้ที่บุคคลจะทำพฤติกรรมหนึ่งๆ

รุจา ภูไพบูลย์ (2547) กล่าวว่า ความตั้งใจกระทำ หมายถึง การรับรู้โอกาสของการทำพฤติกรรมของตนว่าจะทำพฤติกรรมหรือไม่ทำพฤติกรรมในอนาคต เช่น ประเมิน ความตั้งใจในช่วง 6 เดือนข้างหน้า จะสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์หรือไม่

ดังนั้น ความตั้งใจ หรือความตั้งใจกระทำพฤติกรรม หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่บุคคลจะทำพฤติกรรมหนึ่งๆ ในอนาคต ซึ่ง (Ajzen and Fishbein, 1980) กล่าวว่า ความตั้งใจเป็นปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ความตั้งใจจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลได้ทุ่มเทความพยายามมากน้อยเพียงใดที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ยิ่งบุคคลมีความตั้งใจแน่วแน่และพยายามมากเพียงใด ความเป็นไปได้ที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมก็มีมากเท่านั้น

ในการประเมินความตั้งใจกระทำพฤติกรรมคือ ความสอดคล้องกับพฤติกรรมในแง่การกระทำเป้าหมาย เวลา และบริบท นอกจากนี้หากเป็นการศึกษาประเภทพฤติกรรม การวัดความตั้งใจก็ต้องทำให้ครอบคลุมการกระทำเดี่ยวที่ครบถ้วน ในประเภทพฤติกรรมเป้าหมาย มีวิธีการประเมินความตั้งใจดังนี้

การประเมินความตั้งใจ

การประเมินความตั้งใจแบ่งอย่างกว้างเป็น 2 ประเภท คือ

1. การประเมินความตั้งใจในการเลือก แบ่งย่อย ได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1 การวัดจากทางเลือก 2 ทาง เช่น ฉันตั้งใจหรือไม่ตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งคราวหน้า

นอกจากนี้ ในงานวิจัยจำนวนมากที่นิยมให้ผู้ตอบ ตอบในมาตราที่ง่ายกว่า เป็นมาตราจำแนกความหมาย (Semantic differential scale) ของ Osgood โดยใช้คำคุณศัพท์ขั้วคู่ (Bipolar) และผู้วิจัยใช้มาตรวัดแบบนี้ในแบบสอบถาม

1.2 การวัดจากทางเลือกหลายทางเลือก เช่น

ในโอกาสหน้าฉันตั้งใจจะซื้อยาสีฟันตรา

.....คอลเกต เซน โซคายน คาร์ลี โกล์ซิค
.....ไม่ซื้อ อื่นๆ

2. การประเมินความตั้งใจในด้านความถี่ เป็นแนวคิดที่ขนานกันกับการประเมินพฤติกรรมคือการประเมินความตั้งใจในเชิงความถี่สมบูรณ์และความถี่สัมพัทธ์

2.1 การประเมินความตั้งใจในเชิงความถี่สมบูรณ์ เช่น

ในเดือนหน้าฉันตั้งใจจะไปทำจัดฟันตามแพชั่น ครั้ง

2.2 การประเมินความตั้งใจในเชิงความถี่สัมพัทธ์ เช่น

ในเดือนหน้าฉันตั้งใจจะไปทำจัดฟันตามแพชั่น ในจำนวนครั้งคิดเป็นร้อยละ....

ทั้งนี้ Ajzen and Fishbein (1980) เสนอว่า การประเมินความตั้งใจของบุคคลเพื่อนำมาใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคล ไม่สามารถนำมาใช้ทำนายขอบข่าย (Extent) ขนาด (Magnitude) หรือความถี่ของพฤติกรรมได้ คงทำนายได้เพียงว่าบุคคลทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นๆ

ตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนกล่าวว่า ความตั้งใจขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 3 ตัวคือ เจตคติ การกล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ซึ่งคล้ายกับทฤษฎีของ Ajzen and Fishbein, 1980) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward Behavior หรือ AB)

เจตคติต่อการกระทำพฤติกรรม หมายถึง การประเมินทางบวกหรือลบของบุคคลต่อการกระทำนั้นหรือเป็นความรู้สึกโดยส่วนรวมของบุคคลที่เป็นทางบวกหรือลบ หรือการตัดสินใจว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือเลวของบุคคลต่อการกระทำพฤติกรรม สนับสนุนหรือต่อต้านการกระทำนั้นๆ (Ajzen and Fishbein, 1980) หรืออาจกล่าวได้ว่า เจตคติเป็นองค์ประกอบส่วนบุคคลที่กำหนดความตั้งใจของบุคคลที่มีต่อการกระทำพฤติกรรมต่างๆ

โดยทั่วไปถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการกระทำพฤติกรรมนั้นมากเท่าใด บุคคลก็ควรมีความตั้งใจหนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมมากเท่านั้น หรือในทางตรงข้ามถ้าบุคคลมีเจตคติทางลบต่อการกระทำพฤติกรรมมากเพียงใด บุคคลก็ควรมีความตั้งใจหนักแน่นที่จะไม่ทำพฤติกรรมมากเพียงนั้นเจตคติต่อการกระทำจัดได้ว่าเป็นปัจจัยส่วนบุคคล และได้รับอิทธิพลถูกกำหนดโดยรวมของผลคุณระหว่างความเชื่อถือเกี่ยวกับผลของการกระทำ และการประเมินของการกระทำ (Evaluation of consequences หรือ e.)

องค์ประกอบของเจตคติ

โดยทั่วไปเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (Ajzen, 1988)

1. องค์ประกอบด้านความคิดและสติปัญญา (Cognitive component) เป็นความคิดการใช้ปัญญา เป็นการตอบสนองต่อบุคคลในลักษณะของการรับรู้อันสืบเนื่องมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้ และความเข้าใจ
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective component) เป็นความรู้สึกด้านอารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า ต่างเป็นผลมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้า นั้น
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavior component) คือความโน้มเอียงที่บุคคลจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางเดียว หรือ ตรงกันข้ามขึ้นอยู่กับความเชื่อ

การวัดเจตคติต่อพฤติกรรม

Ajzen และ Fishbein (1980) เสนอการประเมินเจตคติต่อการกระทำพฤติกรรม 2 วิธี คือ การวัดเจตคติต่อพฤติกรรมโดยตรง และโดยทางอ้อม หรือวัดจากความเชื่อ (Belief based measure) เจตคติที่วัดโดยทางอ้อมจากความเชื่อเป็นตัวกำหนดเจตคติทางตรง และเจตคติทางตรงเป็นตัวทำนายความตั้งใจกระทำพฤติกรรม

1. การประเมินเจตคติ ทางตรง (A_B) Ajzen and Fishbein (1980; Ajzen, 1988) เสนอว่า การประเมินเจตคติทางตรงนี้สามารถใช้มาตรวัดเจตคติมาตรฐานอื่นๆ เช่น มาตรการประมาณค่าของลิเคิร์ต มาตรอันตรายภาคปรากฏเท่ากันของเซอร์สโตนหรือ มาตรกัตต์แมนเข้ามาวัดแทนก็ได้ แต่มาตรที่นิยมใช้กันมาก คือ มาตรจำแนกความหมาย (Semantic differential scale) ของ Osgood โดยใช้คำคุณศัพท์ขั้วคู่ (Bipolar) และมีติการประเมินในการวัดเจตคติ แม้ว่าการจำกัดการประเมินเจตคติอยู่การประเมินเพียงอย่างเดียว อาจไม่ได้จับภาพซับซ้อนของเจตคติได้ทั้งหมด แต่ก็ถือว่าจับภาพส่วนที่สำคัญที่สุดของเจตคติได้

นอกจากนี้การประเมินเจตคติและความเชื่อต่อพฤติกรรมจะต้องเป็นการวัดระดับบุคคล ไม่ใช่การวัดระดับทั่วไป

2. การประเมินเจตคติทางอ้อมหรือเจตคติที่ประเมินจากความเชื่อ (Ajzen and Fishbein, 1980; Ajzen, 1988) เป็นการยอมรับกันโดยทั่วไป เจตคติต่อสิ่งใดถูกจำกัดโดยความเชื่อที่มีต่อสิ่งนั้นๆ การวัดความเชื่อมีบทบาทในการวัดเจตคติ ดังนี้

ความเชื่อ (Belief) เปรียบเทียบได้กับองค์ประกอบทางปัญญา (Cognitive) เช่นเดียวกับความคิด ความรู้ และความคิดเห็นในขณะที่เจตคติ หมายถึง การประเมินที่หมายออกมาในรูปของความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบ แต่ความเชื่อเป็นตัวแทนของข้อมูลที่หมาย Ajzen and Fishbein (1980) ได้ให้คำจำกัดความของความเชื่อไว้ว่าเป็นการเชื่อมโยงโดยอัตนัย (Subjective

association) ของบุคคลระหว่างที่หมาย ของความเชื่อกับลักษณะบางอย่าง (Attributes) คำว่า “ที่หมาย” หมายถึง แ่งมุมใดๆในโลกของบุคคล (คล้ายกับคำว่าที่หมายเจตคติ) เช่น ที่หมายของความเชื่ออาจเป็นวัตถุประสงค์ลักษณะทางกาย คุณภาพ ลักษณะในตัว เป็นต้น

Ajzen และ Fishbein (1980) ระบุว่า เจตคติถูกกำหนดโดยผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ หรือความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral beliefs หรือ b_i) กับการประเมินผลของการกระทำ (Evaluation of consequences หรือ e_i)

ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ หรือความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral beliefs) มักเป็นความเชื่อเฉพาะบุคคลเชื่อเฉพาะที่บุคคลเชื่อหรือไม่เชื่อว่า การทำพฤติกรรมที่กำลังพิจารณาจะนำไปสู่พฤติกรรมหนึ่งๆ

ในการวิจัยการประยุกต์แนวคิดทฤษฎี Ajzen and Fishbein (1980) ได้เสนอแนวทางหาความเชื่อเหล่านี้ไว้ด้วย จะต้องวิเคราะห์หา “ชุดของความเชื่อเด่นชัด (Model salient beliefs) ซึ่งเป็นตัวกำหนดเจตคติของบุคคลก่อน เนื่องจากแต่ละคนมีความเชื่อเกี่ยวกับที่หมายหนึ่งจำนวนมากมายแต่มีความเชื่อจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่ส่งผลในการกำหนดเจตคติต่อที่หมายนั้น เรียกว่า “ความเชื่อเด่นชัด” (Salient beliefs) ที่เกิดจากการกระตุ้นความเชื่อ ทำได้โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาหรือประเมินตอบแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ตอบบอกถึงผลดีผลเสีย หรือข้อดี ข้อด้อย หรือข้อได้เปรียบข้อเสียเปรียบ หรือประเด็นอื่นๆ เกี่ยวกับผลของการกระทำ พฤติกรรมเป้าหมาย โดยจะต้องมีความตรงกันกับพฤติกรรมที่ต้องการประเมินในองค์ประกอบด้านการกระทำเป้าหมาย เวลา และบริบท จึงจะได้ชุดของความเชื่อเด่นชัดที่เป็นพื้นฐานของเจตคติที่มีต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น เช่นต้องการหาความเชื่อเด่นชัดที่เป็นตัวกำหนดเจตคติของบุคคลต่อการทำการจัดฟันตามแฟชั่นใน 1 เดือนข้างหน้า คำถามควรเป็นดังนี้

ก. ท่านมีความเชื่ออย่างไรบ้างเกี่ยวกับข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบในการที่ท่านไม่ทำการจัดฟันตามแฟชั่นใน 1 เดือนข้างหน้า

ข. มีอะไรอีกบ้างที่ท่านคิดว่าสัมพันธ์หรือเกี่ยวกับการที่ท่านจะทำการจัดฟันตามแฟชั่นใน 1 เดือนข้างหน้า

จากคำถามข้างต้นนี้ไปถามกลุ่มคนที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประมาณตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป แล้ววิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อต่างๆที่ผู้ตอบระบุ ความเชื่อใดมีลักษณะที่คล้ายกันจัดเข้าไปไว้ในกลุ่มเดียวกัน แล้วเรียงลำดับความถี่จากสูงสุด ไปสู่ต่ำสุด เกณฑ์ในการเลือกความเชื่อ ไปในการสร้างมาตรการมี 3 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุด 10 ถึง 12 ความเชื่อ

วิธีที่ 2 เลือกความเชื่อที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละในระดับหนึ่งกล่าวถึง เช่น ที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ถึง 12 กล่าวถึง

วิธีที่ 3 เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุดตามลำดับลงไปให้ได้ความถี่สะสมร้อยละ 75 วิธีนี้ เป็นวิธีที่ทำตามอำเภอใจน้อยที่สุด (Ajzen and Fishbein, 1980)

ความเชื่อเด่นชัดเป็นความเชื่อที่เกิดขึ้นในลำดับแรกๆ โดยทั่วไปความเชื่อ 5-9 ข้อแรกจะเป็นความเชื่อเด่นชัดต่อที่หมายในขณะนั้น จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลความเชื่อเด่นชัดนี้อาจเปลี่ยนไปได้คือ อาจมีความหนักแน่นมากขึ้นหรือน้อยลง หรืออาจถูกความเชื่ออื่นๆ มาแทนที่ตามแนวทฤษฎีถือว่าความเชื่อเด่นชัดทุกตัวเป็นความเชื่อที่สำคัญ ความแตกต่างในด้านระดับความสำคัญจะแสดงออกมาในการวัดความหนักแน่นของความเชื่อ

ความหนักแน่นของความเชื่อ (Beliefs strength) คือ ความมากน้อยของความสัมพันธ์ระหว่างที่หมายกับลักษณะต่างๆ ตำแหน่งของความเชื่อเด่นชัดในลำดับชั้นที่จัดไว้ จะมีความสัมพันธ์กับความหนักแน่นของความเชื่อ ส่วนความหนักแน่น ของความเชื่อที่ไม่เด่นชัดจะเป็นตัวบ่งชี้ความเด่นชัดของความเชื่อ

ดังนั้นเมื่อต้องการทราบเจตคติของบุคคลต่อพฤติกรรม จึงจำเป็นต้องประเมินความเชื่อเด่นชัด Ajzen and Fishbein (1980) แนะนำให้ความเชื่อเหล่านี้มาสร้างเป็นมาตรการประเมินการหนักแน่นของความเชื่อและการประเมินผลของการกระทำ โดยใช้ค่าคุณศัพท์ที่เป็นขั้วคู่ประกอบกับมาตรวัด 7 ช่วง

ประเด็นหนึ่งที่ Ajzen and Fishbein (1980) ให้ความสำคัญ คือ การประเมินเจตคติและการประเมินความเชื่อที่จะนำไปทำนายความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจะต้องเป็นการวัดระดับบุคคล (Personal measure) ตัวอย่างเช่น การจัดฟันตามแฟชั่นของฉันทาให้ฉันดูสวย น่ารัก จะประเมินเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น ไม่ใช่การวัดระดับทั่วไป (General measure)

ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำและการประเมินผลของการกระทำกับเจตคติต่อการกระทำพฤติกรรม สามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$A_B = f\left(\sum_{i=1}^n b_i e_i\right)$$

A_B	คือ	เจตคติต่อการกระทำพฤติกรรม
b_i	คือ	ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ i
e_i	คือ	การประเมินผลของการกระทำ i
เมื่อ n	คือ	จำนวนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms หรือ SN)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าบุคคลอื่นๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้นๆ หรือกล่าวคือเป็นปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล สิ่งแวดล้อมในที่นี้ หมายถึง บุคคลสำคัญใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั่นเอง (Ajzen and Fishbein, 1980)

การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

Ajzen และ Fishbein (1980) เสนอวิธีการประเมินการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงไว้ 2 วิธี คือ

1. การประเมินการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง เป็นการประเมินความเชื่อของบุคคลที่มีต่อความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญสำหรับเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้นๆ เป็นรูปแบบหนึ่งที่ใช้กัน

2. การประเมินการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Beliefs หรือ NB) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply หรือ MC) จากทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน SN ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Beliefs หรือ NB) ซึ่งหมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่ว่าบุคคลเฉพาะหรือกลุ่มคนเฉพาะ คิดว่าเขาควรทำหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้นๆ และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply หรือ MC) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าตนต้องทำตามกลุ่มอ้างอิงแต่ละกลุ่มต้องการให้ตนทำเพียงใด กลุ่มอ้างอิงในที่นี้หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น

จะเห็นได้ว่าความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงนี้จะเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่เฉพาะเจาะจงมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญสำหรับเขา (Ajzen and Fishbein, 1980) การหาความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงโดยการถามคำถามต่อไปนี้

“ ท่านคิดว่าใครที่มีอิทธิพลต่อท่าน ที่ทำให้ท่านคิดว่าท่านควรจัดฟันตามแฟชั่น”

จากนั้นทำการคัดเลือกความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงเป็นกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด เช่นเดียวกับการคัดเลือกความเชื่อเด่นชัด โดยพิจารณาเฉพาะความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีความถี่สูง เมื่อได้กลุ่มอ้างอิงที่เด่นชัดแล้ว ก็สามารถนำไปสร้างมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงได้

จากนั้นนำคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB_j) คูณกับคะแนนแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC_j) จะเป็นคะแนนความหนักแน่นของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงแต่ละข้อ เมื่อหาผลรวมของผลคูณจะเป็นคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงแต่ละข้อ เมื่อหาผลรวมของผลคูณจะเป็นคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ในการประเมินการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จะต้องมีความสอดคล้องกันได้แก่ของการกระทำ เวลา เป้าหมาย และบริบท ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$SN = \sum_{j=1}^n NB_j MC_j$$

SN คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

NB_j คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง j

MC_j คือ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง j

เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มอ้างอิง

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC)

เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า เป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ เป็นการสะท้อนจากประสบการณ์ในอดีต และการคาดคะเน ปัจจัยเอื้ออำนวยและสิ่งขัดขวางหรืออุปสรรค (Ajzen, 1980) ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนไม่ได้เกี่ยวข้องกับจำนวนของการควบคุมภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่พิจารณาความเป็นไปได้ จากผลของการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมที่มีการบรรลุถึงเป้าหมายพฤติกรรม ซึ่งการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมจะแปรผันไปตามสถานการณ์และการกระทำ

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมในทฤษฎีนี้มี ความหมายในแง่แรงจูงใจสำหรับความตั้งใจซึ่งเป็นปัจจัยดังกล่าวทำให้ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนเข้าช้ซ้อนกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมนี้จะทำหน้าที่เป็นตัวพยากรณ์ความตั้งใจกระทำพฤติกรรม นอกเหนือจากเจตคติต่อ พฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีความสอดคล้องกับแนวคิดการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Self-efficacy) ของ Bandura (1977) ต่างกันตรงแนวความคิดที่ว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตน จะเน้นถึงปัจจัยภายในของแต่ละบุคคลในขณะที่การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

จะเน้นทั้งปัจจัยภายใน (เช่น ความสามารถ ข้อมูล ทักษะ เป็นต้น) และปัจจัยภายนอก (เช่น โอกาส การขึ้นอยู่กับผู้อื่น เป็นต้น) ซึ่งการรับรู้สมรรถนะแห่งตนนี้จะเกี่ยวกับการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้ตามการคาดคะเนของตนภายในสถานการณ์หนึ่งๆ หรือไม่ หรือทำได้ในระดับใด

การประเมินการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม สามารถวัด 2 วิธี ดังนี้

1. การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางตรง เป็นการสะท้อนถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการรับรู้ความยากง่ายในการทำพฤติกรรมนั้นๆ โดยถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบถึงความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถที่เขาจะควบคุมการกระทำนั้น บนมาตรวัด 7 ช่วงที่มีคำตอบ 2 ขั้ว

2. การประเมินการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อ เช่นเดียวกับเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แต่เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (Control beliefs หรือ C) และการรับรู้การควบคุม (Perceived powers หรือ P) ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมที่เป็นตัวกำหนดความตั้งใจนี้ เป็นความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีทรัพยากร หรือ โอกาส ความเชื่อเหล่านี้อาจได้รับอิทธิพลจาก

- 2.1 ประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นๆ ในอดีต
- 2.2 ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นๆ
- 2.3 การสังเกตจากประสบการณ์ของเพื่อนและคนคุ้นเคย
- 2.4 มีตัวแปรอื่นๆที่เพิ่มหรือลดการรับรู้ความยากของการทำพฤติกรรมนั้น

ส่วนการรับรู้การควบคุม หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่ามีปัจจัยควบคุมการกระทำพฤติกรรมนั้นที่เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือขัดขวางการแสดงพฤติกรรมนั้น

สำหรับวิธีการหาความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม ก็ใช้วิธีเดียวกับการหาความเชื่อเด่นชัดของเจตคติต่อพฤติกรรมและความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง โดยการถามคำถามให้กลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างตอบเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนหรือขัดขวางต่อการทำพฤติกรรมนั้น ดังตัวอย่างเช่น

“ท่านคิดว่าหากท่านทำจัดฟันตามแฟชั่น มีปัจจัยอะไรส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำดังกล่าวของท่าน”

จากนั้นนำมาคัดเลือกหาปัจจัยเด่นชัดที่มีความถี่สูง แล้วนำมาสร้างเป็นมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม

จากนั้นนำคะแนนความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (Control beliefs หรือ C) คูณกับการรับรู้การควบคุมจะเป็นคะแนนความหนักแน่นของความเชื่อเกี่ยวกับการ

พฤติกรรมและการรับรู้การควบคุมแต่ละข้อ เมื่อหาผลรวมของผลคูณดังกล่าวจะเป็นคะแนนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมกับความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมสามารถเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

$$PBC = \sum_{k=1}^n C_k P_k$$

PBC = การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

C_k = ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม k

P_k = การรับรู้เกี่ยวกับการควบคุม k

เมื่อ n คือ จำนวนปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวาง

ความตั้งใจของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบทั้ง 3 ของแต่ละบุคคล โดยที่องค์ประกอบทั้ง 3 คือ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม จะมีน้ำหนักที่บ่งบอกถึงความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ที่เป็นตัวกำหนดความตั้งใจ (ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอีกทอดหนึ่ง) ในบางพฤติกรรมอาจพบว่าเจตคติมีอิทธิพลต่อความตั้งใจมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม บางพฤติกรรมพบว่าเจตคติและการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อความตั้งใจมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หรือเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อความตั้งใจพอๆ กัน (Ajzen, 1991)

1.3 ความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่น

ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) กล่าวว่า การกระทำพฤติกรรมใดๆ ถูกกำหนดโดยความตั้งใจ และความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมจะถูกกำหนดโดยเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม โดยมีอิทธิพลหรือน้ำหนักของความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสามรวมด้วย

ความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร คือ ความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะพยายามจัดฟันตามแฟชั่น โดยการแสดงออกหรือกระทำการจัดฟันตามแฟชั่น โดยความตั้งใจมีความสัมพันธ์กับเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

การประเมินความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่น

ประเมินได้จากแบบสอบถามความตั้งใจของ Ajzen และ Fishbein (1980) และจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) และทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) จำนวน 1 ข้อ โดยใช้มาตราวัด 2 ระดับ ไม่ใช่ – ใช่

1.4 เจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น

ตามแนวคิดของ Ajzen และ Fishbein (1980) หมายถึงการประเมินทางบวก – ลบ ของบุคคลต่อการกระทำนั้น หรือเป็นความรู้สึก โดยส่วนรวมของบุคคลที่เป็นทางบวก – ลบ หรือ สนับสนุนต่อต้านการกระทำนั้นๆ เจตคติจัดได้ว่าเป็นปัจจัยส่วนบุคคล และได้รับอิทธิพลหรือถูก กำหนดโดยความเชื่อเกี่ยวกับผลกรรมหรือผลของการกระทำ (Behavioral beliefs) และการ ประเมินผลกรรมหรือผลของการกระทำ (Outcome evaluations)

เจตคติของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่นคือการประเมินทางบวกหรือลบของวัยรุ่น ต่อการจัดฟันตามแฟชั่น โดยเจตคติทางบวกของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น คือ วัยรุ่นเชื่อว่าการ จัดฟันตามแฟชั่นทำให้ดูดี สวย น่ารัก สอดคล้องกับการศึกษาของ กวาดิส โกลสลอิทธิกุล และสุเชียร อัมพรสิริรัตน์ (2545) พบว่า วัยรุ่นเชื่อในผลดีของการจัดฟันตามแฟชั่นว่าทำแล้วทำให้ ดูสวยงาม โก้เก๋ และทันสมัย ร้อยละ 64.1 แต่ถ้าวัยรุ่นมีเจตคติทางลบ คือ วัยรุ่นเชื่อว่าการจัดฟันตามแฟชั่น ส่งผลทางลบต่อตัววัยรุ่น จะทำให้วัยรุ่นมีความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นลดลง ดังการศึกษาของ อังศนา ฤทธิ์อยู่ (2553) พบว่าวัยรุ่นเชื่อในผลเสียของการจัดฟันตามแฟชั่นว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ทำแล้วทำให้เกิดการติดเชื้อในช่องปาก และเสียชีวิตได้

การประเมินเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น

ประเมินได้จากแบบสอบถามเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) และทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) ประกอบด้วย มาตราวัดความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการกระทำ ใช้มาตราวัด 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง – เห็นด้วยอย่างยิ่ง และและ มาตราวัดการประเมินผลของการกระทำ ใช้มาตราวัด 5 ระดับ คือ ไม่ดีเลย – ดีมาก

1.5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการจัดฟันตามแฟชั่น

ตามแนวคิดของ Ajzen และ Fishbein (1980) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การ รับรู้ของบุคคลว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น

ซึ่งการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นการรับรู้ของบุคคลต่อแรงผลักดันทางสังคมในการกระทำนั้น โดยบุคคลที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากจะทำให้บุคคลนั้นมีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมนั้นมาก

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นหมายถึง ความเชื่อของวัยรุ่นต่อบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นแรงจูงใจสำหรับวัยรุ่น เช่น พ่อแม่ เพื่อน เป็นต้น คิดว่าวัยรุ่นควรหรือไม่ควรจัดฟันตามแฟชั่น จากการศึกษาของ ภูวคิส โกลสลอิทธิกุล และ สุเชียร อัมพรศิริรัตน์ (2545) พบว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นร้อยละ 45.9 เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนกลุ่มเดียวกัน เชื่อเพื่อนมาก และเพื่อนมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม มีการเลียนแบบกัน เพื่อให้เกิดเป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มขึ้น

การประเมินการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการจัดฟันตามแฟชั่น

ประเมินได้จากแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประเมินความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อคนอื่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีการกระทำพฤติกรรม ด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) และทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) ประกอบด้วย มาตรการวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ใช้มาตรวัด 5 ระดับ คือ ไม่ควรทำอย่างยิ่ง – ควรทำอย่างยิ่ง และมาตรการวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ใช้มาตรวัด 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด – มากที่สุด

1.6 การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อการจัดฟันตามแฟชั่น

ตามแนวคิดของ Ajzen (1985) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือขัดขวาง จึง ประกอบด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในหมายถึง บุคคลมีการรับรู้ว่าตนเองมีข้อมูล มีความสามารถ มีความรู้สึกที่สามารถควบคุมการกระทำพฤติกรรมนั้นได้และปัจจัยภายนอกได้แก่ มีเวลา และมีโอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น หรือบุคคลรับรู้ว่าการกระทำพฤติกรรมนั้นต้องขึ้นกับผู้อื่น ถ้าบุคคลรับรู้ว่ามีความสามารถในการควบคุมการกระทำพฤติกรรมนั้นได้มากกว่าเท่าใด ก็มีความเป็นไปได้ที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมนั้น

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของวัยรุ่น หมายถึง การที่วัยรุ่นรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ยากหรือง่ายในการควบคุมตนเองให้ทำการจัดฟันตามแฟชั่น นั่นคือ วัยรุ่นที่รับรู้ว่าการควบคุมตนเองให้ทำการจัดฟันตามแฟชั่นเป็นสิ่งที่ยาก วัยรุ่นจะมีความตั้งใจที่จะพยายามทำการจัดฟันตามแฟชั่น ดังการศึกษาของอังสนา ฤทธิอยู่ (2553) ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง การจัดฟันแฟชั่น: บริโภคเชิงสัญลักษณ์ของวัยรุ่นไทย จำนวน 20 คน พบว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าการจัดฟันตามแฟชั่นทำได้ง่ายและสะดวก ก็จะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนหรือเอื้อให้วัยรุ่นจัดฟันตามแฟชั่นได้มาก

การประเมินการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมในการจัดฟันตามแฟชั่น

ประเมินได้จากแบบสอบถามการรับรู้ตนเองต่อการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างจากทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1988) ประกอบด้วย มาตรการความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม ใช้มาตรวัด 5 ระดับ คือ ยากมาก – ง่ายมาก และมาตรการรับรู้การควบคุมใช้มาตรวัด 5 ระดับ คือ เป็นไปไม่ได้เลย – เป็นไปได้อย่างยิ่ง

2. การจัดฟันตามแฟชั่น

2.1 ความหมาย

การจัดฟันตามแฟชั่น หมายถึง การที่วัยรุ่นใส่หรือติดเครื่องมือที่เลียนแบบการจัดฟันแบบติดแน่นที่ทันตแพทย์ใช้ในการรักษาผู้ป่วยไว้บริเวณฟัน ได้แก่ ลวดร้อยลูกบิด ลวดจัดฟันยางรัดฟัน และแบร์ริกเก็ต ซึ่งไม่ใช่การรักษาทางทันตกรรมใดๆ โดยที่ผู้ให้บริการเป็นบุคคลที่ไม่ใช่ทันตแพทย์ มีจุดประสงค์ในการใส่เพื่อความสวยงาม ความโก้เก๋ ทันสมัย

2.2 วิวัฒนาการการจัดฟันตามแฟชั่นในประเทศไทย

จากการศึกษาข้อมูลการจัดฟันตามแฟชั่นในกลุ่มวัยรุ่นและติดตามสถานการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นจากสื่อต่างๆ สามารถแบ่งช่วงการเกิดปรากฏการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นในประเทศไทยได้เป็น 2 ช่วง ดังนี้

1) ช่วงลวดร้อยลูกบิด (ปี พ.ศ. 2547 - 2549) โปสาล กังวลกิจ (2551) เลขานุการทันตแพทย์สภาให้ข้อมูลว่าพบการจัดฟันตามแฟชั่นในประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2547 โดยมีผู้นำลวดเส้นเล็กๆ มาร้อยกับลูกบิดหลากสี ลูกด้ายๆ กับเครื่องมือจัดฟันของคนที่จัดฟันจริงวางขายตามตลาดนัดแผงลอยและแหล่งชุมชนทั่วไป ราคาขายเส้นละ 10 – 50 บาท เด็กวัยรุ่นได้ซื้อใส่ในปาก โดยเสียบเข้าไปตามซอกฟัน เวลายิ้มจะเห็นลวดร้อยลูกบิดอยู่ในปาก ทำให้ลูกด้ายกับไปจัดฟันตามแฟชั่นมาจากการพูดคุยกับกลุ่มวัยรุ่นผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน พบว่ามีวัยรุ่น 3 คนเคยใส่ลวดร้อยลูกบิดแบบนี้มาแล้ว ซึ่งวัยรุ่นชาย อายุ 15 ปี บอกว่าเพื่อนซื้อมาจากงานวัด แถวบ้านอันละ 29 บาท เอามาลองใส่ดู แต่ใส่ไม่พอดีกับฟันแล้วก็ไม่เหมือนของจริง ใส่เล่นไปสักพักก็ถอดทิ้ง เช่นเดียวกับวัยรุ่นหญิงอายุ 15 ปี บอกว่า เห็นวางขายในตลาดเต็มไปหมดมีหลายสีสวยดีและราคาถูกอันละ 20 บาท เลยซื้อมาลองใส่ดูว่ามันจะสวยมั๊ย ในขณะที่เดียวกันกระทรวงสาธารณสุขได้นำลวดลูกบิดดังกล่าวไปตรวจและพบว่า ลวดและลูกบิดมีการปนเปื้อนสารเคมีที่ร่างกายสามารถดูดซึมและอาจเป็นอันตรายได้ จึงได้แถลงข่าว เตือนถึงอันตรายจากการจัดฟันแฟชั่นที่ใช้ลวดจัดฟัน

ปลอม พร้อมทั้งประกาศห้ามผลิตและจำหน่ายลวดร้อยลูกปัดดังกล่าว ประกอบกับรูปลักษณะ ที่ดูไม่เหมือนของจริงทำให้ลวดร้อยลูกปัดเหล่านั้นค่อยๆ หายไปจากท้องตลาดแต่ความต้องการในการจัดฟันของกลุ่มวัยรุ่นยังคงเป็นกระแสนิยมอย่างไม่เสื่อมคลายมีหลายคน ไปหาทันตแพทย์เพื่อจัดฟัน แต่เด็กเหล่านั้นต้องพบกับความผิดหวังเมื่อถูกปฏิเสธเนื่องจากไม่มีความจำเป็นต้องจัดฟัน ทำให้เด็กต้องเสาะหาแหล่งทำฟันอื่นที่รับจัดฟันตามที่ตนต้องการ (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552)

2) ช่วงเหล็กคัดฟันเหมือนจริง (ปี พ.ศ. 2550 - 2551) ในปี พ.ศ. 2550 มีผู้นำวัสดุมาทำเลียนแบบการจัดฟันจริงของทันตแพทย์ โดยการนำวัสดุทางทันตกรรมในส่วนของการจัดฟัน ยางรัดฟัน และแบร็กเก็ต แล้วนำมาประกอบเป็นเหล็กคัดฟันซึ่งเป็นการเลียนแบบการจัดฟันจริงทั้งชนิดของวัสดุและวิธีการทำ จนเกิดเป็นธุรกิจที่เฟื่องฟูขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่มีราคาถูกกว่ามาก โดยขายในราคาหลักร้อยหรือหลักพันเท่านั้น รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “จัดฟันแฟชั่น” หรือ “คัดฟันแฟชั่น” พบว่าสถานการณ์ การจัดฟันแฟชั่นในประเทศไทยได้รับความนิยมจากกลุ่มวัยรุ่นเป็นจำนวนมาก โดยสังเกตจากร้านจัดฟันแฟชั่นที่กระจายอยู่ทั่วกรุงเทพมหานคร เช่น บางกะปิ งามวงศ์วาน สะพานใหม่ ลำลูกกา มีนบุรี รังสิต และปิ่นเกล้า การได้รับคำบอกเล่าจากครอบครัวข้างถึงกระแสนิยมจัดฟันของวัยรุ่นในขณะนั้นและการพบเห็นกลุ่มวัยรุ่นในที่สาธารณะเช่น ตลาดนัดหรือแหล่งช้อปปิ้งของวัยรุ่น นอกจากนี้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตว่า สองหมื่นเว็บไซต์ มีการโฆษณาขายวัสดุจัดฟันอย่างแพร่หลายและได้รับความสนใจจากผู้ประกอบธุรกิจจัดฟันแฟชั่นทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดเข้ามาสั่งสินค้าเป็นจำนวนมากรวมถึงการตั้งกระทู้ถามตอบเรื่องการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งได้รับความนิยมจากวัยรุ่นเข้ามาพูดคุยและแสดงความคิดเห็น (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552)

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้ทันตแพทย์ต้องออกมาแถลงข่าวถึงอันตรายจากการจัดฟันตามแฟชั่นอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งเกิดผลกระทบต่อร้านที่รับจัดฟันตามแฟชั่นในวงกว้างโดยผู้วิจัยได้สำรวจที่ร้านรับจัดฟันตามแฟชั่นพบว่าทุกร้านต่างปิดตัวลงและงดให้บริการจัดฟันตามแฟชั่นทำให้กระแสการจัดฟันตามแฟชั่นเริ่มเบาบางลงระยะหนึ่ง แต่หลังจากนั้นประมาณ 1 เดือน ร้านต่างๆ กลับมาเปิดให้บริการอีกครั้งและมีวัยรุ่นไปใช้ บริการจัดฟันตามแฟชั่นเหมือนเดิม (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552) และจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (2552) พบว่า มีข่าวการเสียชีวิตจากการจัดฟันตามแฟชั่นเนื่องจากติดเชื้อในกระแสเลือดที่รุนแรงของนักเรียนอายุ 14 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ราย

2.3 แหล่งซื้อขายการจัดฟันตามแฟชั่น

จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารและสื่อต่างๆ รวมทั้งสำรวจสถานที่จัดฟันตามแฟชั่น และการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการจัดฟันพบว่า การจัดฟันแฟชั่นเป็นธุรกิจที่ทำให้บุคคลซึ่งไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนในศาสตร์วิชาการด้านทันตกรรมจัดฟันแต่อย่างใด แต่เป็นบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนหรือได้รับการสอนให้สามารถประกอบอาชีพจัดฟันแฟชั่นได้โดยใช้ระยะเวลาสั้นๆ เพียง 1 วันเท่านั้น ด้วยการลงทุนน้อยเมื่อเทียบกับรายได้ทำให้มีผู้สนใจเปิดธุรกิจจัดฟันตามแฟชั่นขึ้นเป็นจำนวนมากในกรุงเทพฯ ซึ่งแหล่งซื้อขายวัสดุจัดฟันตามแฟชั่น วัสดุจัดฟันแฟชั่นเป็นของทำเลียนแบบที่มีราคาถูกกว่าวัสดุที่ใช้ในการจัดฟันจริงมาก จากการสุ่มตรวจของหน่วยงานราชการพบว่า เป็นวัสดุที่มีคุณภาพต่ำและไม่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ แต่ผู้ให้บริการจัดฟันแฟชั่นเชื่อมั่นว่าเป็นวัสดุที่มีคุณภาพดี ทัดเทียมกับวัสดุที่ทันตแพทย์ใช้เนื่องจากซื้อผ่านตัวแทนขายเครื่องมือแพทย์ซึ่งมีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง นอกจากนี้การสั่งซื้อทางอินเทอร์เน็ตเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถทำได้โดยสะดวก เนื่องจากมีหลายเว็บไซต์โฆษณาขายอุปกรณ์จัดฟันแฟชั่น รับผิดชอบจัดฟันเพียง 6,000 - 7,000 บาท เรียนวันเดียวสามารถเปิดธุรกิจ ได้พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือในการเปิดกิจการจัดฟันแฟชั่นด้วย

ผู้ให้บริการจัดฟันตามแฟชั่นพบว่ามี 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มวัยกลางคน โดยกลุ่มวัยรุ่นมีทั้งเพศหญิงและเพศชาย อายุประมาณ 18-25 ปี บางคนเป็นผู้ช่วยทันตแพทย์มาก่อน เห็นทันตแพทย์ทำก็จำมาทำเอง บางคนเป็นช่างทันตกรรมอยู่ในห้องปฏิบัติการทางทันตกรรม มีทักษะในการทำเครื่องมือจัดฟันถอดได้ รู้ว่าจะต้องใช้เครื่องมืออะไรบ้าง บางคนมีเพื่อนหรือญาติเป็นผู้ช่วยทันตแพทย์หรือช่างทันตกรรม มาช่วยสอนให้ โดยผู้ให้บริการจัดฟันแฟชั่นเพศหญิงมักมีหน้าตาสวย แต่งหน้ามีสีสันทัดตัวในสไตล์วัยรุ่น ส่วนเพศชายมักมีหน้าตาดูมีการแต่งตัวในสไตล์วัยรุ่นเกาหลีที่กำลังแรงในขณะนั้น มีการตกแต่งทรงผมให้ทันสมัยและเปลี่ยนสีผมเป็นสีสดใส เช่น เขียว ส้ม เป็นต้น ส่วนผู้ให้บริการจัดฟันแฟชั่นกลุ่มวัยกลางคน ส่วนใหญ่เป็นผู้ชายที่มีการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าปกติ ธรรมดาทั่วไป จุดขายของผู้ให้บริการจัดฟันตามแฟชั่นกลุ่มนี้มักเป็นผู้ใหญ่ใจดี คุยสนุกตามใจวัยรุ่น

สถานที่จัดฟันแฟชั่น เป็นแหล่งที่วัยรุ่นเข้าถึงบริการได้ง่ายและสะดวก พบได้ตามแหล่งชุมชนทั่วไป มีทั้งร้านเสริมสวย ร้านทำฟันปลอม ร้านเช่า แฝงลอย บางร้านมีบริการด้านความงามอื่นๆ รวมอยู่ด้วย เช่น ต่อเล็บ ต่อผม ต่อขนตา ทำเลที่ตั้งของร้านมักอยู่ตามตลาดหรือตลาดนัดรวมถึงบริเวณนอกห้างสรรพสินค้า หรือใต้ถุนห้างสรรพสินค้า (อังสนา ฤทธิอยู่, 2553)

2.4 รูปแบบของการจัดฟันตามแฟชั่น

การจัดฟันตามแฟชั่นในวัยรุ่นมีการนำเหล็กดัดฟันตามแฟชั่นมาทำเลียนแบบของจริง และลักษณะภายนอกที่เหมือนจริงเกือบทุกอย่าง สามารถจำแนกได้เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

2.4.1 การจัดฟันแฟชั่นแบบติดแน่น เป็นการนำวัสดุ 3 อย่างได้แก่ ลวดจัดฟัน แบร์ริกเก็ต และยางรัดฟัน มาติดบริเวณฟันด้านหน้าทั้งฟันบนและฟันล่าง โดยติดแน่นไปกับฟัน ไม่สามารถถอดออกเองได้ ราคาเฉลี่ยชิ้นละ 500 - 600 บาท เป็นรูปแบบที่มีลักษณะเหมือนการจัดฟันจริงและได้รับความนิยมในหมู่วัยรุ่นเป็นจำนวนมาก วัยรุ่นที่เลือกใส่เหล็กดัดฟันประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นกลุ่มมัธยมศึกษาซึ่งต้องการใส่เหล็กดัดฟันเพื่อความสวยงาม ความทันสมัย ความสดใสแบบเค็ๆ แต่ก็มีเด็กบางคนที่เลือกจัดฟันตามแฟชั่นแบบติดแน่นเพราะเข้าใจว่าสามารถทำให้ฟันเรียงตัวสวยได้เช่นเดียวกับการจัดฟันจริงของทันตแพทย์และไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินจำนวนมาก

2.4.2 การจัดฟันตามแฟชั่นแบบถอดได้ เหล็กดัดฟันแบบถอดได้มีลักษณะคล้ายฟันปลอมแบบถอดได้ ราคาเฉลี่ยชิ้นละ 800 – 1,200 บาท กลุ่มวัยรุ่นที่เลือกการจัดฟันตามแฟชั่นแบบนี้ส่วนใหญ่เรียนอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเลือกแบบถอดได้ นอกจากเพื่อความสวยงาม ความทันสมัยเช่นเดียวกับกลุ่มแรกแล้ว กลุ่มนี้ยังต้องการสัญณะของการดูดีมีฐานะ ดูเป็นคุณหนูและเป็นทีสนใจของเพศตรงข้าม นอกจากนี้ยังให้เหตุผลว่าสะดวกกว่าแบบติดแน่น เพราะถอดหรือใส่เมื่อไหร่ก็ได้รวมถึงทำความสะอาดได้ง่าย ส่วนมากนำมาใส่เฉพาะออกนอกบ้าน เช่น ไปโรงเรียน ไปเที่ยว เวลาอยู่บ้านมักถอดแช่น้ำไว้ เป็นต้น

จุดเด่นของการจัดฟันตามแฟชั่นอยู่ที่การเปลี่ยนสียางรัดฟัน ซึ่งมีสีหลากหลายและมีหลายแบบ ทั้งแบบโอริง แบบเซน รูปหัวใจมีกลิ่นหอม คิ๊ด คิ๊ด ดอกไม้ และสามารถเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามต้องการ ซึ่งต่างจากการจัดฟันจริงที่ต้องเปลี่ยนตามเวลาที่ทันตแพทย์กำหนด ดังนั้นการเปลี่ยนสียางรัดฟันในการจัดฟันตามแฟชั่นจึงทำให้เด็กรู้สึกสนุกเหมือนได้ของเล่นชิ้นใหม่ทั้งนี้สีสนที่สวยสดใส ทำให้เด็กมีแนวคิดในการตกแต่ง บางคนเปลี่ยนสียางให้เข้ากับสีของเสื้อผ้าบางคนเปลี่ยนสีให้เข้ากับเทศกาลคริสต์มาส บางคนมีการสลับสีไม่ให้ซ้ำกันในแต่ละวัน การประดับตกแต่งดังกล่าวทำให้เหล็กดัดฟันตามแฟชั่นกลายเป็นของประดับอีกชิ้นหนึ่งในชีวิตประจำวันของวัยรุ่น (อังสนา ฤทธิ์อยู่, 2553)

2.5 การดูแลทำความสะอาดเครื่องมือของผู้ให้บริการ

เครื่องมือที่ใช้ เช่น ถาดพิมพ์ฟัน ซึ่งผู้ให้บริการใช้แล้วไม่ได้ล้าง หรือล้าง แต่ไม่ได้ทำการฆ่าเชื้อ จากการสังเกตพบว่าถาดพิมพ์ฟันมีสภาพเหมือนยังไม่แห้งดี มีคราบวัสดุพิมพ์ปาก

และคราบปูนหล่อแบบติดอยู่ น่าจะไม่ผ่านการฆ่าเชื้อใดๆ ซึ่งทำให้มีโอกาสที่จะได้รับเชื้อโรคที่มาจากน้ำลายของผู้ใช้บริการคนก่อน อาจมีโรคติดต่อโรคต่างๆ เช่น ไวรัสตับอักเสบบี วัณโรค ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ คอตีบ โปลิโอ ฯลฯ หลายๆ ร้านที่รู้ทันว่าลูกค้าบางคนจะกังวลใจเกี่ยวกับโรคติดต่อที่มาจากน้ำลาย ก็จะมีการโฆษณาว่า อุปกรณ์และเครื่องมือมีการใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรค ใช้น้ำยาประเภทใด แชนนานพอหรือไม่ ทำให้มีโอกาสเสี่ยงสูงมากที่จะติดเชื้อโรคจากคนอื่น นอกจากนี้คีมที่ใช้ตัดลวดมักเป็นคีมที่ใช้ในงานช่างทั่วไป ไม่ใช่คีมที่ทันตแพทย์ใช้ สังเกตเห็นว่าคีมที่ใช้ตัดลวดมีสนิมขึ้น สกปรก เมื่อตัดลวดแล้วก็นำเอาลวดมาใส่ในปาก ร้านที่เป็นแผงลอยจะมีอุปกรณ์ต่างๆ น้อยมาก รวมทั้งไม่มีน้ำสำหรับล้างมือ ส่วนใหญ่ ผู้ทำไม่ได้ใส่ถุงมือ ไม่มีการล้างมือด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนใส่ถุงมือ และถุงมือที่ใส่ก็ไม่ได้มีการล้างน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนใช้ (อังสนา ฤทธิ์อยู่, 2553)

2.6 ผลกระทบของการจัดฟันตามแฟชั่นต่อสุขภาพ

หลังการจัดฟันตามแฟชั่นทั้งแบบติดแน่นและแบบถอดได้ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพช่องปากที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนทั้งระยะสั้นและระยะยาวดังนี้

ผลกระทบระยะสั้น ได้แก่ ลวดจัดฟันที่ใช้ อาจจะมีแรงกระทำต่อฟันทำให้ฟันเคลื่อนที่ไปจากตำแหน่งเดิม เนื่องจากการปรับแต่งลวดโดยผู้ที่ไม่มีความชำนาญเพียงพอ จะทำให้เกิดแรงกดไปที่ตัวฟันให้มีอาการปวดฟัน วิทยุรุ่นเกือบทุกคนมีอาการปวดฟันหลังการสวมติดเหล็กจัดฟันแฟชั่น สาเหตุจากแรงดึงของลวดและเหล็กจัดฟันที่นำมาใส่ไม่พอดี ทำให้เหล็กเบียดกับฟันและเกิดอาการปวด วิทยุรุ่นหลายคนบอกว่าทนต่อความเจ็บปวดได้ แต่บางคนต้องกินยาแก้ปวดในระหว่างนั้นทำให้เกี้ยวอาหารลำบากขึ้น และต้องทานอาหารอ่อนๆ เช่น ข้าวต้ม เพื่อสนองความต้องการมีภาพลักษณ์ตามกระแสนิยมทำให้วิทยุรุ่นมีความอดทนและก็ไม่รู้สึกวิตกกังวลในความเจ็บปวดเหล่านั้น เพราะเพื่อนๆ ก็เป็นกันทุกคนที่สำคัญคือเป็นไม่กี่วันก็หาย (อังสนา ฤทธิ์อยู่, 2553) และถ้าววดกดฟันมากเกินไปจะปวดฟันมาก แรงกดที่มากจนเกินไปอาจทำให้ฟันซี่นั้นเสียชีวิต (กลายเป็นฟันตาย) เปลี่ยนเป็นสีคล้ำหรือรากฟันละลายไป และถ้าไม่ได้รับการรักษารากฟันอย่างทันท่วงที ก็อาจจะต้องลงท้ายถอนฟันซี่นั้นทิ้งไป เครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่นที่ใส่ในปากมักจะมีการยึดที่ไม่แน่นพอเพราะขั้นตอนการทำผิดวิธี ทำให้มีโอกาสที่แบคทีเรียอาจหลุดลงคอหรือปิดหลอดลมทำให้เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ โดยเฉพาะลวดร้อยลูกบิดซึ่งจะยึดไว้ไม่แน่น หลุดได้ง่ายมาก ปลายลวดที่ฟันรอบฟันมักจะเก็บไม่สนิท อาจแทงเหงือกหรือกระพุ้งแก้มเป็นแผลตลอดเวลา มีโอกาสติดโรคต่างๆ เช่น ไวรัสตับอักเสบบี วัณโรค ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ คอตีบ โปลิโอ เป็นต้น (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552) และด้วยสรีระของเหล็กจัดฟันที่มีส่วนเว้า ส่วนโค้ง เป็นซอกเป็น

มอมทำให้เป็นที่กักเก็บเศษอาหารได้เป็นอย่างดีและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การแปร่งฟันทำได้ยากขึ้น แต่ทุกคน ไม่ละเลยการแปร่งฟันกลับต้องให้เวลากับการแปร่งฟันเพิ่มขึ้นกว่าตอนที่ยังไม่ใส่เหล็กดัดฟัน เพราะกลัวว่า เศษอาหารที่ติดอยู่ตามเหล็กดัดฟันจะทำให้ยิ้มไม่สวยไม่เป็นที่ประทับใจของกลุ่มสนทนา อย่างไรก็ตาม วัยรุ่นบางคนเริ่มเป็นโรคเหงือกและผลจากการเบียดของเหล็กกับฟันทำให้ฟันแตกและไม่สามารถให้ฟันชิ้นนั้นเคี้ยวอาหารได้อีก (อังสนา ฤทธิอยู่, 2553)

ผลกระทบระยะยาว ได้แก่ ลวดจัดฟันตามแฟชั่นมีสารปนเปื้อนที่เป็นโลหะหนักต่างๆ เช่น สารตะกั่ว พลวง ซีลีเนียม โครเมียม และสารหนู เป็นต้น เมื่อได้รับเข้าสู่ร่างกายอย่างต่อเนื่องจะทำอันตรายต่อเซลล์ของเนื้อเยื่อต่างๆ สารตะกั่วเข้าสู่ร่างกายจะจับยึดอยู่กับเม็ดเลือดแดง หมุนเวียนไปกับกระแสเลือดกระจายไปทั่วร่างกายสู่เนื้อเยื่อส่วนต่างๆ โดยสะสมที่ไตมากที่สุด ทำให้หลอดเลือดทำงานผิดปกติ นอกจากนี้ ตะกั่วยังมีผลต่อตับ หัวใจและเส้นเลือด ภาวะเจริญพันธุ์ โครโมโซม และเป็นสารชักนำให้เกิดโรคมะเร็งและความพิการแต่กำเนิดอีกด้วย และยังทำให้เคลือบฟันบางลง ความแข็งแรงของตัวฟันลดลง เสียวฟันและเกิดฟันผุได้ง่ายขึ้น (ชงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552)

2.7 ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดฟันตามแฟชั่น

นอกจากผลกระทบโดยตรงที่เกิดขึ้นกับสุขภาพช่องปากดังที่กล่าวแล้วยังมีข้อควรคำนึงและระมัดระวัง ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดผลกระทบอื่นๆ ตามมาในอนาคต ทั้งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาและอาจต้องใช้การตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อให้เกิดผลที่ชัดเจนมากขึ้น (อังสนา ฤทธิอยู่, 2553)

2.7.1 เสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุ

เนื่องจากเหล็กดัดฟันเป็นที่กักเก็บเศษอาหารและบังฟันไว้เกือบมิด ทำให้การทำความสะอาดยากขึ้นกว่าเดิม เช่น ต้องใช้เวลาในการแปร่งฟันนานขึ้น หรือคอยส่องกระจกดูว่ามีเศษอาหารติดตามเหล็กดัดฟันหรือเปล่า บางคนพกไม้จิ้มฟันติดตัวเพื่อแกะเศษอาหารออก วัยรุ่นเกือบทุกคนเอาใจใส่ขยันแปร่งฟันหลังการใส่เหล็กดัดฟันใหม่ๆ แต่เมื่อเวลาผ่านไปหลายคนให้เวลาในการดูแลทำความสะอาดน้อยลง ความเสี่ยงที่ควรระมัดระวังคือเมื่อใส่เป็นเวลานานหลายๆ เดือนจะมีแผ่นคราบต่างๆ เกาะติดรอบๆ เหล็กดัดฟัน ซึ่งอาจทำให้เกิดฟันผุได้ในอนาคต (อังสนา ฤทธิอยู่, 2553)

2.7.2 เสี่ยงต่อการติดเชื้อและได้รับสารพิษจากวัสดุที่ไม่ได้มาตรฐาน

กลุ่มวัยรุ่นมักไปใช้บริการใส่/ติดเหล็กดัดฟันตามแฟชั่น ตามร้านเสริมสวยหรือร้านที่รับจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งไม่ใช่สถานพยาบาลทางการแพทย์ ทำให้มีความเสี่ยงต่อการ

ติดเชื่อจากขั้นตอนการใส่เหล็กคัดฟัน ซึ่งไม่มีการป้องกันการติดเชื้อที่สะอาดพอ นอกจากนี้ยังเสี่ยงต่อการได้รับสารพิษที่มาจากวัสดุจัดฟันอีกด้วย จากการสุ่มตรวจจากกรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ พบว่าเป็นวัสดุที่ไม่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ โดยตรวจพบสารปนเปื้อนซึ่งเป็นโลหะหนักหลายชนิด เช่น ตะกั่ว พลวง ซิลิเนียม โครเมียมและสารหนู อยู่ในเหล็กคัดฟันตามแฟชั่น สารเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อร่างกายเป็นอย่างมาก สามารถดูดซึมเข้าสู่ร่างกายและอาจเกิดแผลในปากเรื้อรังถึงขั้นเป็นมะเร็งได้ ซึ่งจะเห็นผลในระยะเวลา 5-10 ปี (อังสนา ฤทธิ์อยู่, 2553)

2.7.3 เสี่ยงต่อฟันโยกคลอนและเรียงตัวไม่เป็นระเบียบ

ผลกระทบต่อสุขภาพช่องปากของกลุ่มวัยรุ่นเกือบทุกคนหลังการใส่เหล็กคัดฟันแฟชั่น ได้แก่ อาการปวดฟัน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดฟันให้ข้อมูลว่าเกิดจากแรงดึงของลวดซึ่งส่งผลให้ฟันมีการเคลื่อนที่ด้วย แต่เนื่องจากการจัดฟันตามแฟชั่นทำโดยบุคคลทั่วไปที่ไม่มีความรู้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ด้วยวิธีการและรูปแบบที่เลียนแบบของจริงเกือบทุกอย่างจึงอาจเกิดผลกระทบตามมาโดยคาดไม่ถึงเป็นความเสียหายที่คาดว่าอาจเกิดขึ้นในอนาคต ได้แก่ ทำให้ฟันโยกคลอนหรือเรียงตัวไม่เป็นระเบียบมากขึ้น (อังสนา ฤทธิ์อยู่, 2553)

2.8 การรักษาการจัดฟันตามแฟชั่น

จากที่มีข่าวผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของวัยรุ่นจนกระทั่งมีข่าวการเสียชีวิตเกิดขึ้นจากการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งกลุ่มที่นิยมส่วนใหญ่จะเป็นเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทางคณะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้เร่งกวาดล้างหมอฟันเถื่อนจัดฟันตามแฟชั่น มีการทำหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กำชับครูโรงเรียนทั่วประเทศตรวจฟันนักเรียน หากพบการจัดฟันให้ไปขอใบรับรองแพทย์จากทันตแพทย์ที่ทำเพื่อใช้เป็นหลักฐาน หากไม่มีขอให้ผู้ปกครองพาเด็กไปเอาลวดจัดฟันออกภายใน 30 วัน โดยให้โรงพยาบาลในสังกัดและทันตแพทย์สภาให้บริการถอดลวดจัดฟันออกฟรี โดยคลินิกที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว จะมีป้ายติดที่หน้าร้านว่า “บริการถอดเหล็กจัดฟันแฟชั่นฟรี” และให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรวจจับหมอฟันเถื่อนให้เด็ดขาด (เดลินิวส์, 18 กันยายน 2552)

3. บทบาทพยาบาลอนามัยโรงเรียนที่เกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบของการจัดฟันตามแฟชั่น

บทบาทพยาบาลอนามัยโรงเรียนในปัจจุบันเน้นการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกและเน้นคุณภาพในการบริการ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ทีมบุคลากรด้านการแพทย์ ผู้ปกครอง และหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนและบุคลากรทุกคนมีสุขภาพดีทั้ง

ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมคาดหวัง (รุจา ภูไพบูลย์, 2549) ดังนั้นพยาบาลอนามัยโรงเรียนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมโฆษณา หรือ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่นในทุกรูปแบบ อีกทั้งให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งเป็นสถานที่ปลอดการจัดฟันตามแฟชั่น มีการให้ความรู้ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโทษและอันตรายจากการจัดฟันตามแฟชั่น มีการประสานงานส่งต่อนักเรียน ที่มีปัญหาในช่องปากจากการจัดฟันตามแฟชั่น ไปสู่หน่วยงานที่ให้การรักษาโดยตรง ทั้งนี้เพื่อรวม หาดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของแต่ละ บุคคล ซึ่งควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

3.1 บทบาทด้านบริการ

พยาบาลอนามัยโรงเรียนมีบทบาทในการประเมินภาวะสุขภาพ ตรวจคัดกรอง ให้ การรักษาเบื้องต้น ให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (รุจา ภูไพบูลย์, 2549) ซึ่งสามารถตรวจสุขภาพปากและฟันให้กับนักเรียนอย่างน้อยทุก 6 เดือนเพื่อ ประเมินการจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียน พร้อมทั้งบันทึกผลการตรวจ และแจ้งผลการตรวจต่อ ผู้ปกครอง พร้อมให้คำปรึกษาแนะนำ ประคับประคอง และให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีปัญหา เช่น แนะนำสถานที่ถอดเครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่นแก่นักเรียนที่ใส่เครื่องมือจัดฟันตามแฟชั่น พร้อมทั้ง ประสานงานส่งต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนที่มีปัญหา ดังกล่าว เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องทำให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครูในโรงเรียน และ ผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันวางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหา (สมจิต หนูเจริญกุล, 2553) การจัดฟันตาม แฟชั่นโดยทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและร่วมกันคิดหาแนวทางแก้ปัญหาใน หลากหลายรูปแบบที่นำไปสู่การเลือกและการตัดสินใจ

3.2 บทบาทด้านวิชาการ

พยาบาลอนามัยโรงเรียนมีบทบาทในการจัดทำบันทึกสุขภาพ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาสุขภาพ ประเมินผลการทำงาน จัดทำโครงการเกี่ยวกับสุขภาพที่สอดคล้องกับนโยบายของ โรงเรียน ให้ความรู้/เผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพ พัฒนานตนเองด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง (รุจา ภูไพบูลย์, 2549) ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำบันทึกเกี่ยวกับปัญหาการจัดฟันตามแฟชั่น ของนักเรียน พร้อมทั้งมีการประเมินผลหลังการแก้ไขปัญหการจัดฟันตามแฟชั่น โดยพยาบาลให้ ความรู้/เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและอันตรายจากการจัดฟันตามแฟชั่นซึ่งพยาบาลต้องเป็น ผู้สอน และให้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้หลักฐานอ้างอิง ผลการวิจัยมาประกอบในการ

ตัดสินใจและปรับเปลี่ยนวิธีการให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการเรียนรู้ในวัยนี้มักแปลความหมายของข้อมูลใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่และวัยรุ่นสามารถเรียนรู้ได้ดีหากเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติที่จะเกิดขึ้นกับตน อีกทั้งเป็นช่วงวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโต และพัฒนาการอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ซึ่งพยาบาลอนามัยโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งในด้านการวางแผนและปฏิบัติการพยาบาลในมิติของการป้องกัน โดยการให้ความรู้เพื่อควบคุม ป้องกันการจัดฟันตามแฟชั่นในกลุ่มนักเรียนในระยะแรกเริ่ม ซึ่งอาจจะมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เช่น การทำแผ่นพับ จัดบอร์ด จัดกลุ่มสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่น จัดกิจกรรมหน้าเสาธงอาจจะมีการจัดรายการ “1 นาทีเพื่อสุขภาพปากและฟัน” หรือ รายการฟันดีมีสุข เป็นต้น

ทั้งนี้พยาบาลอนามัยโรงเรียนต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยการศึกษา ติดตามความก้าวหน้าของงานบริการสุขภาพ วารสารวิชาการ ข้อมูลจาก web site ต่างๆ การศึกษาวิจัยเบื้องต้น ข้อมูลที่ปฏิบัติงานประจำและนำมาใช้ในการพัฒนาต่อไป ซึ่งการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้บริการสุขภาพที่มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพ เกิดประโยชน์กับวัยรุ่นอย่างแท้จริง (รุจา ภูไพบูลย์, 2549) ทั้งนี้เพื่อให้สามารถป้องกันการเกิดการจัดฟันตามแฟชั่นได้ในที่สุด

3.3 บทบาทด้านการสร้างเสริมสุขภาพ

พยาบาลอนามัยโรงเรียนมีบทบาทในการติดตามข่าวสาร สถานการณ์เกี่ยวกับสุขภาพอย่างเท่าทัน พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการสร้างเสริมสุขภาพ (รุจา ภูไพบูลย์, 2549) พยาบาลควรมีการติดตามสถานการณ์หรือความรุนแรงของการจัดฟันตามแฟชั่นอย่างสม่ำเสมอซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ วิธีการหรือสถานที่ให้บริการการจัดฟันตามแฟชั่นที่อาจทำให้มีความรุนแรงและอันตรายที่เพิ่มมากขึ้น สามารถประสานงานกับทีมสหสาขา ทั้งหน่วยงานของรัฐ และเอกชน โดยการจัดโครงการอบรมแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวกับปัญหาการจัดฟันตามแฟชั่น โดยการให้คำแนะนำ ชักจูง โน้มน้าวใจเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนเจตคติที่มีต่อการจัดฟันตามแฟชั่นในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากวัยรุ่นในกลุ่มนี้มีความเสี่ยงมากต่อการถูกกระตุ้น จูงใจให้มีการจัดฟันตามแฟชั่นซึ่งจากการมีสื่อ โฆษณา เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวดเร็วมากยิ่งขึ้นที่ทำให้วัยรุ่นเข้าถึงแหล่งจัดฟันตามแฟชั่นได้ง่าย พยาบาลต้องเป็นแบบอย่างที่ดี โดยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ กับการจัดฟันตามแฟชั่นในทุกรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อให้วัยรุ่นได้เห็นแบบอย่างที่ดีในด้านการสร้างเสริมสุขภาพ หลีกเลี่ยงการมี

พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้วยการไม่เข้ายุ่งเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่นอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง อีกทั้งให้การส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งเป็นสถานที่ปลอดการจัดฟันตามแฟชั่น โดยการช่วยครูในโรงเรียนตรวจคัดกรองเด็กที่มีการจัดฟันว่าเป็นการจัดฟันจริงหรือเป็นการจัดฟันตามแฟชั่น ทั้งนี้เพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนวัยรุ่นต่อไป

3.4 บทบาทด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

พยาบาลอนามัยโรงเรียนมีบทบาทในการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมให้สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก ปลอดภัยตามเกณฑ์มาตรฐาน พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ (รุจา ภูไพบูลย์, 2549) ซึ่งพยาบาลสามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดจากการจัดฟันตามแฟชั่น การรณรงค์กำจัดสื่อต่างๆ ที่เป็นการเชิญชวนให้จัดฟันตามแฟชั่น เช่น แผ่นป้ายโฆษณาต่างๆ web site ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการรณรงค์จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดจากการจัดฟันตามแฟชั่นในรูปแบบต่างๆ

การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการจัดฟันตามแฟชั่นในวัยรุ่น พยาบาลอนามัยโรงเรียนผู้ที่มีบทบาทรับผิดชอบ โดยตรงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการพยาบาล ในหลายบทบาท ได้แก่ บทบาทด้านการบริการ วิชาการ การสร้างเสริมสุขภาพ และด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถให้การปฏิบัติดูแลทั้งวัยรุ่นและครอบครัวที่มีความเสี่ยงที่จะมีการจัดฟันตามแฟชั่น ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการเกิดผลกระทบจากการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งในทุกบทบาทดังกล่าว พยาบาลต้องมีความสามารถในการผสมผสานบูรณาการองค์ความรู้ในการป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ ซึ่งจะสามารถป้องกันการจัดฟันตามแฟชั่นในวัยรุ่นได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิชัย นิรมานสกุล (2539) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าแฟชั่น Brand Name ต่างประเทศ จำนวน 400 คน พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มการมีพฤติกรรมการซื้อสินค้ามากกว่าเพศชาย เนื่องจากตัวสินค้าแฟชั่นปัจจุบันผลิตเพื่อดึงดูดเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง และทัศนคติของผู้บริโภคด้านคุณลักษณะของสินค้าแฟชั่น Brand Name ต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าแฟชั่น Brand Name ต่างประเทศด้วย

เนื่องจากการออกแบบของผลิตภัณฑ์ที่สวยงามน่าใช้ สะดุดตา น่าสนใจ มีแบบใหม่ๆ ให้เลือกมากมาย รวมทั้งผู้บริโภคต้องการที่จะใช้สินค้าที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดดเด่น

สินินภา ภู่ว่าง (2544) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิดและการแต่งกายตามแฟชั่นของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่าเพศ และรายได้แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายแตกต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะคิดเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายและการแต่งกายตามแฟชั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.274$ และ 0.598 ตามลำดับ) วัยรุ่นเพศหญิงจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแฟชั่นมากกว่าเพศชาย และวัยรุ่นที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแฟชั่นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรที่สามารถอธิบายการแต่งกายตามแฟชั่น ได้ดีที่สุดคือ ทักษะคิด กล่าวคือ วัยรุ่นที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายในปริมาณมากจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทักษะคิดเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายมากตามไปด้วย

ภูวดิส โกลลอิทธิกุล และสุเชียร อัมพรศิริรัตน์ (2545) ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับเจตคติ ความต้องการจัดฟันและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการจัดฟัน ในกลุ่มนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1- 4 จำนวน 800 คน พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการการจัดฟัน คือ เจตคติ ความสวยงาม เพศ สังคม เพื่อนสนิท ซึ่งได้กล่าวว่สาเหตุหลักที่ทำให้ นิสิตอยากมาทำการจัดฟันเพราะมีความเชื่อว่าเมื่อได้จัดฟันแล้วทำให้เพิ่มความสวยงามของใบหน้า บุคลิกภาพดูดีขึ้น เพศหญิงจะเข้ารับการจัดฟันมากกว่าเพศชายทั้งนี้ผู้หญิงจะมีความห่วงใยต่อรูปร่างหน้าตามากกว่าผู้ชาย และการจัดฟันจะมีส่วนทำให้ได้รับการยอมรับเข้าสังคมซึ่งกลายเป็นเรื่องของการจัดฟันตามแฟชั่นที่เป็นวัฒนธรรมในการเข้ากลุ่มทางสังคมของนิสิตและเพื่อนสนิท จะมีอิทธิพลอย่างมากในการเข้ารับการจัดฟันซึ่งส่วนใหญ่เพื่อนแนะนำ

อัญชัน สันติไชยกุล (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและการรับรู้เกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่น การรับนวัตกรรมสินค้าแฟชั่นของวัยรุ่นและศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนเองและการรับนวัตกรรมสินค้าแฟชั่นของวัยรุ่นในกลุ่มเด็กวัยรุ่นอายุระหว่าง 15-19 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นแต่ละกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับลักษณะการรับรู้เกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่นที่แตกต่าง ซึ่งกลุ่มตามแฟชั่นและกระแสนิยมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับนวัตกรรมสินค้าแฟชั่น ได้แก่ มีความสุข ร่วมสมัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.133$ และ 0.298 ตามลำดับ) และจัดเป็นกลุ่มวัยรุ่นนักบุกเบิกรุ่นใหม่ทางด้านแฟชั่น

สาธิตา สวัสดิ์ (2548) สํารวจเจตคติเกี่ยวกับปัญหาแฟชั่นเหล็กจัดฟันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 50 คน พบว่า นักศึกษาที่มี เจตคติ เพศ รายได้ฐานะทางเศรษฐกิจ ที่แตกต่างกันจะมีความต้องการใส่เหล็กจัดฟันแฟชั่นที่แตกต่างกันด้วย โดยนักศึกษาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใส่เหล็กจัดฟันแฟชั่นว่าเป็นการเลียนแบบกันของวัยรุ่น ซึ่งได้รับประโยชน์คือ ความสวยงามบนใบหน้าและได้รับการยอมรับในการเข้าสังคม ระดับปานกลางถึงมาก ซึ่งเกิดเป็นปัญหากระแสนิยมหรือแฟชั่นขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น

อุศุมมา สุขสม (2550) ศึกษาเชิงสำรวจเกี่ยวกับการแต่งกายแฟชั่นของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาถึงระดับมหาวิทยาลัยอายุระหว่าง 12-22 ปี จำนวน 23 คน เพื่อวิเคราะห์หาเงื่อนไขที่เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการก่อตัวและวิถีทางในการแสดงออก ตลอดจนวิเคราะห์หาความหมายและการตีความหมายจากการแต่งกายแฟชั่นของวัยรุ่น ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแต่งกายแฟชั่นที่มีต่อการสร้างอัตลักษณ์ของวัยรุ่นและศึกษาอัตลักษณ์ใหม่ของวัยรุ่นที่ถูกสร้างขึ้นจากการแต่งกายแฟชั่น พบว่าเด็กวัยรุ่นได้นิยามและตีความหมายเชิงสัญลักษณ์จากจุดเด่นของสินค้าแฟชั่นที่ตนเลือกบริโภคซึ่งสะท้อนถึงตัวตน รูปแบบการดำเนินชีวิต ฐานะเศรษฐกิจหรือชนชั้นทางสังคม ซึ่งให้เห็นความสัมพันธ์ของแฟชั่นเสื้อผ้าที่มีต่อร่างกาย สร้างความทันสมัยให้แก่ร่างกาย

ธนิดา โพธิ์ดี (2550) ได้ศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ กล่าวถึงปรากฏการณ์การใส่เหล็กจัดฟันของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ประสพการณ์ วิธีคิด การให้ความหมายและคุณค่าเชิงสัญลักษณ์เกี่ยวกับเครื่องมือจัดฟันและบริบททางสังคมที่มีส่วนผลักดันให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการจัดฟัน จำนวน 57 คน พบว่าวัยรุ่นให้ความหมายและคุณค่าต่อเครื่องมือจัดฟันที่หลากหลายไว้คือ เครื่องมือจัดฟันเป็นเครื่องประดับที่วัยรุ่นบริโภคเพื่อใช้แสดง ภาพลักษณ์/อัตลักษณ์ของตน เช่น ความสวยงาม ความน่ารัก คูลดี เป็นสื่อที่ใช้แสดงฐานะทางชนชั้น ความร่ำรวย ความทันสมัย และมีความหมายในเชิงสังคม ซึ่งกลุ่มเพื่อนมีส่วนผลักดันให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการจัดฟัน

อังสนา ฤทธิอยู่ (2553) ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเรื่อง การจัดฟันแฟชั่น : บริโภคเชิงสัญลักษณ์ของวัยรุ่นไทย จำนวน 20 คน พบว่า การจัดฟันตามแฟชั่นในกลุ่มเด็กวัยรุ่นนั้น ได้สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความหมายและคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ของการจัดฟันตามแฟชั่น ดังนี้คือ 1) เป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย 2) เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม/พวกเดียวกัน 3) เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความมีฐานะ 4) เป็นสัญลักษณ์ของคนยุคใหม่ 5) พลังดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม 6) คุณค่าทางสุนทรียะ และได้พบปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นไทย 2 ส่วน คือส่วนแรกเป็นปัจจัยที่เป็นส่วนสนับสนุนหรือเอื้อต่อการเกิดการจัดฟันตามแฟชั่น เช่น การเข้าถึงแหล่งจัดฟันแฟชั่นได้ง่าย ราคาถูกมีเงินเพียงพอ การพยายามสร้างความสำเร็จของผู้ให้บริการการจัดฟันตาม

แพ้นผ่านพื้นที่ทางการแพทย์ในรูปแบบต่างๆ และส่วนที่สองเป็นส่วนที่ไม่สนับสนุนหรือต่อต้านการจัดฟันตามแพ้นไม่ให้เกิดขึ้นอีกต่อไป เช่น กลุ่มวัยรุ่นกลัวการติดเชื้อ เสี่ยงชีวิตจากการจัดฟันตามแพ้น ซึ่งทำให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกาศเตือนถึงอันตรายของการจัดฟันตามแพ้น การนำเสนอข่าวการเสียชีวิตของเด็กที่เกิดจากการจัดฟันตามแพ้นและการออกกฎหมายลงโทษกับผู้ประกอบการจัดฟันตามแพ้นที่เปิดให้บริการอย่างผิดกฎหมาย

ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล (2553) ศึกษาสำรวจความรุนแรงของปัญหาจัดฟันแพ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 16,566 คน พบว่า นักเรียนอายุ 11-16 ปี มีการจัดฟันตามแพ้นในปัจจุบัน ร้อยละ 54.6 ทราบว่าการเสียชีวิตจากการจัดฟันตามแพ้น ร้อยละ 81.5 และพบเห็นร้านค้าแผงลอย ป้ายโฆษณา การจัดฟันตามแพ้น ร้อยละ 43.5 มีประสบการณ์การจัดฟันตามแพ้นรวม 452 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ในนักเรียน 452 คน ที่มีประสบการณ์การจัดฟันตามแพ้น ได้ถอดเครื่องมือจัดฟันตามแพ้นออกแล้ว 386 คน (ร้อยละ 85.4) เนื่องจากกลัวอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ และจากพ่อแม่บังคับให้ถอด และยังคงมีนักเรียนที่ใส่เครื่องมือจัดฟันตามแพ้นไว้จำนวน 66 คน (ร้อยละ 14.6) และภูมิภาคที่มีการจัดฟันตามแพ้นมากที่สุดคือ ภาคกลาง ร้อยละ 3.4 นักเรียนที่ยังคงใส่เครื่องมือจัดฟันตามแพ้นอยู่นั้น (66 คน) ร้อยละ 88 ใส่นานไม่เกิน 12 เดือน และร้อยละ 12 ใส่นานมากกว่า 12 เดือน เหตุผลที่ยังใส่ส่วนใหญ่ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 เห็นว่ามีความสวยงาม เท่ห์ ทันสมัย และเห็นว่าไม่มีอันตรายแต่อย่างใด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 นอกจากนี้นักเรียนจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ยังคงยืนยันว่าจะไม่ถอดเครื่องมือจัดฟันตามแพ้นออก

Emeria, Anne, Martin, and Emill (2004) ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ การรับรู้ในความสนใจเรื่องฟัน และการจัดฟันตามแพ้นของเด็กชาวแทนซาเนียในภาคตะวันออกของประเทศแอฟริกา ในเด็กอายุ 9-18 ปี จำนวน 386 คน โดยการใช้แบบสอบถามพบว่า เด็กมากกว่าร้อยละ 85 มีความต้องการจัดฟัน โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาเป็นสำคัญ

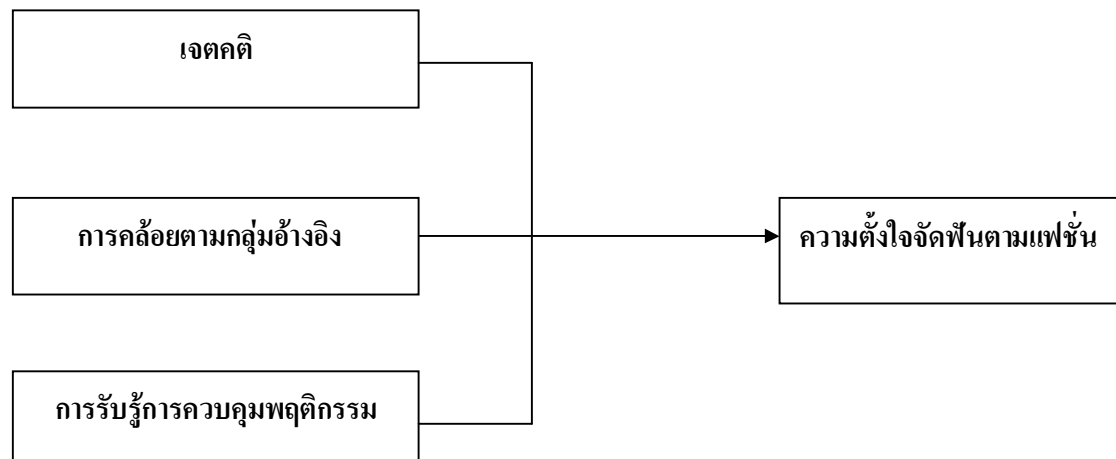
William, Stephen, Pamela, Anne, and Helen (2007) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของฟันกับด้านจิตสังคมของวัยรุ่นในความต้องการจัดฟัน กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่น อายุ 11-12 ปี จำนวน 1,018 คน พบว่า มีวัยรุ่นที่มีลักษณะของฟันที่จำเป็นต้องรักษาทั้งหมดร้อยละ 31 ซึ่งการตัดสินใจเข้ารับการจัดฟันนั้น จะทำด้วยความพึงพอใจในรูปแบบลักษณะการเรียงตัวของฟันถึงแม้จะไม่ได้เป็นการจัดฟันตามแพ้นก็ตาม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ยังมีการศึกษาเรื่องของการจัดฟันตามแพ้นของวัยรุ่น โดยตรงน้อยมาก ในประเทศไทยมีเพียง 2 งาน ของ

อังศนา ฤทธิอยู่ (2553) ที่ได้ศึกษาถึงการให้ความหมายและคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ของการจัดฟันตามแฟชั่น ของวัยรุ่นว่าเป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย เป็นกลุ่ม/พวกเดียวกัน แสดงถึงความมีฐานะ เป็นสัญลักษณ์ของคนยุคใหม่ เป็นพลังดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม เป็นคุณค่าทางสุนทรียะ และได้พบปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นไทย 2 ส่วน คือส่วนแรก เป็นปัจจัยที่เป็นส่วนสนับสนุนหรือเอื้อต่อการเกิดการจัดฟันตามแฟชั่น เช่น การเข้าถึงแหล่งจัดฟันตามแฟชั่น ได้ง่าย ราคาถูก การพยายามสร้างความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการการจัดฟันตามแฟชั่น ผ่านพื้นที่ทางการแพทย์ในรูปแบบต่างๆ และส่วนที่สองเป็นส่วนที่ไม่สนับสนุนหรือต่อต้านการจัดฟันตามแฟชั่น ไม่ให้เกิดขึ้นอีกต่อไป เช่น กลุ่มวัยรุ่นกลัวการติดเชื้อ เสียชีวิตจากการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งทำให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกาศเตือนถึงอันตรายของการจัดฟันตามแฟชั่น การนำเสนอว่าการเสียชีวิตของเด็กที่เกิดจากการจัดฟันตามแฟชั่นและการออกกฎหมายลงโทษกับผู้ประกอบการจัดฟันตามแฟชั่นที่เปิดให้บริการอย่างผิดกฎหมาย และงานวิจัยของ สาธิตา สวัสดิ์ (2548) ตำรวจเจตคติเกี่ยวกับปัญหาแฟชั่นเหล็กจัดฟันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า นักศึกษาที่มี เจตคติ เพศ รายได้ฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันจะมีความต้องการใส่เหล็กจัดฟันแฟชั่นที่แตกต่างกันด้วย โดยนักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใส่เหล็กจัดฟันแฟชั่นว่าเป็นการเลียนแบบกันของวัยรุ่น ซึ่งได้รับประโยชน์คือ ความสวยงามบนใบหน้าและได้รับการยอมรับในการเข้าสังคม ระดับปานกลางถึงมาก ซึ่งเกิดเป็นปัญหากระแสนิยมหรือแฟชั่นขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นในข้อมูลสนับสนุนยังไม่พบงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น โดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการจัดฟันรักษา ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบันที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวโดยสนใจศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากผลการสำรวจพบว่า นักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดฟันตามแฟชั่นเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า การเสียชีวิตของเด็กวัยรุ่นที่ได้จัดฟันตามแฟชั่นด้วย จะเห็นได้ว่าปัญหาการจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนวัยรุ่นนั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ควรรีบแก้ไข และผู้วิจัยเป็นบุคลากรพยาบาล หนึ่งในทีมสุขภาพสาธารณสุข ที่มีหน้าที่ในการดูแลเด็กและวัยรุ่น มีความจำเป็นที่จะศึกษามิบทบาทสำคัญเป็นผู้ส่งเสริมให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพปากและฟัน เพิ่มความตระหนักรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่น ที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นการป้องกัน ลดภาวะแทรกซ้อนจากการจัดฟันตามแฟชั่น โดยนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวม โดยเน้นทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคลพร้อมทั้งกระตุ้นและส่งเสริมให้ตระหนักถึงอันตรายและผลกระทบ

ที่จะเกิดขึ้นจากการจัดฟันตามแฟชั่น ทั้งนี้เพื่อสร้างให้เกิดกระแสระดับชาติในเรื่องของการป้องกันการจัดฟันตามแฟชั่นซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปสุขภาพที่เน้นระบบบริการสุขภาพในเชิงรุก เกิดประโยชน์สูงสุดในการสร้างเสริมสุขภาพของวัยรุ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย**ภาพที่ 2** แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlational research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของตัวแปรต้น ได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 121 โรงเรียน ใน 3 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เขต 1-3 ประจำปีการศึกษา 2553 รวมจำนวน 169,449 คน (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนเพศชายและหญิง ที่มีอายุ 12-15 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร เขต 1-3 ประจำปีการศึกษา 2553

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane, 1973) เนื่องจากในงานวิจัยครั้งนี้ทราบขนาดของประชากรจึงสามารถคำนวณได้ดังนี้คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

$$\text{แทนค่า } n = \frac{169,449}{1 + 169,449 (0.5)^2}$$

$$n = 399 \text{ คน}$$

ผลการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 399 คน พิจารณาเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา (De Leeuw, Hox, and Dillman, 2008) เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน

2. การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 เลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร 3 เขตพื้นที่การศึกษา ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยคำนวณตามสัดส่วนที่เท่ากันของจำนวน โรงเรียนในแต่ละเขต (บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์, 2550: 193) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เขต 1-3 ประจำปีการศึกษา 2553 เขต 1 มี 42 โรงเรียน เขต 2 มี 36 โรงเรียน และเขต 3 มี 43 โรงเรียน โดยวิธีการจับสลากแบบไม่แทนที่ (Sampling without replacement) สุ่มเลือกเขตละ 2 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร โรงเรียนหอวัง โรงเรียนเทพศิลา โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนปัญญาวรคุณ

2.2 สุ่มตัวอย่างห้องเรียนจากระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของแต่ละโรงเรียนโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากแบบไม่แทนที่ (Sampling without replacement) ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน ได้ทั้งหมด 18 ห้องเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 75 คน ห้องเรียนละ 25 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากแบบไม่แทนที่ (Sampling without replacement) จากเลขที่ของนักเรียนแต่ละระดับชั้นที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในแต่ละโรงเรียน จนครบตามจำนวน

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดคุณสมบัติ (Inclusion criterias) ดังนี้

3.1 เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ทั้งเพศชาย และเพศหญิง ที่มีอายุ 12-15 ปี ทั้งผู้ที่เคยและไม่เคยจัดฟันตามแพชชั่น

3.2 อ่าน เขียน สื่อสารด้วยภาษาไทยเข้าใจและยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 5 ส่วนคือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งจะรวมแบบสอบถามพฤติกรรมการจัดฟันตามแพชชั่นอยู่ในส่วนนี้ด้วย แบบสอบถามเจตคติ แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และแบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแพชชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

โดยแบ่งขั้นตอนเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การหาความเชื่อเด่นชัดของตัวแปร

1. สร้างแบบสอบถามความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับตัวแปร เจตคติ 2 ข้อ ได้แก่ อะไรเป็นข้อดี/ข้อเสีย ที่ท่านได้รับ ถ้าท่านจัดฟันตามแฟชั่น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 2 ข้อ ได้แก่ ใครคือคนสำคัญสำหรับท่านซึ่งบุคคลนั้นคิดว่าท่านควรจัดฟันตามแฟชั่นหรือไม่ควรจัดฟันตามแฟชั่น และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม 2 ข้อ ได้แก่ ปัจจัยอะไรที่เป็นแรงผลักดัน และเป็นปัจจัยยับยั้ง ที่ทำให้ท่านจัดฟันตามแฟชั่น ตามแนวความคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) และทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) โดยการทำ Focus group ซึ่งได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ทั้งนี้เพื่อให้ได้คุณสมบัติที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ โดยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-3 จำนวน 18 คน ระดับชั้นละ 6 คน เป็นนักเรียนชาย 9 คน และนักเรียนหญิง 9 คน จากนั้นให้นักเรียนที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม (Ajzen, 1980; Ajzen, and Madden, 1986)

2. นำความเชื่อเด่นชัดของวัยรุ่นเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษาในแต่ละตัวแปร วิเคราะห์เนื้อหาความเชื่อต่างๆ ที่ผู้ตอบระบุความเชื่อใดมีลักษณะที่คล้ายกันจัดเข้าไว้ในกลุ่มเดียวกันแล้วเรียงลำดับความถี่จากสูงสุดไปต่ำสุด

ระยะที่ 2 ระยะพัฒนาแบบสอบถาม

นำความเชื่อเด่นชัดของวัยรุ่นที่คัดเลือกไว้แล้วมาสร้างแบบสอบถาม ในแต่ละตัวแปรประกอบด้วย เจตคติ 24 ข้อ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 8 ข้อ การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม 8 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกรู้สึกต่อข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้คะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะตัวเลือกและการให้คะแนนของตัวแปร

มาตรวัด	ลักษณะของตัวเลือก	การให้คะแนน
ความเชื่อเกี่ยวกับเจตคติ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง - เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 ถึง 5
ความเชื่อเกี่ยวกับการคล้อยตาม	ไม่ควรทำอย่างยิ่ง - ควรทำอย่างยิ่ง	1 ถึง 5
กลุ่มอ้างอิง	น้อยที่สุด - มากที่สุด	1 ถึง 5
ความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้การ	ยากมาก – ง่ายมาก	1 ถึง 5
ควบคุมพฤติกรรม	เป็นไปได้เลย – เป็นไปได้อย่างยิ่ง	1 ถึง 5
แบบวัดความตั้งใจ	ไม่ใช่ - ใช่	1, 2

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลตัวแปร

เจตคติ แต่ละข้อมีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 นำคะแนนแต่ละข้อจากข้อคำถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น คูณกับค่าคะแนนแต่ละข้อจากข้อคำถามประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น 1 คนเป็น 1 ค่า คะแนนรวมสูงหมายความว่าวัยรุ่นมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น ข้อคำถามรวมทั้งหมด 24 ข้อ แบ่งเป็นแบบประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น 12 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวก 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 6, 8 ข้อคำถามเชิงลบ 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12 และแบบประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น 12 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวก 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 6, 8 ข้อคำถามเชิงลบ 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12 กำหนดเกณฑ์ข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบ ดังนี้

	ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบสอบถามเจตคติ การแปลผลคะแนนเจตคติของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น นำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย โดยแบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนให้เป็นไปในลักษณะการแจกแจงแบบโค้งปกติ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550) ได้เกณฑ์การแปลผลคะแนนเจตคติของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น ดังนี้

243-300	วัยรุ่นมีเจตคติที่ดีต่อการจัดฟันตามแฟชั่นสูงมาก
185-242	วัยรุ่นมีเจตคติที่ดีต่อการจัดฟันตามแฟชั่นสูง
127-184	วัยรุ่นมีเจตคติที่ดีต่อการจัดฟันตามแฟชั่นปานกลาง
69-126	วัยรุ่นมีเจตคติที่ดีต่อการจัดฟันตามแฟชั่นต่ำ
12-68	วัยรุ่นมีเจตคติที่ดีต่อการจัดฟันตามแฟชั่นต่ำมาก

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แต่ละข้อมีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 นำคะแนนที่ผู้ตอบแสดงความเชื่อที่มีต่อกลุ่มอ้างอิง คูณกับค่าคะแนนกลุ่มอ้างอิงที่เป็นแรงจูงใจให้วัยรุ่นปฏิบัติตาม แล้วนำค่าคะแนนแต่ละข้อมารวมกันจะได้ค่าคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น คะแนนรวมสูงหมายความว่า วัยรุ่นมีการรับรู้และเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงของสังคมมีผลทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น ข้อคำถามรวมทั้งหมด 8 ข้อ แบ่งเป็นแบบสอบถามความเชื่อของวัยรุ่นที่มีต่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น 4 ข้อ และแบบสอบถามบุคคลที่มีอิทธิพลที่เป็นแรงจูงใจให้วัยรุ่นปฏิบัติตาม 4 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด

เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการจัดฟันตามแฟชั่น
การแปลผลคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น นำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย โดยแบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนให้เป็นไปในลักษณะการแจกแจงแบบโค้งปกติ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550) ได้เกณฑ์การแปลผลคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น ดังนี้

81-100	คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสูงมาก
61-80	คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสูง
41-60	คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงปานกลาง
21-40	คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่ำ
5-20	คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่ำมาก

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม แต่ละข้อมีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 นำคะแนนที่ผู้ตอบแสดงความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม คูณกับการรับรู้การควบคุมแล้วนำค่าคะแนนแต่ละข้อมารวมกันจะได้ค่าคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น คะแนนรวมสูงหมายความว่า วัยรุ่นมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองที่จะทำการจัดฟันตามแฟชั่น ได้มาก ข้อคำถามรวมทั้งหมด 8 ข้อ แบ่งเป็นแบบสอบถามความยากง่ายที่วัยรุ่นจะจัดฟันตามแฟชั่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ 4 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวก 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2 ข้อ

คำถามเชิงลบ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 4 และแบบสอบถามความเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ที่วัยรุ่นจะจัด
 ฟันตามแฟชั่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ 4 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวก 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2 ข้อ
 คำถามเชิงลบ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 4 กำหนดเกณฑ์ข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบ ดังนี้

	ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงลบ
ยากมาก	1	5
ยาก	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
ง่าย	4	2
ง่ายมาก	5	1

	ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงลบ
เป็นไปได้เลย	1	5
ไม่น่าเป็นไปได้	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
เป็นไปได้	4	2
เป็นไปได้อย่างยิ่ง	5	1

**เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อการจัดฟันตาม
 แฟชั่น** การแปลผลคะแนนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น
 นำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย โดยแบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนให้
 เป็นไปในลักษณะการแจกแจงแบบโค้งปกติ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2550) ได้เกณฑ์การแปลผลคะแนน
 การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น ดังนี้

81-100 คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมระดับสูงมาก
61-80 คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมระดับสูง
41-60 คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมระดับปานกลาง
21-40 คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมระดับต่ำ
5-20 คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมระดับต่ำมาก

ความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่น ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Ajzen (1985) จำนวน
 1 ข้อ โดยการถามความตั้งใจของวัยรุ่นที่จะจัดฟันตามแฟชั่น ในระยะ 1 เดือนข้างหน้า และใช้มาตร
 วัดดังแสดงในตารางที่ 1

เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบสอบถามความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่น การแปลผลคะแนนความตั้งใจของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น นำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย โดยแบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนให้เป็นไปในลักษณะการแจกแจงแบบโค้งปกติ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550) แบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนความตั้งใจของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่นดังนี้

1.8 - 2	คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นสูง
1.4 - 1.7	คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นปานกลาง
1 - 1.3	คะแนน หมายถึง	วัยรุ่นมีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

1.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความตั้งใจ แบบสอบถามเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมการจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index) ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา (Wording) ความสอดคล้องกับคำจำกัดความ วัตถุประสงค์ ความครอบคลุมของเนื้อหาตามแนวคิดที่ผู้วิจัยเลือกใช้ ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดังนี้

1.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen จำนวน 2 คน

1.1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 2 คน

1.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องเด็กและวัยรุ่น จำนวน 1 คน

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความตั้งใจ แบบสอบถามเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมการจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา Content Validity Index: $CVI \geq 0.80$ (Polit และ Hungler, 2006) แล้วนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง โดยกำหนดผลการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับคำนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังมีความหมายในแต่ละระดับคือ (บุญใจ ศรีสถิตยน์รากร, 2550: 224)

- 1 หมายถึง คำถามไม่สอดคล้องกับคำนิยามเลย

- 2 หมายถึง คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงอย่างมาก จึงจะมีความสอดคล้องกับค่านิยม
- 3 หมายถึง คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงเล็กน้อย จึงจะมีความสอดคล้องกับค่านิยม
- 4 หมายถึง คำถามมีความสอดคล้องกับค่านิยมเลย

สูตรการคำนวณค่า CVI = $\frac{\text{จำนวนคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญทุกคนให้ความคิดเห็นในระดับ 3 และ 4}}{\text{จำนวนคำถามทั้งหมด}}$

ผลการคำนวณค่า CVI ของแต่ละแบบสอบถาม และการปรับปรุงแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้คือ

- 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้ค่า CVI เท่ากับ 1 พร้อมทั้งได้ปรับปรุงข้อคำถามบางข้อให้มีข้อความที่สั้น กระชับ สามารถเข้าใจได้ง่าย และจัดเรียงลำดับของ ข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสม รวมข้อคำถาม 4 ข้อ
- 2) แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ค่า CVI เท่ากับ 1 พร้อมทั้งได้ปรับปรุงมาตรวัดของข้อคำถามให้กระชับ สามารถเข้าใจได้ง่ายตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสม รวมข้อคำถาม 1 ข้อ
- 3) แบบสอบถามเจตคติ ได้ค่า CVI เท่ากับ .83 พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความบางข้อคำถามให้สามารถเข้าใจได้ง่าย ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสม รวมข้อคำถาม 24 ข้อ แบ่งเป็นแบบประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น 12 ข้อ และแบบประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น 12 ข้อ
- 4) แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ได้ค่า CVI เท่ากับ .88 พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความบางข้อคำถามให้สามารถเข้าใจได้ง่าย ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสม รวมข้อคำถาม 8 ข้อ แบ่งเป็นแบบสอบถามความเชื่อของวัยรุ่นที่มีต่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น 4 ข้อ และแบบสอบถามบุคคลที่มีอิทธิพลที่เป็นแรงจูงใจให้วัยรุ่นปฏิบัติตาม 4 ข้อ
- 5) แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ได้ค่า CVI เท่ากับ .91 พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความบางข้อคำถามให้สามารถเข้าใจได้ง่าย ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสม รวมข้อคำถาม 8 ข้อ แบ่งเป็นแบบสอบถามความยากง่ายที่วัยรุ่นจะจัดฟันตามแฟชั่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ 4 ข้อ และแบบสอบถามความเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้ที่วัยรุ่นจะจัดฟันตามแฟชั่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ 4 ข้อ

2. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 10 คน จากโรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ รวมจำนวนทั้งหมด 30 คน จากนั้นวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้เกณฑ์ที่ยอมรับได้ที่มีค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ≥ 0.70 (DeVellis, 1991:85 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมธานี, 2553) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าความตรงตามเนื้อหาและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากกลุ่มตรวจสอบคุณภาพ ($n = 30$)

แบบสอบถาม	CVI	Reliability
1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล	1	-
2. แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	1	-
3. แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	.83	.81
4. แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	.88	.92
5. แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	.91	.71

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยขอจริยธรรมจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนกลุ่มสถาบันชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังที่โครงการวิจัยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย ในคนกลุ่มสถาบันชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนที่ทำการศึกษา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวคณบดี จากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรืออาจารย์ที่เกี่ยวข้องของแต่ละโรงเรียนที่จะไปเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมรายละเอียดในการศึกษาวิจัย และตัวอย่างแบบสอบถามการวิจัยเพื่อแนะนำตัวและชี้แจงเรื่องที่จะทำวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทำการนัดหมายวัน เวลาในการเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม ไม่รบกวนเวลาเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2.3 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเข้าพบนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลคราวละ 1 ห้องเรียน ในช่วงเวลาพักเที่ยง ภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้เกี่ยวข้อง และขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์ที่ได้อนุญาตนั้นอยู่ดูแลกลุ่มตัวอย่างตลอดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

2.4 ผู้วิจัยขออนุญาตอาจารย์ให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยแนะนำตัวกับอาจารย์พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จากนั้นผู้วิจัยเข้าพบและแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างสัมพันธภาพในห้องเรียน อธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย อธิบายเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลและชี้แจงให้ทราบถึงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามทั้ง 5 ส่วน คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น และแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินใจเข้าร่วมวิจัยตามความสมัครใจ และสามารถที่จะยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา ให้กลุ่มตัวอย่างอายุ 12-15 ปี ลงนามในใบเข้าร่วม/มีส่วนในการวิจัย (Informed assent form) พร้อมฝากหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง ให้กลุ่มตัวอย่างนำไปให้

ผู้ปกครองเพื่อขอความยินยอม (Informed consent form) ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมการวิจัย และให้นำส่งที่ผู้วิจัยในวันถัดไป

2.5 ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างลงนามในใบเข้าร่วม/มีส่วนในการวิจัย และผู้ปกครองยินยอมให้เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนหนังสือเข้าร่วม/มีส่วนในการวิจัย และหนังสือที่ผู้ปกครองยินยอมให้เข้าร่วมในการวิจัยครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 6 โรงเรียน ตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2554 ตามวัน เวลา และสถานที่ ในการเก็บข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในแต่ละโรงเรียน ตามวันและเวลา ดังนี้

โรงเรียน	วันที่เก็บข้อมูล	เวลา
1. โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์	25 มีนาคม พ.ศ. 2554	12.30 น.
2. โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร	28 มีนาคม พ.ศ. 2554	12.30 น.
3. โรงเรียนหอวัง	29 มีนาคม พ.ศ. 2554	12.30 น.
4. โรงเรียนเทพศิลา	30 มีนาคม พ.ศ. 2554	12.30 น.
5. โรงเรียนมัธยมวัดคูสิตาราม	31 มีนาคม พ.ศ. 2554	12.30 น.
6. โรงเรียนปัญญาวรคุณ	1 เมษายน พ.ศ. 2554	12.30 น.

2.6 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเข้าพบนักเรียนในห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ แบบสอบถามคราวละ 1 ห้องเรียน ใช้เวลาตอบแบบสอบถามคนละประมาณ 20 นาที ภายหลังได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของการตอบแบบสอบถามและคัดเลือกเอาแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ

2.7 ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีข้อสงสัยในแบบสอบถาม ผู้วิจัยอธิบายข้อคำถามให้มีความชัดเจน และเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามข้อสงสัย เมื่อสิ้นสุดการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ

2.8 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างมาคิดและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ผ่านความเห็นชอบจาก คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2554 และได้รับอนุญาตจาก ผู้อำนวยการ โรงเรียนให้ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย รวมทั้งคำนึงถึงความยินยอมของกลุ่มตัวอย่าง และผู้ปกครอง เมื่อได้รับความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยและกลุ่มตัวอย่างได้ลงนามในใบเข้าร่วม/มีส่วนในการวิจัย (Informed assent form) ผู้ปกครองลงนามในหนังสือแสดงความยินยอมให้ ผู้อยู่ในความดูแล/ผู้ปกครองเข้าร่วมการวิจัย (Informed consent form) ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง แนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อธิบายเรื่องการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ และเน้นให้ ทราบว่าการเข้าร่วมวิจัยไม่มีผลต่อผลการเรียนและเวลาเรียนแต่อย่างใด ข้อมูลต่างๆ ที่ให้จะถือเป็น ความลับและนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยเท่านั้น การรายงานผลการวิจัยจะนำเสนอใน ภาพรวม ในการตอบแบบสอบถามไม่ต้องระบุชื่อ-สกุล และในระหว่างการวิจัยนักเรียนสามารถที่ จะขอยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลหรือคำอธิบายใดๆ หากไม่ประสงค์ จะตอบแบบสอบถามต่อไป กรณีพบว่ามียุทธศาสตร์รายใดมีการจัดฟันตามแพชชั่นผู้วิจัยจะให้ คำแนะนำเพื่อดำเนินการดูแลสุขภาพปากและฟันของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมต่อไป

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างที่มีการจัดฟันตามแพชชั่นจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.2 ผู้วิจัยได้แจ้งอาจารย์ฝ่ายอนามัย โรงเรียนทราบและผู้วิจัยได้ให้คำแนะนำด้านการ ดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสมแก่วัยรุ่นที่มีการจัดฟันตามแพชชั่น ดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดความมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล นำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ ความถี่ ร้อยละ แบบ 2 ทาง คือ เพศกับประสบการณ์การจัดฟันตามแพชชั่น ประสบการณ์การจัดฟันตามแพชชั่นกับรายได้ที่นักเรียนได้รับต่อเดือนจากผู้ปกครอง และ ประสบการณ์การจัดฟันตามแพชชั่นกับรายได้ของผู้ปกครองที่ได้รับต่อเดือน

3. คะแนนเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ซึ่งค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1 เพื่อบอกให้ทราบถึงขนาดของความสัมพันธ์ของตัวแปร ส่วนเครื่องหมายบวกลบที่อยู่หน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ บอกให้ทราบถึงทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (บุญใจ ศรีสถิตยน์รากร, 2550: 377) ถ้าเป็น + แสดงว่า มีความสัมพันธ์แบบตามกัน ถ้าเป็น - แสดงว่า มีความสัมพันธ์แบบผกผันกัน (อวยพร เรื่องตระกูล, 2553: 218) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Salkind, 2000 อ้างถึงใน อวยพร เรื่องตระกูล, 2553: 218) ดังรายละเอียดคือ

r มีค่าระหว่าง 0.0-0.2	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก
r มีค่าระหว่าง 0.2-0.4	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันต่ำ
r มีค่าระหว่าง 0.4-0.6	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
r มีค่าระหว่าง 0.6-0.8	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันสูง
r มีค่าระหว่าง 0.8-1.0	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

5. วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant analysis) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแพทย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 450 คน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 4-6

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแพทย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 7-8

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแพทย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 9

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแพทย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 10-12

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่น รายได้ที่ยังรุ่น ได้รับต่อเดือน และรายได้ที่ผู้ปกครองได้รับต่อเดือน เสนอผลการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ดังเสนอในตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศกับประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่น (n = 450)

เพศ	ประสบการณ์		รวม
	ไม่เคย	เคย ตามร้านทั่วไป	
ชาย	224	9	233
	96.1%	3.9%	100%
หญิง	201	16	217
	92.6%	7.4%	100%
รวม	425	25	450
	94.4%	5.6%	100%

จากตารางที่ 4 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นร้อยละ 94.4 และเคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นตามร้านทั่วไปร้อยละ 5.6 เมื่อจำแนกนักเรียนตามเพศและประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่น จะพบว่า นักเรียนเพศหญิงเคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 7.4)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ประสิทธิภาพการจัดฟันตามตามแฟชั่นกับรายได้ที่นักเรียนได้รับต่อเดือนจากผู้ปกครอง (n = 450)

ประสิทธิภาพ	รายได้ที่นักเรียนได้รับจากผู้ปกครอง/เดือน					รวม
	น้อยกว่า 1,000	1,001- 2,000	2,001- 3,000	3,001- 4,000	มากกว่า 4,000	
ไม่เคย	26 6.1%	208 48.9%	154 36.2%	19 4.5%	18 4.3%	425 100%
เคย ตามร้าน ทั่วไป	3 12.0%	9 36.0%	7 28%	5 20%	1 4.0%	25 100%
รวม	29 6.4%	217 48.2%	161 35.8%	24 5.3%	19 4.3%	450 100%

จากตารางที่ 5 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง/เดือน อยู่ในช่วง 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 48.2) และเมื่อจำแนกนักเรียนตามประสิทธิภาพการจัดฟันตามแฟชั่นกับรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง/เดือน พบว่านักเรียนที่เคยมีประสพการณ์การจัดฟันตามแฟชั่น ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองเดือนละ 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 36)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ประสิทธิภาพการจัดฟันตามแพ้นกับรายได้ที่ผู้ปกครองได้รับต่อเดือน (n = 450)

ประสิทธิภาพ	รายได้ที่ผู้ปกครองได้รับ/เดือน					รวม
	น้อยกว่า 5,000	5,001- 10,000	10,001- 15,000	15,001- 20,000	มากกว่า 20,000	
ไม่เคย	14 3.3%	118 27.8%	88 20.8%	100 23.5%	105 24.6%	425 100%
เคยตามร้าน ทั่วไป	1 4.0%	9 36.0%	5 20.0%	5 20.0%	5 20.0%	25 100%
รวม	15 3.3%	127 28.2%	93 20.7%	105 23.3%	110 24.5%	450 100%

จากตารางที่ 6 ผู้ปกครองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีรายได้/เดือน อยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 28.2) และเมื่อจำแนกตามประสิทธิภาพการจัดฟันตามแพ้นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกับรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน พบว่านักเรียนที่เคยมีประสพการณ์การจัดฟันตามแพ้นผู้ปกครองมีรายได้เดือนละ 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 36)

ตอนที่ 2 การศึกษาเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวม ($n = 450$)

ตัวแปร	\bar{X}	SD	Min	Max	การแปลผล (ระดับ)
เจตคติ	78.15	33.97	12.00	234.00	ต่ำ
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	21.02	14.46	4.00	80.00	ต่ำ
การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	40.26	12.28	12.00	100.00	ต่ำ
ความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น	1.06	0.24	1.00	2.00	ต่ำ

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีคะแนนเจตคติอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 78.15$, $SD = 33.97$) มีคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 21.02$, $SD = 14.46$) มีคะแนนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 40.26$, $SD = 12.28$) และมีคะแนนความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.06$, $SD = 0.24$)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (นักเรียนกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น (n = 422) และกลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น (n = 28)

ตัวแปร	กลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น (n = 422)				กลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น (n = 28)				การแปล ผล (ระดับ)
	\bar{X}	SD	Min	Max	\bar{X}	SD	Min	Max	
เจตคติ	76.25	33.53	12.00	234.00	106.86	27.47	63.00	166.00	ต่ำ
การคล้อยตาม									
กลุ่มอ้างอิง	20.28	13.78	4.00	73.00	32.25	19.47	4.00	80.00	ต่ำ
การรับรู้การควบคุม									
พฤติกรรม	40.53	12.42	12.00	100.00	36.21	9.30	18.00	52.00	ต่ำ

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นมีคะแนนเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มากกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น ($\bar{X} = 106.86$ และ 76.25 , $SD = 27.47$ และ 33.53 ตามลำดับ) และมีคะแนนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น ($\bar{X} = 36.21$ และ 40.53 , $SD = 9.30$ และ 12.42 ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 9

ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) แสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (n = 450)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
เจตคติ	.22	.000
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.20	.000
การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	-.09	.036

** p < .05

จากตารางที่ 9 พบว่า เจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำ กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (r = .22 และ .20 ตามลำดับ) ส่วนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบระดับสูงมากกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (r = -.09) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามเพศชั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 10-12

ประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามเพศชั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาด้วยการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) แสดงผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 10 -12

ตารางที่ 10 แสดงค่าสถิติต่างๆของตัวแปรต้นที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดและไม่จัดฟันตามเพศชั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (n = 450)

Func tion	Eigen values	% of variance	Cumula tive %	Canonical correlation	Wilks' Lambda	Chi- square	df	P- value
1	.064	100.0	100.0	.245	.940	27.558	3	.000

จากตารางที่ 10 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 3 ตัว ได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามเพศชั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คิดเป็นร้อยละ 6 (Canonical correlation = .245, Chi-square = 27.558)

ประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มตัวแปรตามได้ค่อนข้างน้อย เนื่องจาก

1. ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอล (Canonical correlation) มีค่าต่ำ แสดงว่าสมการมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระน้อย ความสามารถในการจำแนกประชากรเป็นกลุ่มๆได้น้อย
2. ค่า Eigenvalues มีค่าน้อย แสดงว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มน้อย จำแนกกลุ่มตัวแปรตามได้น้อย

ตารางที่ 11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง ของตัวแปรต้นที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (n = 450)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก
เจตคติ	.641
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.470
การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	-.156

จากตารางที่ 11 พบว่า ตัวแปรต้นที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเรียงลำดับจากค่าน้ำหนักมากไปน้อย ได้ดังนี้คือ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงค่าร้อยละความถูกต้องในการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (n = 450)

กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา	พยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่ม		รวมจำนวนนักเรียน
	มีการจัด	ไม่มีการจัด	
กลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น	16	12	28
ร้อยละของการพยากรณ์ถูกต้อง	57.1 %	42.9 %	
กลุ่มที่ไม่ตั้งใจการจัดฟันตามแฟชั่น	121	301	422
ร้อยละของการพยากรณ์ถูกต้อง	28.7 %	71.3 %	
พยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถูกต้องโดยเฉลี่ย ร้อยละ 70.4			

จากตารางที่ 12 พบว่า เมื่อวิเคราะห์ ความถูกต้องในการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 450 คน จำแนกออกเป็นกลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 28 คน และกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 422 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นพยากรณ์ว่าอยู่ในกลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 16 คน ซึ่งเป็นการพยากรณ์ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 57.1 และพยากรณ์ไม่ถูกต้อง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นพยากรณ์ว่าอยู่ในกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 301 คน ซึ่งเป็นการพยากรณ์ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 71.3 และพยากรณ์ไม่ถูกต้อง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7

โดยสรุป ตัวแปรต้นทั้ง 3 ตัวแปร มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และสามารถพยากรณ์กลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น ได้ถูกต้องมากกว่าพยากรณ์กลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น เพราะร้อยละการพยากรณ์กลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นถูก คิดเป็นร้อยละ 71.3 (พยากรณ์ถูก 301 คนจาก 422 คน) ส่วนกลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นพยากรณ์ถูกคิดเป็นร้อยละ 57.1 (พยากรณ์ถูก 16 คนจาก 28 คน) ซึ่งตัวแปรต้นทั้ง 3 ตัวแปร มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.4

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlational research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของตัวแปรต้น ได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ

1. เพื่อศึกษาเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มของเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 121 โรงเรียน 3 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เขต 1-3 ประจำปีการศึกษา 2553 รวมจำนวน 169,449 คน (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนเพศชายและหญิง ที่มีอายุ 12-15 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร 1-3 ประจำปีการศึกษา 2553

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดคุณสมบัติ (Inclusion criteria) ดังนี้

เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ทั้งเพศชาย และเพศหญิง ที่มีอายุ 12-15 ปี ทั้งผู้ที่เคยและไม่เคยจัดฟันตามแฟชั่น สามารถอ่าน เขียน สื่อสารด้วยภาษาไทยเข้าใจและยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย

สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร 1-3 ประจำปีการศึกษา 2553 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane, 1973) และพิจารณาเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างจริงที่ต้องการศึกษา (De Leeuw,

Hox, and Dillman, 2008) จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 450 คน เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 5 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งจะรวมแบบสอบถามพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่นในส่วนนี้ด้วย แบบสอบถามเจตคติ แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และแบบสอบถามความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) และทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) แบบสอบถามทุกชุดผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและตรวจสอบความเที่ยงแล้ว พบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบสอบถามเจตคติ แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และแบบสอบถามความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากับ .81, .92, และ .71 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล นำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ แบบ 2 ทาง คือ เพศกับประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่น ประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นกับรายได้ที่นักเรียนได้รับต่อเดือนจากผู้ปกครอง และประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นกับรายได้ของผู้ปกครองที่ได้รับต่อเดือน
2. คะแนนเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)
4. วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น จากตัวแปรต้น ได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของวัยรุ่น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant analysis) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548)

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นร้อยละ 94.4 และเคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นตามร้านทั่วไปร้อยละ 5.6 เมื่อจำแนกนักเรียนตามเพศและประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่น จะพบว่า นักเรียนเพศหญิงเคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 7.4) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง/เดือนอยู่ในช่วง 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 48.2) ผู้ปกครองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีรายได้/เดือนอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 28.2) และเมื่อจำแนกนักเรียนตามประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นกับรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง/เดือน พบว่านักเรียนที่เคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองเดือนละ 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 36) และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกับรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน พบว่านักเรียนที่เคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นผู้ปกครองมีรายได้เดือนละ 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 36)

2. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่นอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 78.15$, $SD = 33.97$) หมายความว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเชื่อว่าการจัดฟันตามแฟชั่นจะส่งผลดีต่อตนเองในระดับที่ต่ำ การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 21.02$, $SD = 14.46$) นั่นคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเชื่อว่าบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นแรงจูงใจสำหรับตนคิดว่าตนควรจัดฟันตามแฟชั่นในระดับที่ต่ำ การรับรู้ควบคุมพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 40.26$, $SD = 12.28$) หมายถึง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ยากในการควบคุมตนเองให้กระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.06$, $SD = 0.24$) หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะจัดฟันตามแฟชั่นอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อเปรียบเทียบนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นจะมีคะแนนเจตคติ การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิง มากกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น ($\bar{X} = 106.86$ และ 76.25 , $SD = 27.47$ และ 33.53 ตามลำดับ) และมีคะแนนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น ($\bar{X} = 36.21$ และ 40.53 , $SD = 9.30$ และ 12.42 ตามลำดับ)

3. เจตคติ การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ($r = .22$ และ $.20$ ตามลำดับ) ส่วนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ($r = -.09$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 3 ตัว ได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คิดเป็นร้อยละ 6 (Canonical correlation = .245, Chi-square = 27.558)

5. การจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแปรต้นที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเรียงลำดับจากค่าน้ำหนักมากไปน้อย ได้ดังนี้คือ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ตามลำดับ

6. การจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เมื่อวิเคราะห์ ความถูกต้องในการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 450 คน จำแนกออกเป็นกลุ่มที่มีการจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 28 คน และกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 422 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการจัดฟันตามแฟชั่นพยากรณ์ว่าอยู่ในกลุ่มที่มีการจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 16 คน ซึ่งเป็นการพยากรณ์ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 57.1 และพยากรณ์ไม่ถูกต้อง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นพยากรณ์ว่าอยู่ในกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 301 คน ซึ่งเป็นการพยากรณ์ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 71.3 และพยากรณ์ไม่ถูกต้อง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 และตัวแปรต้นทั้ง 3 ตัวแปร มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.4

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย นำเสนอตามสมมติฐานการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการศึกษาพบว่า เจตคติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .22$) แสดงว่า

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่นที่ดี จะมีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าเจตคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เจตคติต่อการกระทำพฤติกรรม หมายถึง การประเมินการรับรู้ทางบวกหรือทางลบของบุคคลต่อการกระทำนั้น หรือเป็นความรู้สึกโดยส่วนรวมของบุคคลที่เป็นทางบวกหรือทางลบ หรือการตัดสินใจว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือเลวของบุคคลต่อการกระทำพฤติกรรม เป็นการแสดงออกง่ายๆ ถึงการตัดสินใจของบุคคลว่า พฤติกรรมนั้น ดีหรือเลว ชอบหรือต่อต้านการกระทำนั้น (Ajzen and Fishbein, 1980)

วัยรุ่นมีเจตคติต่อที่หมาย คือ การจัดฟันตามแฟชั่นวัยรุ่นมีเจตคติโดยรวมทางบวกเชื่อว่า การจัดฟันตามแฟชั่นเป็นสิ่งที่ดีต่อตนเอง ดังนั้นวัยรุ่นกลุ่มนี้ จะมีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่น สนับสนุนทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) และทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) เสนอว่า โดยทั่วไปถ้าบุคคลใดมีเจตคติทางบวกต่อการกระทำพฤติกรรมนั้นมากเท่าใด บุคคลนั้นก็ควรมีความตั้งใจหนักแน่นที่จะกระทำพฤติกรรมมากเท่านั้น หรือในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลใดมีเจตคติทางลบต่อการกระทำพฤติกรรมมากเพียงใด บุคคลนั้นก็ควรมีความตั้งใจหนักแน่นที่จะไม่ทำพฤติกรรมมากเพียงนั้น เจตคติต่อการกระทำจัดได้ว่าเป็นปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factors)

เมื่อพิจารณาจากการหาค่าเฉลี่ยรายชื่อของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการจัดฟันตามแฟชั่น (ตารางที่ 13 ในภาคผนวก จ) ซึ่งมาจากการสำรวจผลดีและผลเสียจากการจัดฟันตามแฟชั่น ตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) พบว่า โดยภาพรวมแล้ว ค่าเฉลี่ยรายชื่อของความเชื่อเด่นชัดที่มีคะแนนสูงใกล้เคียงกันได้แก่ ทำให้ดูเป็นคนทันสมัย และคะแนนรายชื่อรองลงมาคือ มีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น ความเชื่อเด่นชัดดังกล่าวเป็นความเชื่อที่วัยรุ่นเชื่อว่าจะเป็นผลดีกับตนเองจัดฟันตามแฟชั่นหมายความว่า วัยรุ่นมีความเชื่อและการประเมินผลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นในทางบวกมากที่สุดคือ ทำให้ดูเป็นคนทันสมัย รองลงมาคือมีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น สอดคล้องกับการศึกษาของ กูวาคิส โกลลอิทริกุล และ สุเชียร อัมพรสิริรัตน์ (2545) พบว่า วัยรุ่นที่เชื่อในผลดีของการจัดฟันจนกลายเป็นแฟชั่นว่าทำแล้วทำให้ ดูสวยงาม โก้เก๋ และทันสมัย จะมีการจัดฟันถึงร้อยละ 64.1 และสอดคล้องกับการศึกษาของ Emeria, Anne, Martin, และ Emill (2004) พบว่าเด็กชาวแทนซาเนียในภาคตะวันออกของประเทศแอฟริกาในเด็ก อายุ 9-18 ปี ที่มีการรับรู้ เจตคติต่อการจัดฟันที่ดี โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาเป็นสำคัญ จะมีความต้องการจัดฟันถึงร้อยละ 85 และการศึกษาของ สาธิชา สวัสดิ์ (2548) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่มีเจตคติต่อการใส่เหล็กจัดฟันแฟชั่นที่ดี คือได้รับประโยชน์ เช่น ความสวยงามบนใบหน้า ได้รับการยอมรับในการ

เข้าสังคม เป็นต้น จะมีความต้องการใส่เหล็กจัดฟันแฟชั่นระดับปานกลางถึงมาก ซึ่งทำให้เกิดเป็นปัญหากระแสนิยมหรือแฟชั่นขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น และธนิศา โปธิ์ดี (2007) ได้ศึกษายานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า วัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ที่ใส่เหล็กจัดฟัน ส่วนใหญ่จะมีการให้ความหมายและคุณค่าของการใส่เหล็กจัดฟันว่าเป็นการใช้แสดง ภาพลักษณ์/อัตลักษณ์ของตน เช่น ความสวยงาม ความน่ารัก คุณดี เป็นสื่อที่ใช้แสดงสถานะทางชนชั้น ความร่ำรวย ความทันสมัย และมีความหมายในเชิงสังคม และการศึกษาของ อังศนา ฤทธิอยู่ (2553) พบว่าวัยรุ่นที่จัดฟันตามแฟชั่น ได้ให้ความหมายและคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ของการจัดฟันตามแฟชั่นว่าทำให้มีพลังดึงดูดความสนใจต่อเพศตรงข้าม

ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อายุ 12-15 ปี ซึ่งวัยนี้จะทำให้ความสนใจเกี่ยวกับตนเองมากขึ้น (Self consciousness) จะรู้สึกไวต่อต่อคำวิพากวิจารณ์ ทำให้ การทักถึงรูปร่างหน้าตา จากผู้อื่น วัยรุ่นจะมีความห่วงกังวลต่อลักษณะของตนแม้แต่เรื่องเล็กน้อย เช่น สิวบนใบหน้า ส่วนสูง น้ำหนัก ของตนเองที่ไม่เท่าเพื่อน เป็นต้น และค่านิยมในสังคมจะมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม (วิทยากร เชียงกูล, 2552) วัยนี้จะเริ่มมีความรักกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งเป็นความรักแบบที่เรียกว่า Puppy love จะแสดงความสนใจเรียนรู้วิธีการต่างๆที่จะทำความรู้จักและดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้ามหรือจากผู้พบเห็น โดยเฉพาะวัยรุ่นเพศหญิง เช่น การพยายามแต่งตัว ทำทรงผม แสดงบุคลิกท่าทางให้เด่น สะดุดตา เป็นต้น (อุไร สุมาริธรรม, 2545) ซึ่งจากการศึกษา พบว่า นักเรียนเพศหญิงเคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่นมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 7.4) สอดคล้องกับการศึกษาของ ชงชัย วชิรโรจน์ไพศาล (2553) พบว่า เพศหญิงมีการจัดฟันตามแฟชั่นสูงกว่าเพศชาย และการศึกษาของ พิชัย นิรมานสกุล (2539) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมซื้อสินค้าแฟชั่น Brand Name ต่างประเทศ พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มการมีพฤติกรรมซื้อสินค้ามากกว่าเพศชาย และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าแฟชั่น Brand Name ต่างประเทศด้วย เนื่องจากการออกแบบของผลิตภัณฑ์ที่สวยงาม น่าใช้ สะดุดตา น่าสนใจ มีแบบใหม่ๆ ให้เลือกมากมาย รวมทั้งผู้บริโภคต้องการที่จะใช้สินค้าที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดดเด่น ดังนั้นการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นจึงมีเจตคติเกี่ยวกับความสวยงามของตนเองและการดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการศึกษา พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r =$

.20) แสดงว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมาก จะมีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นสูง นั่นคือ ในการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเชื่อว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และแฟนคิดว่าตนควรจัดฟันตามแฟชั่น โดยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และแฟนเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจัดฟันตามแฟชั่น ส่งผลให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สนับสนุนทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) และทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) เสนอว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น หรือเขาเชื่อว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาควรทำหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น ๆ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของบุคคลต่อการทำของตน (Normative Beliefs หรือ NB) ซึ่งหมายถึงความเชื่อของบุคคลที่ว่า บุคคลเฉพาะหรือกลุ่มคนเฉพาะคิดว่าเขาควรทำหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply หรือ MC) หมายถึงการรับรู้ของบุคคลว่าตนต้องทำตามกลุ่มอ้างอิงแต่ละกลุ่มต้องการให้ตนทำเพียงใด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นบวกเพียงไร บุคคลนั้นก็ควรมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมที่หนักแน่นมาก เท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากการหาค่าเฉลี่ยรายข้อ (ตารางที่ 14 ในภาคผนวก จ) พบว่าบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุดคือ แฟน และคะแนนรายข้อรองลงมาคือ เพื่อน ซึ่งแฟนคิดว่่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นควรจัดฟันตามแฟชั่น และแฟนเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจัดฟันตามแฟชั่นได้มากที่สุด และเพื่อนเป็นกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นรองลงมา สอดคล้องกับการศึกษาของ ภูวคิส โกศลอิทธิกุล และ สุเชียร อัมพรสิริรัตน์ (2545) พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการทำการจัดฟันตามแฟชั่นร้อยละ 45.9 ทั้งนี้วัยรุ่นเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนกลุ่มเดียวกันเชื่อเพื่อนมาก และเพื่อนมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม มีการพยายามเลียนแบบกัน เพื่อให้เกิดเป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มขึ้น และการศึกษาของ อังสนา ฤทธิอยู่ (2553) พบว่าวัยรุ่นที่จัดฟันตามแฟชั่นได้สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความหมายและคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ของการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นคือ เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม/พวกเดียวกัน และทำให้มีพลังดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม และชนิดา โพธิ์ดี (2550) ได้ศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การใส่เหล็กจัดฟันของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร กลุ่มเพื่อนจะมีส่วนผลักดันให้วัยรุ่นกระทำพฤติกรรมการจัดฟันนั้น

ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นวัยรุ่นตอนต้นอายุ 12-15 ปี ซึ่งวัยนี้จะให้ความจำคัของลุ่มเพื่อนว่าเป็นคนที่จะ “ทำ” อะไรๆ ด้วยกันได้ ความสัมพันธ์จะอยู่ในรูปของการมีกิจกรรมร่วมกัน วัยนี้จะเริ่มต้นชีวิตกลุ่มที่แท้จริง (Gang age) การเปลี่ยนแปลงทางกายอย่างรวดเร็วและมากมายเป็นแรงกระตุ้นให้วัยรุ่นรวมกลุ่ม เพราะสามารถร่วมทุกข์ร่วมสุข แก้ไขและเข้าใจปัญหาของกันและกัน กลุ่มยังสนองความต้องการทางสังคมด้านต่างๆ ซึ่งวัยรุ่นต้องการมากในขณะนี้ เช่น การเป็นบุคคลสำคัญ การต่อต้านผู้มีอำนาจ เป็นต้น เมื่อวัยรุ่นรวมกลุ่มจะสร้าง กฎระเบียบ ภาษา และประเพณีประจำกลุ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปโดยธรรมชาติ ไม่มีใครตั้งกฎเกณฑ์ไว้ให้ต้องทำ เช่น กลุ่มที่เข้ากันได้แนวนิยม แบบบุคลิกภาพ ค่านิยม ความสนใจ และอื่นๆ เป็นต้น (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549) และเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนกลุ่มเดียวกัน เชื่อเพื่อนมาก ต้องการให้เพื่อนยอมรับและเห็นคุณค่าของตน จึงยอมทำพฤติกรรมต่างๆ ให้เหมือนกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จึงทำให้วัยรุ่นมักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ได้ง่าย (อุไร สุมาริธรรม, 2545)

2. สมมติฐานข้อที่ 2 การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.09$) แสดงว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีการรับรู้การควบคุมตนเองว่าเป็นสิ่งยากในการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งจะมีผลให้มีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นที่ต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อาจจะเป็นเนื่องมาจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับข้อมูลข่าวสารจากการแถลงข่าวของทันตแพทยสภา ที่เตือนถึงอันตรายจากการจัดฟันตามแฟชั่นจึงทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกลัวที่จะกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น จึงทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ยากถ้าจะจัดฟันตามแฟชั่น แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งการจัดฟันตามแฟชั่นนั้นเป็นแฟชั่นที่วัยรุ่นนิยมทำกัน เนื่องจากวัยรุ่นทำเพื่อเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพช่วยปรับให้รูปลักษณะของใบหน้าการยิ้มให้แลดูดีขึ้น (ธีระวัฒน์ โชติคเสถียร, 2550) และทำเพื่อความสวยงามหรือความโก้เก๋ทันสมัย ทำให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ (ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552) ซึ่งเป็นความต้องการเฉพาะของวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ให่สนใจและรู้สึกเกี่ยวกับตนเองมากขึ้น (Self consciousness) เด็กจะรู้สึกไวต่อสายตาคนอื่นมอง ต่อคำวิพากวิจารณ์ ทำที่ การพิกถึงรูปร่างหน้าตา จากผู้อื่น เด็กจะมีความห่วงกังวลต่อลักษณะของตนแม้แต่เรื่องเล็กน้อย เช่น สีบนใบหน้า ส่วนสูงของตนเองที่ไม่เท่าเพื่อน เป็นต้น ในวัยนี้เพื่อนเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง และมีอิทธิพลต่อชีวิตของวัยรุ่น ยอมรับเพื่อนเป็นสิ่งที่

สำคัญ เขาจะทำตามเพื่อน (วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2545) และวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครนี้สามารถเข้าถึงแหล่งการจัดฟันตามแฟชั่นได้ง่ายเนื่องจากมีแหล่งหรือข้อมูลการจัดฟันตามแฟชั่นที่มาก สะดวกเข้าถึงง่าย อีกทั้งการจัดฟันตามแฟชั่นนั้นมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงมากเหมือนการจัดฟันจริงที่ทันตแพทย์ทำการรักษา ซึ่งค่าใช้จ่ายในการจัดฟันตามแฟชั่น ประมาณ 20 – 1,200 บาท ส่วนการจัดฟันจริง ประมาณ 3,000 – 145,000 บาท (อังสนา ฤทธิอยู่, 2553) จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นสามารถควบคุมตนเองได้ยากที่จะไม่จัดฟันตามแฟชั่น และจากการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เคยมีประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่น ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองเดือนละ 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 36) และผู้ปกครองมีรายได้เดือนละ 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 36) สนับสนุนทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) เสนอว่า การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมเป็นการสะท้อนจากประสบการณ์ในอดีตที่ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อ ซึ่งเป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (Control beliefs หรือ C) และการรับรู้การควบคุม (Perceived หรือ P) ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมที่เป็นตัวกำหนดความตั้งใจนี้อาจได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นๆ ในอดีต ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น การสังเกตจากประสบการณ์ของเพื่อนและคนคุ้นเคย หรือมีตัวแปรอื่นๆ ที่เพิ่มหรือลดการรับรู้ความยากของการทำพฤติกรรมนั้น ส่วนการรับรู้การควบคุม เป็นการรับรู้ของบุคคลว่ามีปัจจัยควบคุมการกระทำพฤติกรรมนั้น ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือขัดขวางการแสดงพฤติกรรมนั้น โดยการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความหมายในแง่แรงจูงใจสำหรับความตั้งใจ

เมื่อพิจารณาจากการหาค่าเฉลี่ยรายชื่อของการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมในการจัดฟันตามแฟชั่นที่ได้ปัจจัยเด่นชัด (ตารางที่ 15 ในภาคผนวก จ) ซึ่งมาจากการสำรวจปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น ตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1985) พบว่า โดยภาพรวมแล้วค่าเฉลี่ยรายชื่อของปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น ตามการรับรู้ของวัยรุ่นอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกันได้แก่ การที่มีเงินเพียงพอและคะแนนรายชื่อที่เป็นปัจจัยขัดขวางที่มากที่สุดคือ ความกลัวการติดเชื้อ/ เสียชีวิต หมายความว่าวัยรุ่นมีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม และการรับรู้การควบคุมว่าการที่มีเงินเพียงพอจะเป็นปัจจัยส่งเสริมอันดับแรกที่จะทำให้วัยรุ่นจัดฟันตามแฟชั่นได้ง่าย ส่วนปัจจัยขัดขวางคือ ความกลัวการติดเชื้อ/ เสียชีวิต ที่ทำให้วัยรุ่นไม่จัดฟันตามแฟชั่น สอดคล้องกับการศึกษาของ อังสนา ฤทธิอยู่ (2553) ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง การจัดฟันแฟชั่น: บริบทเชิงสัญญาของวัยรุ่นไทย พบว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าการจัดฟันตามแฟชั่นว่าทำได้ง่าย ราคาถูกมีเงินเพียงพอ และสะดวก ก็จะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนหรือเอื้อให้วัยรุ่นทำการจัดฟันตามแฟชั่นได้มาก และขณะเดียวกันวัยรุ่นที่เชื่อในผลเสียของการจัดฟันตามแฟชั่นว่าทำแล้วทำให้เกิดการติดเชื้อในช่องปาก เสียชีวิตได้ก็จะกลัวการจัดฟัน

ตามแฟชั่นและไม่จัดฟันตามแฟชั่น วัยรุ่นที่จัดฟันตามแฟชั่นจะคำนึงถึงประโยชน์ในระยะสั้นๆ เท่านั้น เช่น ทำตามค่านิยมของวัยรุ่น ความสวยงาม ทันสมัย ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น เป็นต้น ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบระยะยาวที่จะตามมาภายหลัง

3. สมมติฐานข้อที่ 3 เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 3 ตัว ได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คิดเป็นร้อยละ 6 (Canonical correlation = .245, Chi-square = 27.558) และมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์การจำแนกกลุ่มได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.4 โดยเรียงลำดับจากค่าน้ำหนักมาก ไปน้อย ได้ดังนี้คือ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

อธิบายได้ว่า วัยรุ่น อายุระหว่าง 12-15 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงพัฒนาการที่เรียกว่า “วัยแห่งพายุบุแคม” มีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์อย่างรวดเร็วและรุนแรง คือ มีความรุนแรง อ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย มีการควบคุมอารมณ์ไม่ดีพอ มีลักษณะเปิดเผยตรงไปตรงมา และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะอารมณ์ที่สำคัญ ได้แก่ ความกลัว ความกังวลใจ ความโกรธ ความรัก ความอิจฉา ริษยา และความอยาก رؤ้อยากเห็น เป็นต้น (วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2545) จะให้ความสนใจเกี่ยวกับตนเองมากขึ้น (Self consciousness) จะรู้สึกไวต่อต่อคำวิพากวิจารณ์ ทำที่ การทักถึงรูปร่างหน้าตาจากผู้อื่น วัยรุ่นจะมีความห่วงกังวลต่อลักษณะของตนแม้แต่เรื่องเล็กน้อย เช่น สิวบนใบหน้า ส่วนสูง น้ำหนัก ของตนเองที่ไม่เท่าเพื่อน เป็นต้น และค่านิยมในสังคมจะมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม (วิทยากร เชียงกุล, 2552) วัยรุ่นจะพัฒนาความคิดถึงระดับสูงสุดของขั้นตอนต่างๆ ของความคิด เปลี่ยนไปจากรูปธรรมเป็นนามธรรม จะคิดเชิงเหตุผล Piaget (1958) เรียกความคิดของวัยนี้ว่า Formal Operation กล่าวคือคิดเชิงเหตุผลแต่ตามที่ตนเห็นชอบหรือตามอย่างเพื่อนมากกว่าความเป็นจริงที่ควรจะเป็น ในวัยนี้เพื่อนมีอิทธิพลต่อชีวิตของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก พวกเขาจะทำตามเพื่อน และปฏิบัติตนคล้ายหมู่เพื่อน เช่น การแต่งตัว ภาษา คำพูด กริยา ตลอดจนการรับค่านิยม และทัศนคติ เป็นต้น (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549)

โดยที่เจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น เป็นความเชื่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อผลลัพธ์ที่คาดว่าตนจะได้รับจากการจัดฟันตามแฟชั่นทั้งทางบวกหรือทางลบ ซึ่งจากการศึกษา

พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเชื่อและการประเมินผลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นในทางบวกมากที่สุดคือ ทำให้ดูเป็นคนทันสมัย รองลงมาคือ มีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเชื่อและการประเมินผลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นในทางลบมากที่สุดคือ เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ทำแล้วทำให้เกิดการติดเชื้อในช่องปาก และเสียชีวิตได้

วัยรุ่นตอนต้นถึงแม้ว่าจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นสูงสุด สามารถเข้าใจสิ่งที่มีความซับซ้อน ได้มากขึ้น แต่การพัฒนาที่เกิดขึ้นได้ไม่เต็มที่ พัฒนาการถึงขีดสุดเมื่อบุคคลอายุได้ประมาณ 16 ปี (สุชา จันทน์เอม, 2543) หรืออีกนัยหนึ่งคือยังขาดประสบการณ์ในการตัดสินใจขาดประสบการณ์เดิม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรับรู้ เก็บจำ และจำได้ ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ของบุคคล ทำให้สิ่งกระตุ้นทั้งภายในและภายนอกร่างกายของแต่ละสถานการณ์มีผลเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่นตอนต้น และหากวัยรุ่นตอนต้นมีการรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดฟันตามแฟชั่นทั้งทางบวกหรือทางลบมาก่อนว่าการจัดฟันตามแฟชั่นมีผลดีหรือผลเสียต่อตนเองด้วยแล้ว ย่อมเป็นการช่วยในการตัดสินใจก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่นออกมา ซึ่งนับเป็นกระบวนการรู้คิดที่สำคัญทั้งหมดที่ทำให้วัยรุ่นตอนต้นตัดสินใจที่จะจัดหรือไม่จัดฟันตามแฟชั่น ในที่สุด

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง Ajzen และ Fishbein (1980) เสนอว่าเป็นการรับรู้ของบุคคลว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการ ให้เขาทำพฤติกรรมนั้น หรือเขาเชื่อว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาควรทำหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นบวกเพียงไร บุคคลนั้นก็ควรมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมที่หนักแน่นมากเท่านั้น จากการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุดคือ แฟน และคะแนนรายชื่อรองลงมาคือ เพื่อน ซึ่งจะเป็นบุคคลที่มีผลทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจัดฟันตามแฟชั่น ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นวัยรุ่นตอนต้น อายุ 12-15 ปี ซึ่งวัยนี้เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนกลุ่มเดียวกัน เชื่อเพื่อนมาก ต้องการให้เพื่อนยอมรับและเห็นคุณค่าของตน จึงยอมทำพฤติกรรมต่างๆ ให้เหมือนกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จึงทำให้วัยรุ่นมักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ได้ง่าย (อุไร สุมาริธรรม, 2545) หรือในอีกแง่มุมหนึ่งกลุ่มเพื่อนก็อาจจะมีผลให้วัยรุ่นไม่จัดฟันตามแฟชั่นได้ เช่น ในกรณีที่กลุ่มเพื่อนได้รับข่าวสาร หรือความรู้ที่เป็นผลเสียจากการจัดฟันตามแฟชั่น และทำให้กลัวการจัดฟันตามแฟชั่น จึงทำให้กลุ่มวัยรุ่นเหล่านั้นไม่จัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งทำตามกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม Ajzen (1985) เสนอว่า การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมเป็นการสะท้อนจากประสบการณ์ในอดีตที่ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อ ซึ่งเป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (Control beliefs หรือ C) และการรับรู้การควบคุม (Perceived หรือ P)

ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมที่เป็นตัวกำหนดความตั้งใจนี้อาจได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นๆในอดีต ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น การสังเกตจากประสบการณ์ของเพื่อนและคนคุ้นเคย หรือมีตัวแปรอื่นๆที่เพิ่มหรือลดการรับรู้ความยากของการทำพฤติกรรมนั้น เช่น ค่าใช้จ่ายของนักเรียนที่ได้รับจากผู้ปกครอง เป็นต้น ส่วนการรับรู้การควบคุม เป็นการรับรู้ของบุคคลว่ามีปัจจัยควบคุมการกระทำพฤติกรรมนั้นที่เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือขัดขวางการแสดงพฤติกรรมนั้น โดยการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความหมายในแง่แรงจูงใจสำหรับความตั้งใจ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีการรับรู้การควบคุมตนเองว่าเป็นสิ่งยากในการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งจะมีผลให้มีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นที่ต่ำ และปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดฟันตามแฟชั่น ตามการรับรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ การที่มีเงินเพียงพอ และปัจจัยขัดขวางการจัดฟันตามแฟชั่นคือ ความกลัวการติดเชื้อ/ เสียชีวิต

จากที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีการรับรู้การควบคุมตนเองว่าเป็นสิ่งยากในการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งจะมีผลให้มีความตั้งใจในการจัดฟันตามแฟชั่นที่ต่ำนั้น อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับข้อมูลข่าวสารจากการแถลงข่าวของทันตแพทยสภา ที่เตือนถึงอันตรายจากการจัดฟันตามแฟชั่นจึงทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกลัวที่จะกระทำพฤติกรรม การจัดฟันตามแฟชั่น แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งการจัดฟันตามแฟชั่นนั้นเป็นแฟชั่นที่วัยรุ่นนิยมทำกัน เนื่องจากวัยรุ่นทำเพื่อเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพช่วยปรับให้รูปลักษณะของใบหน้าการยิ้มให้แลดูดีขึ้น (ธีระวัฒน์ โชติกเสถียร, 2550) และทำเพื่อความสวยงาม หรือความโก้เก๋ ทันสมัย ทำให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ (ชงชัย วชิรโรจน์ไพศาล, 2552) ทั้งนี้ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นต้องมีเงินเพียงพอที่จะจัดฟันตามแฟชั่นด้วย ซึ่งเป็นอาจจะปัจจัยทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจัดฟันตามแฟชั่นได้

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีพัฒนาการด้านบุคลิกภาพในความเป็นตัวของตัวเองสูง และมีพัฒนาการทางสติปัญญาในระดับสูงสุด เกิดกระบวนการรู้คิด และสามารถตัดสินใจเลือกที่จะจัดหรือไม่จัดฟันตามแฟชั่นได้ในที่สุด จึงเป็นเหตุให้ตัวแปรต้นทั้งหมด 3 ตัวแปร มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คิดเป็นร้อยละ 6 และสามารถพยากรณ์กลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นได้ถูกต้องมากกว่าพยากรณ์กลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น เพราะร้อยละการพยากรณ์กลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นถูก คิดเป็นร้อยละ 71.3 (พยากรณ์ถูก 301 คนจาก 422 คน) ส่วนกลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นพยากรณ์ถูกคิดเป็นร้อยละ 57.1 (พยากรณ์ถูก 16 คนจาก 28 คน) และมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของกลุ่มตัวอย่างได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.4

ข้อจำกัดในการทำวิจัยครั้งนี้

การศึกษานี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 450 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น จำนวน 422 คน และเป็นกลุ่มที่ตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นจำนวน 28 คน ดังนั้นผลการศึกษาก็ทำให้ค่าคะแนนของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นมีค่าต่ำ และมีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นต่ำด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวางแผนทางการพัฒนาเพื่อเป็นการป้องกัน และลดความตั้งใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในการจัดฟันตามแฟชั่นเพื่อป้องกันการจัดฟันตามแฟชั่นที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

ด้านการบริการพยาบาล

1. มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ และส่งเสริมแก่นักเรียนในการตรวจสอบสภาพฟัน ร่วมกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน โรงพยาบาล เพื่อให้เด็กมีความตั้งใจที่จะดูแลและให้ความสำคัญกับสุขภาพของช่องปาก ลดความตั้งใจที่จะจัดฟันตามแฟชั่น โดยส่งเสริมเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่นที่ถูกต้อง ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่น ผลกระทบที่จะมีผลต่อสุขภาพในช่องปาก เช่น ปวดฟัน ช่องปากเป็นแผล ติดเชื้อ และอาจจะทำให้เสียชีวิตได้ เป็นต้น และปรับเปลี่ยนเจตคติของนักเรียนที่ไม่ถูกต้อง เช่น ทำแล้วทำให้ดูสวย ดึงดูดความสนใจต่อเพศตรงข้าม ทำให้ดูดีมีฐานะทางการเงิน เป็นต้น โดยให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของการจัดฟันตามแฟชั่น ขั้นตอน วัสดุอุปกรณ์ในการทำ และชี้แจงเชื่อมโยงให้เห็นถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นตามมา

2. จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนเตือนเพื่อนเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของการจัดฟันตามแฟชั่นเพื่อเป็นการป้องกันการจัดฟันตามแฟชั่น และป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา

3. เพิ่มศักยภาพในการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองที่อาจนำไปสู่การจัดฟันตามแฟชั่น โดยการให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดฟันตามแฟชั่น เช่น กระบวนการทำ วัสดุอุปกรณ์ ความชำนาญของบุคคลที่ทำ ข่าวดูการเสียชีวิตและผลกระทบทั้งระยะสั้น ระยะยาวจากการจัดฟันตาม

แพ้น้ำ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและกำลังใจกับวัยรุ่นที่มีความตั้งใจที่จะไปจัดฟันตามแพ้น้ำและทั้งที่จัดฟันตามแพ้น้ำแล้วให้สามารถเลิกทำได้สำเร็จ

4. จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียน ประสานงานและร่วมมือกับทีมสหสาขาวิชาชีพ ในการจัดทำสื่อรูปแบบต่างๆที่เหมาะสมและสามารถเข้าถึงกลุ่มนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น เช่น จัดทำเอกสาร แผ่นพับ แผ่นซีดี เกี่ยวกับการจัดฟันตามแพ้น้ำ กระบวนการทำ ผลที่จะเกิดขึ้นหลังทำ พร้อมทั้งการดูแลสุขภาพช่องปากที่ถูกต้อง เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการจัดฟันตามแพ้น้ำ และข้อปฏิบัติที่ถูกต้องสำหรับวัยรุ่น

ด้านการศึกษา

มีการจัดทำเนื้อหาความรู้ในวิชาสุขศึกษาและให้ความรู้เพิ่มเติมในชั้นเรียนเกี่ยวกับความรุนแรง อันตรายจากการจัดฟันตามแพ้น้ำ แหล่งสนับสนุนช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการถอดเครื่องมือจัดฟันตามแพ้น้ำ โดยให้ความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจจัดฟันตามแพ้น้ำของนักเรียนและจัดให้มีการเรียนการสอนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสุขภาพของช่องปาก

ด้านการวิจัย

พัฒนาโปรแกรมการสร้างเจตคติที่มีต่อความตั้งใจจัดฟันตามแพ้น้ำของวัยรุ่น โปรแกรมเพื่อนเตือนเพื่อนกับความตั้งใจจัดฟันตามแพ้น้ำของวัยรุ่น และโปรแกรมพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจจัดฟันตามแพ้น้ำทั้งปัจจัยส่งเสริม และปัจจัยขัดขวาง เป็นต้น และการนำรูปแบบงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้กับวัยรุ่นในจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ เพื่อให้เห็นภาพรวม และร่วมกับการรณรงค์ไปที่กลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มเรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มความตั้งใจจัดและไม่จัดฟันตามแพ้น้ำของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถูกต้อง โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.4 แสดงว่าอาจมีปัจจัยอื่นที่มีความสัมพันธ์กับการจัดฟันตามแพ้น้ำของวัยรุ่นตอนต้น เช่นความรู้สึกรับคุณค่าในตนเอง (Self esteem) ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูรายได้ต่อเดือนของครอบครัวและของวัยรุ่นที่ได้รับจากผู้ปกครอง เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น และอาจเพิ่มตัวแปรภายนอก เช่น ประสบการณ์ในการเลิกทำการจัดฟันตามแฟชั่น ระยะเวลาที่จัดฟันตามแฟชั่น เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงกลุ่มวัยรุ่นอื่นๆ ที่มีการจัดฟันตามแฟชั่น เช่น วัยรุ่นในพื้นที่จังหวัดต่างๆ นักเรียนอาชีวะ รวมถึงนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เป็นต้น เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ได้กับกลุ่มประชากรที่หลากหลายและในบริบทที่แตกต่างกัน

4. ควรให้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จัดและไม่จัดฟันตามแฟชั่นที่มีจำนวนเท่าๆ กัน หรือระบุคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มที่มีการจัดฟันตามแฟชั่นเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ตัวแปรที่มีความเฉพาะกับกลุ่มตัวอย่าง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพได้ตรงกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด และทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ชรรรมสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. ข้อมูลนักเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) กรุงเทพมหานคร เขต 1-3 [Online]. (2553). Available from: http://doc.obec.go.th/doc/web_doc/ (2552, ตุลาคม 5)
- จารุณี รัตนชาติกุล. (2549). เครื่องใช้และวัสดุทางทันตกรรมจัดฟัน. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้ สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์โปรเกรสซิฟ.
- ณัฐณิชา กอมนิ และนรลักษณ์ เอื้อกิจ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมกับความตั้งใจสวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ประเทศไทย. วารสารพยาบาลสาธารณสุข 21(3): 15-28.
- ถนอมวรรณ อยู่จำ. (2547). พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ธีระวัฒน์ โชติกเสถียร. (2550). ทันตกรรมจัดฟันรักษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: เด็นทรัลไอเดีย.
- ธงชัย ปรีชา. (2544). การมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และผู้ปกครองในงานส่งเสริมทันตสุขภาพของโรงเรียนวัดสวนดอก. เชียงใหม่: คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล. (2552). จากแฟชั่นจัดฟันสู่ จัดฟันแฟชั่น ได้ไม่คุ้มเสีย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: อุษาคารพิมพ์.
- ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล. (2553). การสำรวจความรุนแรงของปัญหาจัดฟันแฟชั่นในโรงเรียน. โครงการวิจัยทางทันตกรรม สัญญาเลขที่ (52-00-0360/52-6) คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นรลัทธิ เอื้อกิจ. (2553). เอกสารคำสอนวิชา การสร้างเสริมสุขภาพ เรื่องแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพโดยประยุกต์ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล/ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Theory of Reasoned Action/ Theory of Planned Behavior). กรุงเทพมหานคร: คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).
- บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์. (2550). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ยูแอนด์ ไอ อินเตอร์มีเดีย.
- พัชรชาติ ทองเนื่อง, สุนิดา ปรีชาวงษ์ และนรลัทธิ เอื้อกิจ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมกับความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของผู้หญิงอาชีพบริการ. วารสารควบคุมยาสูบ เล่ม 1 (2): 2-13.
- พิชัย นิรมานสกุล. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าแฟชั่น Brand Name ต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ดันอ้อแกรมมี.
- ภูวดิส โกศลอิทธิกุลและสุเชียร อัมพรศิริรัตน์. (2545). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการจัดฟันและความต้องการจัดฟันของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, โครงการวิจัยทางทันตกรรม รหัส (3205-312) คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลี อรุณาภรณ์. (2543). การจัดการพฤติกรรมของเด็กเพื่อการรักษาทางทันตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- ม. 3 ดับปริศนา แม่ซัดจัดฟัน. ไทยรัฐ (16 กันยายน 2552): 1, 16.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2549). สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- รัตน์ศิริ ทาโต. (2552). การวิจัยทางพยาบาลศาสตร์:แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2547). การสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่นแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โนเบิล.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2547). ทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวัยรุ่น. วารสารพยาบาลรามธิบดี 10 (1): มกราคม – เมษายน.

- รจนา ภูไพบูลย์. (2549). การดูแลและส่งเสริมสุขภาพนักเรียนสำหรับพยาบาลอนามัยโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รจนา ภูไพบูลย์ และคนอื่นๆ. (2549). การพัฒนาโปรแกรมการวางแผนพฤติกรรมเพื่อป้องกันและลด
พฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น: ระยะที่ 1 การพัฒนาเครื่องมือและสำรวจพฤติกรรม.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพภายใต้แผนงานพัฒนา
สถาบันการศึกษาพยาบาลเป็นผู้นำการสร้างเสริมสุขภาพ
- วันเพ็ญ บุญประกอบ. (2545). พัฒนาศักยภาพของเด็กและวัยรุ่น. ใน วินัดดา ปิยะศิลป์ และพนม
เกตุมาน (บรรณาธิการ), ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
บี ขอนด์ เอ็นเทอร์ไพรส์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2552). จิตวิทยาวัยรุ่น: ก้าวข้ามปัญหาและพัฒนาศักยภาพด้านบวก. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร: สายธาร.
- วินิตย์ หลงละเลิง. (2552). ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อ
หัวใจตาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิระศักดิ์ พุทธาศรี และคนอื่นๆ. (2552). นโยบายทันตสาธารณสุขไทย: เกาะติดปัญหาใช้วิชาการ
สถานสร้างความร่วมมือ. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: เดอะ กราฟิโก ซิสเต็มส์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย วัยรุ่น-วัยสูงอายุ เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำเร้ง อินกล้า. (2546). สุขภาพฟันกับวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: เอ.ที. พรินติ้ง.
สาธิตา สวัสดิ์. (2548). การสำรวจทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาแฟชั่นเหล็กจัดฟันของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
ภาคนิพนธ์วิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิตบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัด
ปทุมธานี.
- สินนภา ภูสว่าง. (2544). การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติและการแต่งกายตามแฟชั่นของวัยรุ่นในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ
ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิชัย ขุนทองแก้ว. (2552). วิทยาการโรคฟันผุ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอกรูปเพลส.

- เสาวภา ชุ่มหวล. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในงาน การรับรู้ บทบาท กับการปฏิบัติงานของพยาบาลอนามัยโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศุปรียา ต้นสกุล. (2548). ทฤษฎีและโมเดลการประยุกต์ใช้ในงานสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ยูทรินทร์การพิมพ์.
- ศุมนนา สวัสดิ์ - ชูโต. (2550). พันสวยด้วยมือเรา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สมจิต หนูเจริญกุล, วัลลา ตันตโยทัย และรวมพร คงกำเนิด. (2543). การส่งเสริมสุขภาพ: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติการพยาบาล. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2553). เอกสารคำสอนวิชา การพัฒนาบทบาทผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง เรื่องการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. (อัดสำเนา).
- ห้ามตัดฟันแฟชั่น สธ.ร่วมศส.ค.ม.นักเรียนต้องมีใบรับรองทพ. เดลินิวส์ (18 กันยายน 2552): 1, 15.
- อังศนา ฤทธิ์อยู่. (2553). การจัดฟันแฟชั่น: บริโกลเชิงสัญญาของวัยรุ่นไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัญชัน สันติไชยกุล. (2547). รูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้เกี่ยวกับตนเองและการรับนวัตกรรมสินค้าแฟชั่นของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรศรี ฉายศรี. (2552). การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ศูนย์สุขภาพชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียน: กรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรรณวดี พฤติวรนนท์. (2544). ความจำเป็นและความต้องการในการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันของเด็กนักเรียนอายุ 12-14 ปี ในอำเภอเมืองเชียงใหม่และอำเภอเมืองอุดรดิตต์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาทันตกรรมจัดฟัน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อารีย์วรรณ อ่วมธานี. (2553). เอกสารคำสอนวิชาการพัฒนาเครื่องมือวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).
- อุมาพร ตรีงคสมบัติ. (2549). รู้ทันปัญหาวัยรุ่นยุคใหม่ : Enhancing Self-esteem and life skills. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บีคอนซ์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.

- อุไร สุมาริธรรม. (2545). **จิตวิทยาการแนะแนวเด็กวัยรุ่น**. นครศรีธรรมราช: คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อุสุมา สุขสม. (2550). **การสร้างอัตลักษณ์วัยรุ่นจากการแต่งกายแฟชั่น: กรณีศึกษา สยามสแควร์**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อวยพร เรืองตระกูล. (2553). **เอกสารประกอบการเรียนการสอน: สถิติประยุกต์ทาง
พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 6. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารไม่ตีพิมพ์).**
- เอี่ยมพร สกุลแก้ว อรสรวง บุตรนาค และชนิดา น้อยคำปิ่น. (2547). **Oral Care ดูแลสุขภาพปาก
และฟัน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำปาทอง พรินต์ติ้ง.**

ภาษาอังกฤษ

- Ajzen, I., and Fishbein, M. (1980). **Understanding attitudes and predicting social behaviour**.
Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Ajzen, I. (1985). From intention to action: A theory of planned behaviour. **In action-control;
from cognitive to behaviour**. (Kuhl J., and Beckham J., eds), pp. 11-39. Heidelberg:
Springer.
- Ajzen, I. (1988). **Attitudes, personality, and behavior**. Chicago: The Dorsey Press.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. **Organizational Behavior and Human
Decision Processes** 50: 179-211.
- Carvalho, S. H., Goya, S., and Lauris, J. R. P. (2008). Prevalence of dental wear among 12 –year-
old Brazilian adolescent using a modification of the tooth wear index. **Journal of The
Royal Institute of Public Health** 122: 942-948.
- Charles, J. (1978). **Piaget's Theory of Intelligence**. United States of America: Prentice-Hall.
- De Leeuw, E. D., Hox, J. J., Dillman, D. A. (2008). **International Handbook of Survey
Methodology**. United States of America: Taylor & Francis Group.
- Emeria, A., Anne , M., Martin, A., and Emill, N. (2004). Perceptions of dental attractiveness and
orthodontic treatment need among Tanzanian children. **American Journal of
Orthodontics and Dentofacial Orthopedics** 125(4): 426-434.

- Kirsten, H. (2005). Orthodontic braces and migraine headache: Prevalence of migraine headache in females aged 12-18 years with and without orthodontic braces. **Journal of Osteopathic Medicine** 8:146-151.
- Pothidee, T. (2007). **Body consumption and braces wearing of young adolescents in Bangkok**. A Thesis degree of master of arts (Medical and health social sciences) Faculty of Graduate Studies Mahidol University.
- Rice, F. P. (1996). **The adolescent development, relationships, and culture**. United States of America: Allyn & Bacon.
- Rice, F. P. (1996). **The adolescent: development, relation, and culture**. 8th ed. Boston: A Division of Simon and Schuster.
- William, C., Richmond, S., Pamela, M., and Kingdon, A. (2007). A 20-year cohort study of health gain from orthodontic treatment: Psychological outcome. **American Journal of Orthodontics and Dentofacial Orthopedics** 132(2): 146-155.
- Wong, D. J. (2003). **Wong's nursing care of infants and children**. St Louis: Mosby.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An introduction analysis**. 2nd ed. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ	สังกัด
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งนภา ผาณิตรัตน์	อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. อาจารย์ ดร.ศุภาวดี วายุเหือด	อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี นริศธราคร	อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. อาจารย์ ดร.ทพ. ชงชัย วชิรโรจน์ไพศาล	อาจารย์ประจำภาควิชาทันตกรรมชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
5. ทพ. วิศรุต กงทา	ทันตแพทย์ประจำ โรงพยาบาลหนองกรุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาคผนวก ข

จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จดหมายขอความร่วมมือ
ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ 0512.11/ 0๖0๖

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษ ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

4 กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ (ฉบับสังเขป) จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในหน่วยงานของท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งนภา ผาณิตรัตน์
2. อาจารย์ ดร. สุภาวดี วายุเหือด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้บุคลากรข้างต้นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ดำเนินาเรียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งนภา ผาณิตรัตน์ และอาจารย์ ดร. สุภาวดี วายุเหือด

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-1131 โทรสาร 0-2218-1130

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ที่ ศธ 0512.11/ 0๖0๖

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศศพรชัย ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

4 กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ (ฉบับสังเขป) จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวบุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทขณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มยุรี นีรัตธราคร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้บุคลากรข้างต้นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำเนาเรียน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มยุรี นีรัตธราคร
งานบริการการศึกษา	โทร. 0-2218-1131 โทรสาร 0-2218-1130
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทขณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152
ชื่อนิสิต	นางสาวบุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริการการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 81130 โทรสาร 81131

ที่ ศธ 0512.11/ 0๗๐๖

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ (ฉบับสังเขป) จำนวน 1 ชุด
 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวบุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทภณ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเรียนเชิญ อาจารย์ ทันตแพทย์ ดร. ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล อาจารย์ประจำภาควิชาทันตกรรมชุมชน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้บุคลากรข้างต้นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำเนาเรียน

อาจารย์ ทันตแพทย์ ดร. ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทภณ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ชื่อนิสิต

นางสาวบุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

ที่ ศธ 0512.11/ 0๗๐๖

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศศพรชัย ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

4 กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหนองกรุงศรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ (ฉบับสังเขป) จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวบุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามเพศชั้นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเรียนเชิญ ทนตแพทย์ วิสรุต กางทา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้บุคลากรข้างต้นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำเนาเรียน

ทนตแพทย์ วิสรุต กางทา

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-1131 โทรสาร 0-2218-1130

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ชื่อนิสิต

นางสาวบุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

ที่ ศธ 0512.11/ 0๒๕๒

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษ ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

๒ มีนาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์

เนื่องด้วย นางสาวบุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย จำนวน 30 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จำนวน 75 คน จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอายุ 12-15 ปี ที่กำลังศึกษาชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนสังกัด สพฐ. กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร และแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้สถิติจะประสานงาน เรื่อง วัน และเวลา ในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นางสาวบุศยา ไชยเวช ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-1131 โทรสาร. 0-2218-1130

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ชื่อนิสิต

นางสาวบุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

ที่ ศธ 0512.11/ 0655

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศศพรชัย ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

17 มีนาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปัญญาวรคุณ

เนื่องด้วย นางสาวบุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอายุ 12-15 ปี ที่กำลังศึกษาชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนสังกัด สพฐ. กรุงเทพมหานคร จำนวน 75 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร และแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้หนังสือจะประสานงาน เรื่อง วัน และเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นางสาวบุศยา ไชยเวช ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-1131 โทรสาร. 0-2218-1130

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ชื่อนิสิต

นางสาวบุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

ที่ ศธ 0512.11/ 0๖๘๖

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศศพรชัย ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

๑๗ มีนาคม 2554

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร

เนื่องด้วย นางสาวบุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษ์ณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ใคร่ขอกความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอายุ 12-15 ปี ที่กำลังศึกษาชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนสังกัด สพฐ. กรุงเทพมหานคร จำนวน 75 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร และแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตจะประสานงาน เรื่อง วัน และเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นางสาวบุศยา ไชยเวช ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-1131 โทรสาร. 0-2218-1130

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลักษ์ณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ชื่อนิสิต

นางสาวบุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

ที่ ศธ 0512.11/ 0695

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศศพรชัย ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

17 มีนาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนหอวัง

เนื่องด้วย นางสาวนุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทขณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอายุ 12-15 ปี ที่กำลังศึกษาชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนสังกัด สพฐ. กรุงเทพมหานคร จำนวน 75 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร และแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร และแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตจะประสานงาน เรื่อง วัน และเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นางสาวนุศยา ไชยเวช ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-1131 โทรสาร. 0-2218-1130

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทขณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ชื่อนิสิต

นางสาวนุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

ที่ ศธ 0512.11/ 0659

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษ ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

17 มีนาคม 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพลีลา

เนื่องด้วย นางสาวนุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทภรณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอายุ 12-15 ปี ที่กำลังศึกษาชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนสังกัด สพฐ. กรุงเทพมหานคร จำนวน 75 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร และแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตจะประสานงาน เรื่อง วัน และเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นางสาวนุศยา ไชยเวช ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-1131 โทรสาร. 0-2218-1130

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทภรณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ชื่อนิสิต

นางสาวนุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

ที่ ศธ 0512.11/ 0659

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศศพรชัย ชั้น 11
ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

17 มีนาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมวัดคุสิตาราม

เนื่องด้วย นางสาวบุศยา ไชยเวช นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทภรณ์ เอื้อกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอายุ 12-15 ปีที่กำลังศึกษาชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนสังกัด สพฐ. กรุงเทพมหานคร จำนวน 75 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร และแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตจะประสานงาน เรื่อง วัน และเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นางสาวบุศยา ไชยเวช ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

งานบริการการศึกษา โทร. 0-2218-1131 โทรสาร. 0-2218-1130

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรลัทภรณ์ เอื้อกิจ โทร. 0-2218-1138, 0-2218-1152

ชื่อนิสิต นางสาวบุศยา ไชยเวช โทร. 08-1711-4815

ภาคผนวก ก

เอกสารการพิจารณาจริยธรรม เอกสารการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง
และตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

AF 01-11

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาคารสถาบัน 2 ชั้น 4 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์: 0-2218-8147 โทรสาร: 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 063/2554

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 039.1/54 : ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร
 ผู้วิจัยหลัก : นางสาวบุศยา ไชยเวช
 หน่วยงาน : คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
 (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม... *2 Ban*
 (รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปรีดา ทัศนประดิษฐ์)

ประธาน

ลงนาม... *พันทิ*
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)

กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 24 มีนาคม 2554

วันหมดอายุ : 23 มีนาคม 2555

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

แบบที่โครงการวิจัย 039.1/54
 วันที่รับรอง 24 มี.ค. 2554
 วันหมดอายุ 23 มี.ค. 2555

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการคิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ให้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น แล้วส่งสำเนาใบแรกที่ให้เอกสารดังกล่าวมาที่คณะกรรมการ
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-11) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

AF 04-09

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย นางสาวนุศยา ไชยเวช นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย (ที่ทำงาน) เลขที่ 270 รพ.รามาริบัติ ถ. พระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

(ที่บ้าน) หอพักพยาบาล 3 รพ.รามาริบัติ ถ. พระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) 02-2011903

เลขที่โครงการวิจัย 0891/54

โทรศัพท์ (ที่บ้าน) 081-7114815

วันที่รับรอง 24 มี.ค. 2554

โทรศัพท์มือถือ

081-7114815 E-mail: bobie055@hotmail.com

วันหมดอายุ 23 มี.ค. 2555

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย มีความจำเป็นที่ท่านควรทำความเข้าใจว่างานวิจัยนี้ทำเพราะเหตุใด และเกี่ยวข้องกับอะไร กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไม่ชัดเจนได้ตลอดเวลา

2. โครงการศึกษาวิจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาความสามารถในการพยากรณ์ของเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

4. รายละเอียดของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยในการศึกษานี้คือ นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร อายุ 12-15 ปี และได้รับการยินยอมให้เข้าร่วมการวิจัยจากผู้ปกครอง จำนวน 440 ราย ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร 3 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เขต 1 2 และ 3 ประจำปีการศึกษา 2553 ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 มี 42 โรงเรียน กรุงเทพมหานคร เขต 2 มี 36 โรงเรียน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มี 43 โรงเรียน เขตพื้นที่ละ 2 โรงเรียน ได้จำนวน 6 โรงเรียนเป็นตัวแทนประชากร โดยมีคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ทั้งเพศชาย และเพศหญิง ที่มีอายุ 12-15 ปี สามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้และยินดีเข้าร่วมการวิจัย

5. กลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะได้รับการชี้แจงรายละเอียดของการวิจัยและมีความเข้าใจอย่างครบถ้วนจากผู้วิจัย และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นกรุงเทพมหานคร

AF 04-09

แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ใช้เวลาประมาณ 20-30 นาทีต่อราย

6. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ที่ไม่มีความเสี่ยงใดๆ เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ในการตอบแบบสอบถามผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยไม่ต้องระบุชื่อ-นามสกุลลงในแบบสอบถาม จะใช้รหัสแทนชื่อจริงของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

7. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเป็น โดยความสมัครใจและได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง และสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่มีผลกระทบต่อได้รับในการเรียนการสอน และคะแนนสอบ

8. หากท่านมีข้อสงสัยให้สอบถามเพิ่มเติมได้โดยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา ที่หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ 081-7114815 และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์หรือโทษเกี่ยวกับการวิจัยผู้วิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบอย่างรวดเร็ว

9. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและผู้ปกครองจะเก็บเป็นความลับ หากมีการเสนอผลการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวม ข้อมูลใดที่สามารถระบุถึงตัวผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและผู้ปกครองได้จะไม่ปรากฏในรายงาน

10. ในการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ ไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

11. หากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและผู้ปกครองไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าว สามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอย จุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

โครงการวิจัย 039-1/54
 ในที่รับรอง 24 มี.ค. 2554
 วันหมดอายุ 23 มี.ค. 2555

86/สหพร
 14 มี.ค. 2554

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

แผนผู้ทรงการวิจัย 039-1/54 AF 05-09
วันที่รับรอง 24 มี.ค. 2554
วันที่รับรอง 23 มี.ค. 2555

สำหรับผู้ปกครอง/ผู้ดูแล

ทำที่.....
วันที่เดือน.....พ.ศ.

เลขที่ ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....

ข้าพเจ้า ซึ่งได้ลงนามทำหนังสือนี้เกี่ยวข้องกับ (โปรดระบุเป็น พ่อ/แม่/ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลของ (ชื่อผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย))

ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าเข้าร่วม โครงการวิจัย

ชื่อ โครงการวิจัย ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย นางสาวนุศยา ไชยเวช

ที่อยู่ติดต่อ เลขที่ 270 รพ.รามาริบัติ ถ. พระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 081-7114815

ข้าพเจ้าและผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยตลอด และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจให้ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย

ข้าพเจ้ามีสิทธิให้ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าหรือเป็นความประสงค์ของผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแล ถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดๆ ต่อผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้าทั้งสิ้น เป็นต้นว่า ผลการเรียน คะแนนการเรียน เป็นต้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลจากการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้า

หากผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่น

คำชี้แจง

ดิฉัน นางสาว นุศยา ไชยเวช นักศึกษาปริญญาโท คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากดิฉันกำลังศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่นกรุงเทพมหานคร และอยากทราบเกี่ยวกับความรู้สึก นึกคิด และความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการสร้างแบบสอบถามซึ่งจะนำไปใช้ในการทำวิจัยพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป ผู้เข้าร่วมวิจัยจะใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 15 - 20 นาที คำตอบจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่น ความเชื่อเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการจัดฟันตามแฟชั่น

1. อะไรที่เป็น ข้อดี ที่ท่านจะได้รับ ถ้าท่านจัดฟันตามแฟชั่นในช่วง 1 เดือนข้างหน้า

ก.

ข.

ค.

ง.

2. อะไรที่เป็น ข้อเสีย ที่ท่านจะได้รับ ถ้าท่านจัดฟันตามแฟชั่นในช่วง 1 เดือนข้างหน้า

ก.

ข.

ค.

ง.

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการจัดฟันตามแฟชั่น

1. ใครคือคนที่สำคัญสำหรับท่าน ซึ่งบุคคลนั้นคิดว่าท่าน ควร จัดฟันตามแฟชั่นในช่วง
1 เดือนข้างหน้า

ก.

ข.

ค.

ง.

2. ใครคือคนที่สำคัญสำหรับท่าน ซึ่งบุคคลนั้นคิดว่าท่าน ไม่ควร จัดฟันตามแฟชั่นในช่วง
1 เดือนข้างหน้า

ก.

ข.

ค.

ง.

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมการกระทำพฤติกรรมจัดฟันตามแฟชั่น

1. ปัจจัยอะไรบ้างที่เป็น ปัจจัยยับยั้ง ให้ท่านจัดฟันตามแฟชั่นในช่วง 1 เดือนข้างหน้า

ก.

ข.

ค.

ง.

2. ปัจจัยอะไรบ้างที่เป็น ปัจจัยส่งเสริม ให้ท่านจัดฟันตามแฟชั่นในช่วง 1 เดือนข้างหน้า

ก.

ข.

ค.

ง.

กรุณาเขียนข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ลงบนช่องว่างข้างล่างนี้

.....

.....

.....

.....

.....

****ขอบคุณค่ะ****

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยทำนายความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น

กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลใดๆต่อคะแนนสอบของนักเรียน

3. ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงของแบบสอบถามแต่ละส่วนอย่างละเอียดจนเข้าใจก่อนลงมือทำ และตอบคำถามตามความเป็นจริงเกี่ยวกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด โดยไม่ต้องเขียนชื่อ/นามสกุลของนักเรียนลงไปแบบสอบถามชุดนี้

4. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ไม่มีการนำเสนอรายบุคคลแต่อย่างใด

5. แบบสอบถามทั้งหมด ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 20 นาที

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวนุศยา ไชยเวช

นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความหมายของการจัดฟันตามแฟชั่น

การจัดฟันตามแฟชั่น คือ การจัดฟันแบบปลอมๆ ที่เป็นการพยายามใส่หรือติดเครื่องมือที่เลียนแบบการจัดฟันแบบติดแน่นที่ทันตแพทย์ใช้ในการรักษาผู้ป่วยไว้บริเวณฟัน ได้แก่ ลวดร้อยลูกบิด ลวดจัดฟัน ยางรัดฟัน และแบร์ริกเก็ต ซึ่งไม่ใช่การรักษาทางทันตกรรมใดๆ โดยที่ผู้ให้บริการเป็นบุคคลที่ไม่ใช่ทันตแพทย์ มีจุดประสงค์ในการใส่เพื่อความสวยงาม หรือความโก้เก๋ ทันสมัย ที่นิยมทำกันมากในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งอันตรายและผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการทำมีทั้งผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาวจนสามารถทำให้เสียชีวิตได้ นำมาซึ่งปัญหาสุขภาพของบุคคล ครอบครัว และสังคมของประเทศ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง แบบสอบถามส่วนนี้เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน [] และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ [] 1) ชาย [] 2) หญิง
2. อายุ.....ปี
3. นักเรียนเคยมีประสบการณ์จัดฟันตามแฟชั่นหรือไม่
 [] 1) ไม่เคย
 [] 2) เคย ถ้าเคยนักเรียนไปทำจัดฟันตามแฟชั่นที่ไหน
 [] ร้านทั่วไปที่ไม่มีทันตแพทย์
 [] คลินิกที่มีทันตแพทย์เป็น
 [] โรงพยาบาล
 [] อื่นๆ ระบุ.....
4. รายได้ที่นักเรียนได้รับต่อเดือน.....บาท
 รายได้ที่ผู้ปกครองได้รับต่อเดือน.....บาท

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ

1. ฉันตั้งใจว่าฉันจะจัดฟันตามแฟชั่นในระยะ 1 เดือนข้างหน้า

1	2
ไม่ใช่	ใช่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง 1. ข้อความต่อไปนี้แสดงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้น เมื่อนักเรียนทำการจัดฟันตามแฟชั่น โปรดเขียนเครื่องหมาย × ลงบนตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้ลักษณะรูปฟันฉันสวยงามมากขึ้น	1	2	3	4	5
2. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้ฉันมีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น	1	2	3	4	5
3. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้ฉันติดเชื้ในช่องปากได้	1	2	3	4	5
4. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้ฉันเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ง่าย	1	2	3	4	5
5. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้มีผลเสียร้ายแรงต่อสุขภาพของฉัน	1	2	3	4	5
6. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้ฉันดูเป็นคนทันสมัย	1	2	3	4	5
7. การจัดฟันตามแฟชั่นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย	1	2	3	4	5
8. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้ฉันมีฐานะทางการเงิน	1	2	3	4	5
9. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้ฉันเสียเงิน	1	2	3	4	5

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
โดยเปล่าประโยชน์					
10. การจัดฟันตามแฟชั่นทำให้ช่องปากของ ฉันเป็นแผล	1	2	3	4	5
11. การจัดฟันตามแฟชั่นอาจทำให้ฉันปวด ฟัน	1	2	3	4	5
12. การจัดฟันตามแฟชั่นอาจทำให้ฟันของ ฉันผุ	1	2	3	4	5

2. ข้อความต่อไปนี้แสดงถึงผลที่อาจจะเกิดขึ้นจากการจัดฟันตามแฟชั่น (ตามที่ขีดเส้นใต้ไว้) โปรดเขียนเครื่องหมาย × ลงบนตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับผลของการจัดฟันตามแฟชั่น มากที่สุด

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่า	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ลักษณะรูปฟันของฉันดูสวยงามมากขึ้น เพราะฉันจัดฟันตามแฟชั่น	1	2	3	4	5
2. ฉันมีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น เพราะฉันจัดฟันตามแฟชั่น	1	2	3	4	5
3. ช่องปากของฉันอาจติดเชื้อเพราะฉันจัดฟันตามแฟชั่น	1	2	3	4	5
4. ฉันเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ง่าย เพราะฉันจัดฟันตามแฟชั่น	1	2	3	4	5
5. ฉันอาจจะเสียชีวิตได้ เพราะฉันจัดฟันตามแฟชั่น	1	2	3	4	5
6. ฉันดูเป็นคนทันสมัยนิยม เพราะฉันจัดฟันตามแฟชั่น	1	2	3	4	5
7. ฉันทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย เพราะฉันจัดฟันตามแฟชั่น	1	2	3	4	5
8. ฉันควมมีฐานะทางการเงินเพราะฉันจัดฟันตามแฟชั่น	1	2	3	4	5

นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่า	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
พินตามแพชั่น					
9. ฉันเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์ เพราะ ฉันจัดพินตามแพชั่น	1	2	3	4	5
10. ปากของฉันอาจเป็นแผล เพราะฉันจัด พินตามแพชั่น	1	2	3	4	5
11. ฉันอาจปวดฟัน เพราะฉันจัดพินตาม แพชั่น	1	2	3	4	5
12. ฟันของฉันอาจผุ เพราะฉันจัดพินตาม แพชั่น	1	2	3	4	5

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดพินตามแพชั่นของวัยรุ่น
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง 1. ข้อความต่อไปนี้เป็นความเชื่อหรือความรู้สึกรักของนักเรียนเกี่ยวกับบุคคลที่มีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมการจัดพินตามแพชั่นของนักเรียน จงอ่านข้อความเหล่านั้น แล้วทำเครื่องหมาย × ลงบน
ตัวเลขที่ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

บุคคลที่มีอิทธิพลต่อท่าน	ไม่ควรทำ อย่างยิ่ง	ไม่ควร ทำ	ไม่ แน่ใจ	ควร ทำ	ควรทำ อย่างยิ่ง
1. ถ้าฉันจัดพินตามแพชั่นพ่อแม่/ ผู้ปกครอง ของฉันคิดว่า...ควรจัดพินตามแพชั่น	1	2	3	4	5
2. ถ้าฉันจัดพินตามแพชั่น ครูของฉันคิดว่า... ควรจัดพินตามแพชั่น	1	2	3	4	5
3. ถ้าฉันจัดพินตามแพชั่น เพื่อนของฉันคิด ว่า...ควรจัดพินตามแพชั่น	1	2	3	4	5
4. ถ้าฉันจัดพินตามแพชั่น แฟนของฉันคิด ว่า...ควรจัดพินตามแพชั่น	1	2	3	4	5

2. ข้อความในส่วนนี้เป็นการถามว่า ถ้าคนอื่นๆต้องการให้นักเรียนจัดฟันตามแฟชั่น นักเรียนจะทำความต้องการของคนเหล่านั้นหรือไม่ จงอ่านข้อความเหล่านั้น แล้วทำเครื่องหมาย × ลงบนตัวเลขที่ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ท่านจะทำตามผู้ที่มีอิทธิพลต่อท่าน	น้อยที่สุด	น้อย	ไม่แน่ใจ	มาก	มากที่สุด
1. ถ้าพ่อแม่/ ผู้ปกครองบอกให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่น ฉันมีโอกาสที่จะทำตาม....	1	2	3	4	5
2. ถ้าครูบอกให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่น ฉันมีโอกาสที่จะทำตาม....	1	2	3	4	5
3. ถ้าเพื่อนบอกให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่น ฉันมีโอกาสที่จะทำตาม....	1	2	3	4	5
4. ถ้าแฟนบอกให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่น ฉันมีโอกาสที่จะทำตาม....	1	2	3	4	5

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง 1. มีความยากง่ายเพียงไรสำหรับนักเรียนที่จัดและไม่จัดฟันตามแฟชั่นเมื่อได้อยู่ในสถานการณ์ต่างๆต่อไปนี้ในช่วง 1 เดือนข้างหน้า จงอ่านข้อความเหล่านั้น แล้วทำเครื่องหมาย × ลงบนตัวเลขที่ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

สถานการณ์ส่งเสริมหรือยับยั้งให้จัดฟันตามแฟชั่น	เป็นไปได้				
	ยากมาก	ยาก	ไม่แน่ใจ	ง่าย	ง่ายมาก
1. ความกลัวการติดเชื้อ/ เสียชีวิต ทำให้ฉันไม่จัดฟันตามแฟชั่น...	1	2	3	4	5
2. ความกลัวเจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุขจับทำให้ฉันไม่จัดฟันตามแฟชั่น...	1	2	3	4	5
3. การที่หาร้านจัดฟันตามแฟชั่นได้ง่าย ทำให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่น...	1	2	3	4	5
4. การที่มีเงินเพียงพอ ทำให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่น...	1	2	3	4	5

2. โปรดเขียนทำเครื่องหมาย × ลงบนตัวเลขที่ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดว่าในสถานการณ์ต่างๆต่อไปนี้ จะมีความเป็นไปได้ หรือ เป็นไปได้ มากน้อยเพียงไร สำหรับนักเรียนที่จะจัดฟันตามแฟชั่นในระยะเวลา 1 เดือนข้างหน้า

สถานการณ์	เป็นไปได้ ไม่ได้ เลย	ไม่น่า เป็นไปได้	ไม่ แน่ใจ	เป็น ไปได้	เป็นไปได้ อย่างยิ่ง
1. โอกาสที่ฉันจะติดเชื้อ/ เสียชีวิต ทำให้ฉันไม่จัดฟันตามแฟชั่นในระยะเวลา 1 เดือนข้างหน้า	1	2	3	4	5
2. โอกาสที่ฉันจัดฟันตามแฟชั่นแล้วถูกตำรวจจับทำให้ฉันไม่จัดฟันตามแฟชั่นในระยะเวลา 1 เดือนข้างหน้า	1	2	3	4	5
3. โอกาสที่ฉันจะหาเงินจัดฟันตามแฟชั่นได้ง่าย ทำให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่นในระยะเวลา 1 เดือนข้างหน้า	1	2	3	4	5
4. โอกาสที่ฉันมีเงินเพียงพอ ทำให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่นในระยะเวลา 1 เดือนข้างหน้า	1	2	3	4	5

ภาคผนวก ง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การคำนวณหาค่าความเที่ยง ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับวัยรุ่นที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้ไปหาค่าความเที่ยงเครื่องมือแต่ละชุด ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Coefficient of Internal Consistency) ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ที่มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[\frac{1 - \sum Si^2}{St^2} \right]$$

เมื่อ

α = สัมประสิทธิ์ค่าความเที่ยง

n = จำนวนข้อความ

Si^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

St^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

2. การคำนวณหาค่าร้อยละ (percentage) ของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การจัดฟันตามแฟชั่น รายได้ที่วัยรุ่นได้รับต่อเดือน และรายได้ที่ผู้ปกครองได้รับต่อเดือน โดยใช้สูตร

$$p = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ

p = ค่าร้อยละ

f = ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

n = จำนวนรวมทั้งหมด

3. การคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น โดยใช้สูตรดังนี้
สูตรคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต
	$\sum X$	=	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว
	N	=	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

สูตรคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	=	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว
	$\sum X^2$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	=	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson product - moment correlation) ใช้สูตรดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	=	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร x และตัวแปร y
	x	=	คะแนนของตัวแปรที่ 1
	y	=	คะแนนของตัวแปรที่ 2
	$\sum x$	=	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปร x
	$\sum y$	=	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปร y
	$\sum xy$	=	ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าของตัวแปร x และ y
	$\sum x^2$	=	ผลรวมกำลังสองของข้อมูลจากตัวแปร x
	$\sum y^2$	=	ผลรวมกำลังสองของข้อมูลจากตัวแปร y
	N	=	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant analysis)

การที่ต้องทราบจำนวนกลุ่มและต้องทราบว่าแต่ละ case อยู่กลุ่มใด จึงเป็นการกำหนดว่า ข้อมูลนั้นจะต้องเป็นข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น ธนาคาร A ทราบว่ามีลูกหนี้รายใดบ้างเป็นลูกหนี้ปกติ รายใดบ้างเป็นลูกหนี้มีปัญหา และมีลูกหนี้ปกติที่ราย ลูกหนี้มีปัญหาที่ราย แล้วศึกษาถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลทำให้ลูกหนี้มีสถานภาพหนี้แตกต่างกัน ถ้าคาดว่าตัวแปรที่ทำให้ลูกหนี้มีสถานภาพต่างกันอาจจะเนื่องจากการมีรายได้ต่างกัน จำนวนหนี้ต่างกัน จากนั้นจึงนำ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพหนี้ รายได้และจำนวนหนี้ มาสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ของสถานภาพการเป็นหนี้กับรายได้และจำนวนหนี้โดยใช้หลักการของการวิเคราะห์ความถดถอย สำหรับสมการความถดถอยที่สร้างขึ้นใน Discriminant Analysis นั้น ตัวแปรตามจะต้องเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม เช่น ถ้าแบ่งลูกหนี้เป็น 2 กลุ่ม ตัวแปรตาม D จะมี 2 ค่า คือ

$$D = \begin{cases} 1 & \text{ถ้าเป็นลูกหนี้ปกติ} \\ 2 & \text{ถ้าเป็นลูกหนี้มีปัญหา} \end{cases}$$

หรือถ้าธนาคารแบ่งลูกหนี้เป็น 3 กลุ่ม ตัวแปรตาม D จะมี 3 ค่าคือ

$$D = \begin{cases} 1 & \text{ถ้าเป็นลูกหนี้ปกติ (ไม่ค้างชำระเลย)} \\ 2 & \text{ถ้าเป็นลูกหนี้มีปัญหา (ค้างชำระไม่เกิน 3 งวด)} \\ 3 & \text{ถ้าเป็นลูกหนี้เสีย (ชำระเกิน 3 งวด)} \end{cases}$$

ส่วนตัวแปรอิสระหรือตัวแปรที่ทำให้กลุ่มแตกต่างกัน ในที่นี้จะเรียกว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่ม (Discriminator Variable) หรือบางครั้งเรียกตัวแปรต้น ซึ่งเป็นตัวแปรที่นำมาใช้ในการแบ่งกลุ่ม case ส่วนตัวแปรอิสระ หรือ ตัวแปรจำแนกกลุ่มควรเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ กรณีที่ตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Variable) หรือตัวแปรเชิงคุณภาพจะต้องปรับให้อยู่ในรูปตัวแปรเทียม (Dummy Variable) ตัวแปรต้นที่ทำให้ case แตกต่างกัน อาจจะมีเพียง 1 ตัว หรือ ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรต้นจะอยู่ในรูปเชิงเส้น ดังนี้

$$D = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p + e \quad \text{----- (3.1)}$$

โดย D = เป็นตัวแปรตามและเป็นข้อมูลเชิงกลุ่ม

X_1, X_2, \dots, X_p เป็นตัวแปรอิสระหรือตัวแปรจำแนกกลุ่ม; $p \geq 1$

E = ค่าความคลาดเคลื่อน

ใน Discriminant Analysis จะเรียกสมการที่ (3.1) ว่า ฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function) บางครั้งเรียก สมการจำแนกกลุ่ม หรือเรียกว่า Fisher Discriminant Function ซึ่ง R.A. Fisher ได้เป็นผู้คิดค้นขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1936

เมื่อใช้ข้อมูลตัวอย่างมาประมาณสมการที่ (3.1) จะเป็น

$$\hat{D} = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 \dots + b_p x_p \quad \text{----- (3.2)}$$

การประมาณสัมประสิทธิ์ $\beta_0, \beta_1, \dots, \beta_p$ ด้วย a, b_1, b_2, \dots, b_p ตามลำดับ โดยมีเป้าหมายที่ทำให้ความแตกต่างระหว่างกลุ่มมีมากที่สุด นั่นคือ ทำให้ค่า

ความผันแปรระหว่างกลุ่ม (Between-Groups Sum Square)

ความผันแปรภายในกลุ่ม (Within Groups Sum Square)

มีค่ามากที่สุด และค่า \hat{D} ที่ได้เรียกว่า Discriminant Score

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

1. เพื่อหาสมการเชิงเส้นหรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรแยกกลุ่มหรือ ตัวแปรตาม (D) กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว X_1, X_2, \dots, X_p ; $p > 1$ โดยการสร้างสมการเชิงเส้นดังกล่าวจะต้องใช้ข้อมูลจริงที่ทราบกลุ่มอยู่แล้ว
2. เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่ม ขึ้นไป (Multivariate) โดยการเปรียบเทียบค่ากลางของกลุ่ม (Group Centroid)
3. เพื่อนำสมการ หรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่สร้างในข้อ 1 มาใช้ในการพยากรณ์ว่า case ใหม่ที่ยังไม่ทราบกลุ่มว่าควรอยู่ในกลุ่มใด เช่น ถ้ามีลูกค้ามาคู่ใหม่ อาจใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพยากรณ์ว่าลูกค้ารายนี้จะเป็นลูกหนี้ดีหรือลูกหนี้มีปัญหา โดยใช้ตัวแปรอิสระของลูกค้ารายดังกล่าว เช่น รายได้ ปริมาณหนี้ อายุ เป็นต้น
4. เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ใช้ในการแบ่งกลุ่ม เช่น จากตัวอย่างลูกหนี้ธนาคาร ถ้าจากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ที่อยู่ในรูปมาตรฐาน (Standardized Coefficient) และการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายได้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการแบ่งกลุ่ม หรือ ทำให้ลูกหนี้มีสถานภาพต่างกัน และตัวแปรปริมาณหนี้สำคัญรองลงมา
5. สามารถใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่สร้างในข้อ 1 มาใช้ในการประเมินเปอร์เซ็นต์ความถูกต้องของการจำแนกกลุ่ม

ขั้นตอนของการจำแนกกลุ่ม

ก่อนที่จะกล่าวถึงขั้นตอนการแบ่งกลุ่ม cases นั้น จะต้องทราบจำนวนกลุ่มมาก่อน และต้องทราบว่าแต่ละ case เดิมอยู่กลุ่มใด จึงจะสามารถใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มในการพยากรณ์ว่า case ใหม่ หรือ case ที่ยังไม่ได้ถูกจัดกลุ่มความอยู่ในกลุ่มใด และยังสามารถศึกษาได้ว่าตัวแปร หรือปัจจัยใด มีอิทธิพลต่อการแบ่งกลุ่ม หลังจากทราบจำนวนกลุ่มแล้วให้ทำตามขั้นตอนดังนี้

1. พิจารณาหรือกำหนดตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีผลหรืออิทธิพล ต่อการจำแนกกลุ่ม เช่น การแบ่ง กลุ่มลูกหนี้ อาจพิจารณาถึงรายได้ อายุ ปริมาณหนี้ อาชีพของลูกหนี้ เป็นตัวแปรอิสระที่คาดว่า จะทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
2. เลือกตัวอย่างแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นตัวแทนของกลุ่ม เช่น เลือกตัวอย่างลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่มีปัญหา จากลูกหนี้แต่ละกลุ่มที่มีอยู่จริง หรืออาจใช้ประชากรหรือลูกหนี้ทั้งหมดก็ได้
3. เก็บรวบรวมข้อมูลของตัวแปรอิสระที่เลือกไว้ในขั้นที่ 1 เช่น เก็บข้อมูลรายได้ อายุ ปริมาณหนี้ อาชีพของลูกหนี้ที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างในขั้นที่ 2
4. สร้างเกณฑ์หรือสร้างสมการจำแนกกลุ่ม โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากขั้นที่ 2 และ 3 สำหรับหลักเกณฑ์ที่ใช้ จะนำหลักการของการวิเคราะห์ความถดถอย และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) โดยการสร้างสมการเชิงเส้นที่เป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบ่งกลุ่ม (D) กับตัวแปรอิสระ หรือประมาณค่า β ที่ทำให้ค่า

ความผันแปรระหว่างกลุ่ม (Between-Groups Sum Square)

ความผันแปรภายในกลุ่ม (Within Groups Sum Square)

มีค่าสูงสุด หรือทำให้มีเปอร์เซ็นต์การจัดกลุ่มผิดน้อยที่สุด

สำหรับฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มจะอยู่ในรูปเชิงเส้น ดังนี้

$$\hat{D} = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 \dots + b_p x_p \quad \text{----- (3.2)}$$

โดยที่ \hat{D} = ตัวแปรตามหรือเรียกว่า Discriminant Score

b = สัมประสิทธิ์ของสมการจำแนกกลุ่ม

x = ตัวแปรอิสระหรือเรียกว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่ม (Discriminator Variable) ตัวที่ i ; $i = 1, 2, \dots, p$

p = จำนวนตัวแปรจำแนกกลุ่ม

k = จำนวนกลุ่ม

$$\text{จำนวนสมการจำแนกกลุ่ม} = \min(p, k-1)$$

กรณีที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม จะมีสมการจำแนกกลุ่มเพียง 1 สมการ

5. นำเกณฑ์ หรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่ได้จากขั้นที่ 4 มาพยากรณ์กลุ่มของคน หรือสิ่งของที่เข้ามาใหม่

สรุปหลักเกณฑ์ของ Discriminant Analysis

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า เทคนิค Discriminant Analysis ใช้หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression) โดยต้องเริ่มจาก

1. มีข้อมูลจริงที่ทราบจำนวนกลุ่มและทราบว่าแต่ละ case อยู่กลุ่มใดบ้าง ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์ความแปรปรวน
2. หลังจากนั้นจึงใช้หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์ความถดถอยในการสร้างสมการจำแนกกลุ่ม โดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (β) ด้วย b ใช้หลักการที่ว่า จะหาค่า β หรือ b ที่ทำให้ ความผันแปรระหว่างกลุ่ม มีค่ามากที่สุด

ความผันแปรภายในกลุ่ม

หรือกล่าวง่ายๆว่า ให้อัตราส่วนของความแตกต่างระหว่างกลุ่มต่อความแตกต่างกันภายในมีค่ามากที่สุดซึ่งแสดงว่า case ที่อยู่ต่างกลุ่มมีความแตกต่างกันมากกว่า case ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

3. ใช้สมการจำแนกกลุ่มในการจำแนกกลุ่มหรือกำหนดกลุ่มของ case ใหม่ เช่น ลูกค้ารายใหม่ พนักงานคนใหม่ หรือลูกหนี้รายใหม่

ภาคผนวก จ

ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

1. ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น

คะแนนรายชื่อของความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (b) การประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (c) และเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น โดยรวม ที่มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อของนักเรียนวัยรุ่นเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (b) และการประเมินผลของการกระทำพฤติกรรม การจัดฟันตามแฟชั่น (c) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยรายชื่อของความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (b) การประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (c) และเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น โดยรวมที่มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (b) และการประเมินผลของการกระทำพฤติกรรม การจัดฟันตามแฟชั่น (c)

การจัดฟันตามแฟชั่น (ความเชื่อเด่นชัด)	\bar{X}_{bc}
1. ลักษณะรูปฟันสวยงามมากขึ้น	6.59
2. มีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น	6.68
3. ทำให้ติดเชื้ในช่องปากได้	4.93
4. เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ง่าย	5.19
5. มีผลเสียร้ายแรงต่อสุขภาพ	6.44
6. ทำให้ดูเป็นคนทันสมัย	6.82
7. เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย	12.20
8. คุ้มฐานะทางการเงิน	5.09
9. เสียเงินโดยเปล่าประโยชน์	5.48
10. ทำให้ช่องปากเป็นแผล	5.90
11. ทำให้ปวดฟัน	5.85
12. ทำให้ฟันผุ	6.98
$\sum \bar{X}_{bc} = 78.15$	

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นมีเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่นโดยรวมเฉลี่ย 78.15 อยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาเจตคติต่อการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งมาจากข้อคำถามรายชื่อที่เป็นผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (b) และการประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (c) คะแนนรายชื่อทางบวกที่มากที่สุดคือ ทำให้ดูเป็นคนทันสมัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.82 และคะแนนรายชื่อรองลงมาก็คือ มีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.68 และคะแนนรายชื่อทางลบที่มากที่สุดคือ เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.20

หมายความว่า วัยรุ่นมีความเชื่อและการประเมินผลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นในทางบวกมากที่สุดคือ ทำให้ดูเป็นคนทันสมัย รองลงมาก็คือ มีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจต่อผู้พบเห็น และวัยรุ่นมีความเชื่อและการประเมินผลต่อการจัดฟันตามแฟชั่นในทางลบมากที่สุดคือ เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นต่อการจัดฟันตามแฟชั่น

คะแนนรายชื่อของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการกระทำการจัดฟันตามแฟชั่น (NB_j) แรงจูงใจให้วัยรุ่นกระทำตามกลุ่มอ้างอิง (MC_j) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น โดยรวม ที่มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการกระทำการจัดฟันตามแฟชั่น (NB_j) และแรงจูงใจให้วัยรุ่นกระทำตามกลุ่มอ้างอิง (MC_j) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยรายชื่อของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ การจัดฟันตามแฟชั่น (NB_j) แรงจูงใจให้วัยรุ่นกระทำตามกลุ่มอ้างอิง (MC_j) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น โดยรวม ที่มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการกระทำการจัดฟันตามแฟชั่น (NB_j) และแรงจูงใจให้วัยรุ่นกระทำตามกลุ่มอ้างอิง (MC_j)

การจัดฟันตามแฟชั่น (กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด)	$\bar{X}_{nb \times mc}$
1. พ่อแม่/ ผู้ปกครอง	5.01
2. ครู	4.22
3. เพื่อน	5.86
4. แฟน	5.93
	$\sum \bar{X}_{nb \times mc} = 21.02$

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการจัดฟันตามแฟชั่น โดยรวมเฉลี่ย เท่ากับ 21.02 อยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น ซึ่งมาจากข้อคำถามรายชื่อที่เป็นผลรวมของผลคูณ ระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการกระทำการจัดฟันตามแฟชั่น (NB_j) และแรงจูงใจให้วัยรุ่นกระทำตามกลุ่มอ้างอิง (MC_j) คะแนนรายชื่อที่มากที่สุด คือ แฟน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.93 และคะแนนรายชื่อรองลงมาคือ เพื่อน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.86

หมายความว่า แฟน เป็นกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากที่สุด ซึ่งแฟนคิดว่าวัยรุ่นควร
จัดฟันตามแฟชั่น และแฟนเป็นแรงจูงใจให้วัยรุ่นจัดฟันตามแฟชั่นได้มากที่สุด และเพื่อนเป็นกลุ่ม
อ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นรองลงมา

3. ข้อมูลการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น

คะแนนรายชื่อของ ความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับการควบคุมการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (C_k) การรับรู้การควบคุมการกระทำพฤติกรรมจัดฟันตามแฟชั่น (P_k) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น โดยรวม ที่มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับการควบคุมการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (C_k) และการรับรู้การควบคุมการกระทำพฤติกรรมจัดฟันตามแฟชั่น (P_k) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยรายชื่อของความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับการควบคุมการกระทำพฤติกรรม การจัดฟันตามแฟชั่น (C_k) การรับรู้การควบคุมการกระทำพฤติกรรมจัดฟันตามแฟชั่น (P_k) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น โดยรวม ที่มาจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับการควบคุมการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (C_k) และการรับรู้การควบคุมการกระทำพฤติกรรมจัดฟันตามแฟชั่น (P_k)

การจัดฟันตามแฟชั่น (ปัจจัยเด่นชัด)	\bar{X}_{cp}
1. ความกลัวการติดเชื้อ/ เสียชีวิต ทำให้ฉัน ไม่จัดฟันตามแฟชั่น...	10.83
2. ความกลัวเจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุขจับทำให้ฉัน ไม่จัดฟันตามแฟชั่น...	8.96
3. การที่หาร้านจัดฟันตามแฟชั่น ได้ง่าย ทำให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่น...	10.11
4. การที่มีเงินเพียงพอ ทำให้ฉันจัดฟันตามแฟชั่น...	10.36
	$\sum \bar{X}_{cp} = 40.26$

จากตารางที่ 15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นมีการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมในการจัดฟันตามแฟชั่น โดยรวมเฉลี่ย เท่ากับ 40.26 อยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาการรับรู้การควบคุมการกระทำพฤติกรรมของวัยรุ่นในการจัดฟันตามแฟชั่น ที่มาจากข้อคำถามรายชื่อที่เป็นผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อของวัยรุ่นเกี่ยวกับการควบคุมการกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น (C_k) และการรับรู้การควบคุมการกระทำพฤติกรรมจัดฟันตามแฟชั่น (P_k) คะแนนรายชื่อที่เป็นปัจจัยส่งเสริมที่มากที่สุดคือ การที่มีเงินเพียงพอ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.36 และคะแนนรายชื่อที่เป็นปัจจัยขัดขวางที่มากที่สุดคือ ความกลัวการติดเชื้อ/ เสียชีวิต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.83

หมายความว่า วัยรุ่นมีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม และการรับรู้การควบคุมว่าการที่มีเงินเพียงพอจะเป็นปัจจัยส่งเสริมอันดับแรกที่จะทำให้นักเรียนกระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่นได้ง่าย ส่วนปัจจัยขัดขวางคือ ความกลัวการติดเชื้อ/ เสียชีวิต ทำให้วัยรุ่น ไม่กระทำพฤติกรรมการจัดฟันตามแฟชั่น

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
คอนบราคของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากกลุ่มตรวจสอบคุณภาพ (n = 30)

แบบสอบถาม	Reliability
1. แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร	.81
2. แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตาม แฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร	.92
3. แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตาม แฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร	.71

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากกลุ่มตรวจสอบคุณภาพ (n = 30)

1. แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

เจตคติ	Mean	Std Dev	n	
att1	5.3000	4.6620	30.0	
att2	6.9667	5.1090	30.0	
Att3	3.6000	5.4810	30.0	
Att4	4.7000	4.4034	30.0	
Att5	4.8333	4.6984	30.0	
Att6	7.4333	5.3349	30.0	
Att7	10.4333	6.5215	30.0	
Att8	4.3667	3.0113	30.0	
Att9	3.3667	3.6149	30.0	
Att10	4.1667	4.6689	30.0	
Att11	4.9000	4.0544	30.0	
Att12	5.9667	4.3824	30.0	
Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
Scale	66.0333	1067.4126	32.6713	12

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item – Total Correlation	Alpha if Item Deleted
att1	60.7333	850.0644	.7196	.7789
att2	59.0667	856.6161	.6176	.7869
att3	62.4333	957.2885	.2361	.8244
att4	61.3333	881.6782	.6361	.7874
att5	61.2000	969.4759	.2593	.8188
att6	58.6000	895.2138	.4502	.8033
att7	55.6000	947.6276	.1924	.8361
att8	61.6667	978.6437	.4230	.8068
att9	62.6667	894.5747	.7388	.7842
att10	61.8667	836.3954	.7747	.7737
att11	61.1333	981.0851	.2752	.8158
att12	60.0667	895.3747	.5827	.7920

Reliability Coefficients 12 items

Alpha = .8151 Standardized item alpha = .8338

2. แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น
กรุงเทพมหานคร

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

การคล้อยตามกลุ่ม อ้างอิง	Mean	Std Dev	n
sn1	3.8333	3.6774	30.0
sn2	2.8000	2.7593	30.0
sn3	4.8000	4.8665	30.0
sn4	4.2667	3.7133	30.0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
Scale	15.7000	190.7690	13.8119	4

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item – Total Correlation	Alpha if Item Deleted
sn1	11.8667	113.1540	.8192	.9023
sn2	12.9000	131.9552	.8077	.9203
sn3	10.9000	86.5069	.8901	.8944
sn4	11.4333	108.5299	.8847	.8805

Reliability Coefficients 4 items

Alpha = .9237 Standardized item alpha = .9354

3. แบบสอบถามการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจจัดฟันตามแฟชั่นของวัยรุ่น
กรุงเทพมหานคร

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

การรับรู้การควบคุม พฤติกรรม	Mean	Std Dev	n
pbc1	12.8000	6.9252	30.0
pbc2	8.1667	6.1705	30.0
pbc3	10.5667	6.2294	30.0
pbc4	10.2667	6.5492	30.0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
Scale	41.8000	358.7862	18.9417	4

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item – Total Correlation	Alpha if Item Deleted
pbc1	29.0000	223.9310	.4193	.6977
pbc2	33.6333	233.8954	.4600	.6685
pbc3	31.2333	230.0471	.4759	.6594
pbc4	31.5333	197.4299	.6437	.5515

Reliability Coefficients 4 items

Alpha = .7100 Standardized item alpha = .7114

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวบุศยา ไชยเวช เกิดเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2527 ภูมิลำเนาจังหวัดมหาสารคาม สำเร็จการศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ เมื่อปี พ.ศ. 2550 และศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2552 จนถึงปัจจุบัน ประสบการณ์ด้านวิชาชีพ ปี พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน ปฏิบัติงานตำแหน่งพยาบาลประจำการ งานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ หอผู้ป่วย ไอซียูเด็ก โรงพยาบาลรามาริบัติ เลขที่ 270 ถ. พระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400